

16151a

Ο. Καρα

Ο ΜΕΝΤΩΡ

ΗΤΟΙ

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΤΕΡΠΝΑ
ΚΑΙ ΩΦΕΛΙΜΑ

ΧΑΡΙΝ ΤΗΣ

ΕΥΓΕΝΟΥΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ

ΤΟΜΟΣ Α΄. ΠΕΡΙΕΧΩΝ 12 ΤΕΥΧΗ.

ΤΕΥΧΟΣ Α΄.

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ

ΕΝ ΣΜΥΡΝΗ΃,

ΤΥΠΟΙΣ ΝΙΚΟΛΑΟΥ Α. ΔΑΜΙΑΝΟΥ.

1869.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

Ο ΜΕΝΤΩΡ

Φίλτατε αναγνώστα!

ΑΠΟ σήμερα αποφασίζω να γίνω συνοδοιπόρος σου εις τὸ ἀκανθώδες τοῦ βίου ταξίδιον, ὅπως ἄλλοτε εἶχα συνοδεύσει τὸν υἱὸν τοῦ Ὀδυσσέως, εἰς τὰς περιηγήσεις του. Ἐκεῖνος μὲ εἶχεν ἀγαπήσει ὡς πατέρα καὶ ἐγὼ δὲν τὸν διέκρινα ποσῶς ἀπὸ υἱὸν μου. Τοιαύτη ἐχρειάζομαι μεταξὺ ἡμῶν σχέσις, τοιαύτη ἀγάπη, ἵνα ἐγὼ μὲν ὠφελήσω ἐκεῖνον, ἐκεῖνος δὲ ὠφελήθῃ παρ' ἐμοῦ. Τοιαύτην ἐπιθυμῶ

εὐνοίαν καὶ παρὰ σοῦ, ἀναγνώστᾳ μου· διότι ἡ τῶν λόγων πειθὴ τῆς τῶν ἀκουόντων εὐνοίας προσδεῖται. Οὐδεὶς, ἔστω καὶ ῥητορικώτατος Δημοσθένης ἢ ὁ ἐφάμιλλός του Κικέρων, δύναται νὰ πείσῃ ἀκρατὴν, ἐὰν ὁ ἀκρατής οὗτος δὲν ἀγαπᾷ τὸν ἀγορευόντα. Τοῦτο εἶνε ἀλήθεια ἀυταπόδεικτος, εἶνε ἀλήθειά εὐαγγελική. Ἐγὼ εἶχα ζῆσει πρὸ τριῶν χιλιάδων ἐτῶν ἐπὶ τῆς γῆς ταύτης ἐν ἐποχῇ, καθ' ἣν ἐλυμαίνετο τὴν ἀνθρωπότητα ἡ σίσχρά εἰδωλολατρεία· ἀλλὰ μὴ ἐκπλαγῆς, ἐὰν μ' εὗρης χριστιανόν, διότι ἡ θρησκεία τοῦ Χριστοῦ εἶνε σύγχρονος μὲ τὸν πρῶτιστον ἀνθρωπον.

Ἐπανελθὼν καὶ πάλιν ἐπὶ τοῦδε τοῦ τρίτου πλανήτου τοῦ ἡλιακοῦ τούτου συστήματος, οὐδένα ἄλλον ἔχω σκοπὸν ἢ νὰ καταστήσω ὅσον δυναθῶ εὐδαιμονεστέρους τοὺς φίλους μου· ἡ δ' εὐδαιμονία συνίσταται εἰς τὸν καλῶς ἐννοούμενον Χριστιανισμόν, ἐνώπιον τοῦ ὁποίου πάντες οἱ ὑψηλοὶ νόες ἔκυψαν τὸν αὐχένα καὶ εἰς τὸ γνῶθι σαυτόν, ἐρ' οὐ ἴδρυσε τὴν σοφίαν αὐτοῦ ὁ τῶν ἀνδρῶν ἀπάντων σοφώτατος Σωκράτης. Ταῦτα ἀμφοτέρα ἀποκτῶνται διὰ τῆς ΑΛΗΘΟΥΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ. Ναί. τῆς ἀληθοῦς παιδείας, ἡ ὁποία δυστυχῶς βλέπω ὅτι συγγέεται πολὺ μὲ τὸ ἐπάρατον μορμολύκειον. τὴν ψευδοπαιδείαν. Ἡ σύγχυσις αὕτη τοῦ Θεοῦ μετὰ τοῦ Διαβόλου εἶνε ἧτις φέρει τὴν ἀνθρωπόλεθρον κακοδαιμονίαν καὶ ἧτις τὸν ἀνθρωπον, τὸ εὐγενέστατον καὶ ἐπομένως τὸ εὐδαιμονέστατον τοῦ Παντοκράτορος δημιούργημα, κατέστησε κακοδαιμονέστατον, ὡς μὴ ὠφελεν.

Σὺ, χάριν τοῦ ὁποίου ἀποφασίζω ἤδη νὰ ἐργασθῶ, εἶσαι ἡ ἐνεστώσα νεολαία, ἧτις μετ' ὀλίγα ἔτη θ' ἀπαρτίξῃς τὴν μέλλουσαν γενεάν—εἶσαι τὸ σημερινὸν εὐῶδες ἄνθος, τὸ ὁποῖον μετ' ὀλίγα ἔτη θὰ ἦσαι ὁ γλυκὺς καρπός, παρὰ τοῦ ὁποίου θὰ τρέφῃται ἡ κοινωνία, ἐν ἣ εἶδες τὸ φῶς τοῦ ἡλίου—εἶσαι ἡ εὐπλαστος ζύμη, παρ' ἧς πρόκειται νὰ πλασθῶσιν οἱ ὅσοι μετ' ὀλίγα ἔτη θὰ διέπωσι τὰ κοινὰ πράγματα, οἱ μὲν ταῦτα, οἱ δὲ ἐκεῖνα

τὰς θέσεις κατέχοντες — εἶσαι τὸ πληρες ἐλπίδων μέλλον τῆς Σμύρνης.

Χάριν σοῦ λοιπὸν ἀποφασίζω νὰ συνεργασθῶ καὶ ἐγὼ μετὰ τῶν τοσούτων ἄλλων, οἵτινες ἐπίσης ὑπὲρ σοῦ μοχθοῦσι καὶ νυχθημερὸν ταλανίζονται, χορηγῶν σοι τροφήν νοεράν οὐχί ἐπιπόλαιον, ἀλλὰ θρηπτικὴν. Τῶν ἀναγνωστῶν μου οὐδεὶς θὰ ἠγχαριστεῖτο, ἂν ἤγνοιε παρ' ἐμοῦ διηγήματα, οἷα κατὰ τὰς χειμερινὰς ἐσπέρας συνηθίζουσι πολλοὶ νὰ διηγῶνται, δράκοντας καὶ θηρία καὶ βασιλεῖς καὶ βασιλίσσας καὶ βασιλόπουλα, τὰ ὅποια διηγήματα τῶ ὄντι μεγάλην προξενοῦσι τὴν εὐχαρίστησιν, ἀλλ' εἰς ὁποίους; εἰς ἀνθρώπους βέβαια πάντη ἀγγραμμάτους. Ἐγὼ δὲ, θέλω τοιούτους ἀκροατάς. Ἐνταῦθα πρόκειται νὰ στρωθῇ τράπεζα, τῆς ὁποίας τὰ πρῶτα ἐδέσματα ἴσως δὲν φανῶσι τοσοῦτον εὐάρεστα· ἀλλ' οἱ συνδαιτυμόνες αὐτῆς δὲν πρέπει ν' ἀπομακρυνθῶσιν εὐθὺς μετὰ τὴν πρῶτην ἐντύπωσιν. Ἄς λάθωσιν ὑπομονήν, καί, ἐν τῇ εὐγενεῖᾳ αὐτῶν, ἃς ἐξακολουθήσωσι διατελοῦντες τακτικοὶ αὐτῆς φοιτηταί, ἐπὶ ἓν ἔτος τοῦλάχιστον, μετὰ τὸ τέλος τοῦ ὁποίου δικαιοτέρον θὰ ἦνε εἰς θέσιν ν' ἀποσυρθῶσιν, ἐὰν τὰ πράγματα δὲν φανῶσιν ἐπὶ τέλους σύμφωνα πρὸς τὰς ὑποσχέσεις.

Δὲν μὲ λανθάνει ποσῶς ὅτι παρὰ πολλῶν πολλὰς θὰ ἔχω τὰς ἐπικρισεις πρὸς τὰ ὅσα κατὰ καιροὺς θὰ σοὶ λέγω· ἀλλὰ τοῦτο δὲν μὲ φοβίζει, οὔτε μ' ἀποτρέπει τῆς ἀποφάσεώς μου, διότι τοὺς ἐπικριτὰς τούτους, πρὶν εἰσέτι φανῶσιν, ἐγὼ διακρῶ εἰς δύο τάξεις: εἰς ἐπικριτάς, οἱ ὅποιοι θὰ σκυθρωπάξουν, καὶ εἰς ἐπικριτάς, οἱ ὅποιοι θὰ χλευάζουν. Τοὺς πρῶτους ἐκτιμῶ καὶ πρὸς παρηγορίαν των τοὺς προσκαλῶ νὰ συνεργασθῶσι μετ' ἐμοῦ, παραχωρῶν εἰς αὐτοὺς τὴν θέσιν μου ἴσου καὶ ὁπότε θελήσωσι, διότι καὶ ἐγὼ, ὡς ἄνθρωπος καὶ μάλιστα γέρον τοσούτων ἐτῶν, διόλου δὲ εἶνε ἀπίθανον πολλάκις νὰ ὑποπίπτω εἰς λάθη· τοὺς δευτέρους οἰκτεῖρω διότι οἱ τοιοῦτοὶ εἰσιν ἀνωφελῆ ὄντα τῆς κοινωνίας, τὰ ὅποια ἔχουσιν ὡς ἔργον νὰ καταγελῶσι πάντα καὶ πάντας, χωρὶς αὐτοὶ νὰ κάμνωσι ποτὲ τί-

ποτε. 'Ημεῖς, νές μου, θά ἔχωμεν ὑπ' ὄψιν πάνποτε τὸ «Κρεῖττον ἔστι τὸ κατὰ δύναμιν εἰσενεγκεῖν ἢ τὸ πᾶν ἐλλείπειν». Οἱ τοιοῦτοι Μῶμοι, ἐάν γνωρίζωσι καλλίτερα ἡμῶν, ἄς ἀφήσωσι τὴν γλεύην καὶ ἄς προστεθῶσι μαζὶ μας, ὅτε ἐπ' ἀληθείας θά ὦσι πολὺ ἀξιόπαινοι· ἐάν δὲ συναισθάνωνται ἐκυτοῦ ἀνικάνους, ἄς σιωπῶσι, μὴ παρενοχλοῦντες τοῦ ἄλλου· εἰς τὰς ἐπ' ἀγαθῇ προθέσει ἐπιχειρήσεις αὐτῶν.

Τὸ κέντρον, περὶ ὃ, φίλε μου, θά περιστρέφωμαι, εἶνε ἡ διανοητικὴ καὶ ἠθικὴ σου ἀνάπτυξις· διότι ταῦτα, ἐκ παραλλήλου οὐ βλίνοντα, ἀποτελοῦσι τὴν ἀληθῆ παιδείαν, ἧς εἴπερ ποτὲ ἔχεις ἀνάγκην σήμερον, ὅτε ἡ ψευδοπαιδεία, ἀυθαδεστάτην ἐγείρασα κεφαλὴν, κατέλυσε τὴν ὑψηλὸν σχεδὸν ἄπαταν. Γλῶσσά μου θά ἦνε ἡ γλῶσσά σου· ἐάν ποτε ὅμως ἔχῃς συνακρατάς ἀνθρώπους, οἱ ὅποιοι δὲν ἐθυσίασαν ὑπὲρ τῆς γραμματικῆς τὸσον ἔλαιον, ὅσον σύ, τότε θά ὀμιλῶ καὶ ἀπλούστερα. Πρὸς ψυχαγωγίαν σου θά σοὶ διηγῶμαι καὶ τὰ ἀστεῖα τῆς ἡμέρας, ὅταν· τὸ θεωρῶ καλόν. Σύμβολόν μου, ὡς βλέπεις, εἶνε ἡ κυψέλη. Τοῦτο σημαίνει ὅτι καὶ ἐγὼ θά μιμῶμαι τὴν μέλισσαν.

Αἱ πλείστα τῶν διδασκαλιῶν μου θά γίνωνται διὰ Καθηγητῶν, τοὺς ὁποίους θά γνωρίσης κατόπιν καὶ τοὺς ὁποίους συνιστῶ εἰς τὴν εὐνοιάν σου.

Προσπάθητον ν' ἀποκτήσης πολλοὺς συντρόφους, διότι τότε θά ἦμαι εἰς θέσιν καὶ πλειότερον νὰ σ' εὐχαριστῶ καὶ μὲ μικρὰν πάνποτε ζημίαν τοῦ βιβλίου σου. Τῶν συντρόφων σου τούτων κατάλογον θά δημσιεύω ἐν τέλει τοῦ ἔτους πρὸς δίκαιον αὐτῶν ἔπαινον(*).

(*) Σημ. Ἡ Εὐρώπῃ βροθεῖ περιοδικῶν συγγραμμάτων παντὸς εἴδους, πληρεστάτων ἀπὸ ὥρας εἰκονογραφίας καὶ εἰθνηστάτων. Διατί· Διότι ἄλλο ἔχει 50 καὶ ἄλλο 100 γιλιάρια συνδρομητῶν. Ἦμετε δυστυχῶς μιμούμεθα αὐτοὺς εἰς ὅ,τι μισμτὸν, ὄχι ὅμως καὶ εἰς ὅ,τι ἐπαινετόν.

Προτρέπομεν ὅθεν τὴν εὐγενῆ τῆς ὥρας Σμύρνης κοινωνίαν νὰ μὴ λυπηθῶσι τὸ γράσιον καθ' ἑβδομάδα, καὶ διαβεβαίωμεν αὐτοὺς, ὅτι ποσῶς δὲν θά μεταμεληθῶσιν.

Πρὶν παρουσιασθῶ ὡς μὲ βλέπεις, δηλαδή ἀποκεκαλυμμένος καὶ ἐν στολῇ, περιῆλθον μετρηφισμένος (incognito, τεπτίλι) ἀρκετὰ μέρη τῆς πατρίδος σου, Σμυρναῖς νεανία. καὶ πρὸς πολλοὺς ἀπετάθην, ζητήσας ἐπὶ ἓν λεπτόν μόνον τῆς ὥρας νὰ συνδιαλεχθῶ μαζί των. Πολλοὶ τῶν κυρίων τούτων ἐφάνησαν πρὸς ἐμὲ λίαν φιλόφρονες, τινὲς μάλιστα καὶ φιλοφρονέστατοι· ἀλλ' ἄλλοι ὅμως μοὶ ἔστρεψαν τὴν ράχιν οἰκτρότατα.

Ἐν τούτοις εὐγνωμονῶ μὲν τοὺς πρώτους, δὲν παραπονοῦμαι ὅμως κατὰ τῶν δευτέρων. Διότι ἐκεῖνοι μὲν, φύσει ὄντες φιλαναγνώσται, ἔδειξαν ἀπόλυτον ἐκτίμησιν, ἀμα εἶδαν ὅτι πρόκειται περὶ ἀναγνωσμάτων· οὗτοι δέ, κορεσθέντες ἤδη ἐκ τῆς ἀναγνώσεως ἀγγελιῶν, ἔδειξαν περίσκεψιν, ἐπιφυλαττόμενοι νὰ ἴδωσι πρῶτον, καὶ μετὰ ταῦτα, ἐὰν μείνωσιν εὐχαριστημένοι, νὰ εἰσέλθωσι καὶ αὐτοὶ εἰς τὸν χορόν.

Εὐελπίς ὅτι ἐν γένει θὰ ἐκτιμηθῶ ἀναλόγως τῶν εἰλικρινῶν πόθων μου, κάμνω σήμερον τὸ πρῶτον μου βῆμα. Ἐὰν ἡ ὑποδοχὴ ὑπάρξῃ εὐχάριστος, θὰ προσπαθῆσω παντὶ σθένει ἵνα μὴ φανῶσιν οὐδ' ἐπ' ἐλάχιστον ἐψευσμένοι αἱ ἐλπίδες τῶν φίλων μου· ἐὰν δὲ πάλιν συμβῇ τοῦναντίον, ὑπομονή· ἐγὼ θὰ χάσω κόπους καὶ οἱ ἄλλοι θὰ κερδίζουν καθ' ἑβδομάδα ἓν !!! γρόσιον, τὸ ὅποιον θὰ ἔχων ἀγοράζοντες δι' αὐτοῦ τί ; μίαν τυπογραφικὴν κόλλαν. Ἐν τοιαύτῃ λοιπὸν περιπτώσει ἐκεῖνοι θὰ ἔχουν τὸ γρόσιόν των καὶ ἐγὼ τὴν ἀνάπαυσίν μου. Ὅστε εἶμεθα ἀρκούντως ἐξωφλημένοι, φίλτατε, δὲν ἔχει οὕτως ;

Ἐγίαινε. Ἐλπίζω νὰ σ' ἐπανίδω.

Παραίνεσις.

Ὁ ἄνθρωποι, κάτοικοι τῆς γῆς ! κλίνατε τὴν κεφαλὴν, ρίψατε τὰ βλέματα χαμαὶ καὶ δέχθητε μὲ σέβας καὶ σιωπὴν τὰς ἐντολάς τοῦ Ὑψίστου. Παντοῦ, ὅπου φωτίζει ὁ ἥλιος, παντοῦ, ὅπου πνέει ἄῤῥ, παντοῦ, ὅπου ὑπάρχουσιν ὧτα ν' ἀκούωσι καὶ πνεύματα νὰ ἐνοῶσιν, ἃς ἦνε γνωστὰ τοῦ βίου τὰ παραγγέλματα, τίμια καὶ σεβαστὰ τῆς σοφίας τὰ ἀξιώματα ! Τὰ πάντα προέρχονται ἐκ τοῦ Θεοῦ· ἡ δυνάμις του εἶνε ἄπειρος, ἡ σοφία του αἰδίου καὶ ἡ ἀγαθότης του ἀνεξάντλητος. Καθήμενος ἐπὶ τοῦ θρόνου του, ὅστις εἶνε ἰδρυμένος ἐν τῷ κέντρῳ τοῦ σύμπαντος, πνέει, καὶ ἐκ τῆς πνοῆς του ἐμψυχούται πᾶν ζῶον. Ἄπτεται τῶν ἀστέρων διὰ τοῦ δακτύλου, καὶ αὐτοὶ περιετρέχουσιν ἐν τάξει τὴν τροχίαν των. Περιοδεύει τὸ ἄπειρον, καθήμενος ἐπὶ τῶν πτερῶν τοῦ ἀπείρου χρόνου, καὶ τὸ θέλημα του ἐκτελεῖται πανταχοῦ ἀπεριορίστως. Αὐτὸς εἶνε ἡ πηγὴ τῆς ἀρμονίας, τῆς τάξεως, τῆς χάριτος καὶ τῆς καλλονῆς. Ἡ σοφία καθορᾶται εἰς ὅλα τὰ ἔργα του· ἀλλ' ὁ ἀνθρώπινος νοῦς ἀδυνατεῖ νὰ τὴν κατανοήσῃ. Ἡ ἀπόλυτος γνώσις, ὡς σκιά ἢ ὡς ὄνειρον, ἔπαται ὑπὲρ τὸ ἀνθρώπινον πνεῦμα· βλέπει μὲν αὐτὴν, ἀλλ' ἀμυδρῶς, καὶ συλλογιζόμενον πίπτει εἰς λάθη. Ἄλλ' ἡ τοῦ Θεοῦ σοφία ὁμοιάζει μὲ τὴν οὐράνιον λαμπρότητα· δὲν συλλογίζεται, διότι τὸ πνεῦμά του εἶνε ἡ πηγὴ πάσης ἀληθείας. Δικαιοσύνη καὶ ἀγαθότης ἴστανται περὶ τὸν θρόνον του, ἀγάπη καὶ εὐσπλαγγνία λάμπουσι διὰ πάντοτε ἐπὶ τοῦ προσώπου του. Ποῖον εἶνε ὅμοιον μὲ τὴν ὁῤῃαν τοῦ Κυρίου ; Ποία ἐξουσία δύναται ν' ἀντισταθῇ πρὸς τὸν Παντοδύναμον ; Ποῖος ἐξισοῦται μὲ αὐτὸν κατὰ τὴν σοφίαν ; Ποία ἀγαθότης δύναται ν' ἀντιπαραβληθῇ πρὸς τὸν Ἀπειράγαθον ; Οὗτος εἶνε, ὦ ἄνθρωπε, ὁ πλάστης σου· ἐκ τούτου ἐξήρτηται ἡ ἐπὶ γῆς διαμονὴ σου· τούτου δῶρον εἶνε αἱ λογικαὶ δυνάμεις σου· τούτου ἔργον ἡ θαυμαστὴ κατασκευὴ σου. Ἄκουε λοιπὸν τὴν γλυκεῖάν του φωνήν, διότι μόνος

ὁ πειθόμενος εἰς αὐτὴν θέλει ἀπολαύσει τὴν ψυχικὴν γαλήνην καὶ τὴν ἀληθεστάτην εὐδαιμονίαν, ἣτις παρ' ὑδενὸς ἄλλου πηγάζει ἢ ἐκ τῆς γνώσεως τοῦ πῶς νὰ ζήσῃ τις εἰς τὸν ἐφήμερον τοῦτον κόσμον ὠφελίμως μὲν καὶ πρὸς ἑαυτὸν καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους, εὐσεβῶς δὲ καὶ ἀρεστῶς πρὸς τὸν Πλάστην του.

ΚΟΜΦΓΚΙΟΣ.

Λουκιανός.

Μιλτιάδης, Θεμιστοκλῆς, Ἑλένη καὶ Καλλιόπη,

Μ. Θεμιστόκλεις, χαῖρε κυρίαί, σᾶς προσκυνῶ.

Θ. Ἀντίχαϊρε. Μιλτιάδη μου. Πῶς ἐπέραστε τὰς διακοπὰς;

Μ. Ἐξάίρετα φίλτατε. Ἐν τούτοις καθ' ὅλον αὐτὸ τὸ διάστημα δὲν ἔλειπα τοῦ νὰ σκέπτομαι πάντοτε περὶ τῶν ἀπατόμων σκοπέλων, οὓς ὁ ἄνθρωπος ἀπαντᾷ κατὰ τὴν ἡλικίαν, ἐν ᾗ εὐρισκόμεθα, καὶ πολλὰκις ἀνεμνήσθην τοῦ Ἡρακλέους καὶ τῶν δημηγοριῶν, ἃς πρὸς αὐτὸν ἐδημηγόρησαν αἱ δύο ἐκεῖναι γυναῖκες.

Θ. Περιεργον! ἐγὼ πάλιν καὶ καθ' ὕπνον καὶ ἔξυπνος, καθ' ὅλον αὐτὸ τὸ διάστημα μὲ τὸ ἐνύπνιον τοῦ Λουκιανοῦ εἶχα νὰ κάμνω. Καὶ εἰς ἐμέ, φίλε, ἔναυλοι μένουσιν οἱ ἀθάνατοι ἐκεῖνοι λόγοι τῆς παιδείας «Ἐὰν πεισθῆς εἰς ἐμέ, θά καταστολίσω τὴν ΨΥΧΗΝ σου μὲ πολλὰ καὶ ὠραῖα στολίδια, δηλ. μὲ σωφροσύνην, δικαιοσύνην, ΕΥΣΕΒΕΙΑΝ, πρᾶότητα, ἐπιεικείαν, σύνεσιν, καρτερίαν, τὸν πρὸς τὰ καλὰ ἔρωτα, τὴν πρὸς τὰ σεμνότατα ὁρμήν: ταῦτα εἶνε τῶ ὄντι ὁ καθ' αὐτὸ στολισμὸς τῆς ψυχῆς». Ὡ! φίλτατε Μιλτιάδη! οἱ θεῖοι οὗτοι λόγοι ποτὲ δὲν θά ἐξαλειφθῶσιν ἀπὸ τῆς μνήμης μου. Σὲ βεβαῶ, ἀναγινώσκων ταῦτα, ἐνόμιζα ὅτι ἀνεγίνωσκα τὴν Κατήχησιν. Ἐνθυμεῖσαι τὸ μέρος ἐκεῖνο, ἔν-

θα τὸ μάθημα τοῦτο ὁμιλεῖ περὶ τῶν χαρισμάτων τοῦ ἁγίου πνεύματος ;

Μ. Ναί, ἔχεις δίκαιον. Ἐνθυμοῦμαι ὅτι ὁ ἱεροδιάσκαλος ἀναπτύσσων τὸ Π'. ἄρθρον τοῦ συμβόλου τῆς πίστεως, μᾶς εἶχεν ἀναφέρει τὸ 22ον ἐδάφιον τοῦ ὄρου κεφλαίου τῆς πρὸς Γαλάτας ἐπιστολῆς τοῦ Παύλου, ἔνθα ὁ Ἀπόστολος οὗτος τῶν ἐθνῶν λέγει «ὁ δὲ καρπὸς τοῦ Πνεύματος ἔστιν ἀγάπη, χαρὰ εἰρήνη, μακροθυμία, χρηστικότητα, ἀγαθοσύνη, ΠΙΣΤΙΣ, ἔκστασις, ἐγκράτεια.» Τούτέστιν αὐτὰ εἶνε τὰ ἀληθῆ γνωρίσματα, δι' ὧν γνωρίζεται ὅστις τῷ ὄντι ἀνεγεννήθη ἐν τῇ ἱερᾷ καλυμθῆθρα, ὅστις τῷ ὄντι ἀφῆκε τὸν παλαιὸν ἄνθρωπον καὶ ἐνεδύθη τὸν νέον, ὅστις τέλος εἶναι τῷ ὄντι χριστιανός.

Θ. Καὶ εἰς τὸν ὅποιον τῷ ὄντι κατοικεῖ τὸ ἅγ. Πνεῦμα, τὸ πνεῦμα τοῦ Θεοῦ.

Μ. Ὡστε, Θεμιστόκλεις, ἀληθῶς πεπαιδευμένος καὶ ἀληθῶς χριστιανός σημαίνει ἔν καὶ τὸ αὐτὸ πρᾶγμα. Διὰ νὰ γίνῃ τις ἀληθῆς χριστιανός, πρέπει ἀληθῶς νὰ ἐκπαιδευθῇ. Ἀλλὰ ὅποιον εὐρίσκες ὁμοιότητα μεταξὺ ἐκείνων τοῦ Λουκιανοῦ καὶ τούτων τῆς κατηχήσεως ;

Θ. Πρῶτον παρατηρῶ μίαν σύμπτωσιν· ἐννέα εἰσὶ τὰ κοσμηματα τῆς παιδείας, ἐννέα καὶ οἱ καρποὶ τοῦ ἁγ. Πνεύματος. Ἐπειτα, τὸ κυριώτερον, αἱ λέξεις μὲν εἰσι τῷ ὄντι διάφοροι· ἀλλ' ἂν ἐξετάσῃ τις τὰς σημασίας αὐτῶν, θὰ εὕρῃ τὰ αὐτὰ καὶ ἐδῶ καὶ ἐκεῖ. Ἀλλως τε ἡ παιδεία ὀλόκληρος δὲν εἶνε δῶρον τοῦ ἁγ. Πνεύματος; Πρὶν τῆς ἐνάρξεως τῶν μαθημάτων καθ' ἑκάστην πῶς προσηυχόμεθα; ἔλησμονήσας ;

Μ. Ὡ! οὔτε θὰ λησμονήσω ποτέ, ἀλλ' οὔτε θὰ παύσω ποτὲ ἐπικαλούμενος τὸν οὐράνιον Βασιλέα, τὸν Παράκλητον, τὸ Πνεῦμα τῆς ἀληθείας, διότι ποσῶς πλέον δὲν ἀμφιβόλλομεν ὅτι πᾶν δῶρημα τέλειον ἄνωθεν ἔστι καταβαῖνον ἐκ τοῦ Πατρὸς τῶν Φώτων.

Ἐλ. Εἰς τὰ θρησκευτικὰ πάλιν ἐπέσατε. Ἄς τ' ἀφίσωμεν αὐτὰ ὁ Λουκιανός, τὸν ὅποιον ἀνεφέρατε, Θεμιστόκλεις, τί ἄνθρωπος εἶνε;

Θ. Αὐτός, κυρία 'Ελένη, εἶνε ἐξ ἐκείνων, οἵτινες ἔγραψαν τὴν ἀρχαίαν ἑλληνικὴν μετὰ χάριτος λίαν σπανίας.

'Ελ. Ζῆ ἀκόμη ; ποῦ κατοικεῖ ;

Κ. Ὡ ! 'Ελένη μου, τί ἔκαμες ; εἰς μέγα λάθος ὑπέπεσες. Ὁ συγγραφεὺς οὗτος εἶχε ζήσει πρὸ 1700 ἐτῶν. καὶ σὺ ἐρωτᾷς ἂν ζῆ ἀκόμη καὶ ποῦ κατοικεῖ ;

Μ. Βέβαια ! ὁ συγγραφεὺς οὗτος εἶχε γεννηθῆ τὸν Βον αἰῶνα μ.

Χ. ἦτοι περὶ τὸ 120.

Θ. Πατρίς αὐτοῦ ὑπῆρξαν τὰ Σαμόσατα, πόλις τῆς Συρίας.

'Ελ. Ἄ ! ἠξέυρω τὴν νῆσον Σύρον λέγεται, ἐπὶ τῆς ὁποίας ὑπάρχει καὶ Ἐρμούπολις, ἡ πρωτεύουσα τοῦ νομοῦ τῶν Κυκλάδων.

Θ. 'Ελένη !!! θὰ καταστήσης γελοία μὲ αὐτὴν τὴν προπέτειάν σου. Ἄλλο Συρία καὶ ἄλλο Σύρος. Ἡ Συρία εἶναι μία ἀπὸ τὰς χώρας τῆς Ἀσιατικῆς Τουρκίας. Εἶνε ἡ χώρα ἐκείνη, εἰς τὴν ὁποίαν εὐρίσκεται ἡ Ἱερουσαλήμ, ἡ Βηρυτὸς, ἡ Δαμασκός, τὸ Χαλέπι, τὸ ὁποῖον τὸν παλαιὸν καιρὸν ἐλέγετο Βέροια, καὶ ἄλλαι πολλαὶ πόλεις σημαντικαί· ἀντικρὺ αὐτῆς κεῖται ἡ μεγάλη νῆσος Κύπρος.

Κ. Δὲν μοὶ λέγετε, Θεμιστόκλεις, εἰς ποῖον μέρος τῆς Συρίας ὑπῆρχαν τὰ Σαμόσατα καὶ ἂν ἡ πόλις αὕτη κατοικεῖται εἰσέτι ;

Θ. Τὰ Σαμόσατα κατοικοῦνται καὶ σήμερον, ἀλλὰ ὀνομάζονται Σιματάτ· κεῖνται δὲ παρὰ τὴν δεξιὰν ὄχθην τοῦ Εὐφράτου, ὀλίγον ὑπὸ τὴν 38η μούρην βορείου πλάτους. Τὸ πάλαι ἦτο πρωτεύουσα μιᾶς ἐπαρχίας τῆς Συρίας, ἧτις ὀνομάζετο Κομμαγενή.

'Ελ. Ἡ Καλλιόπη καὶ ὁ Θεμιστοκλῆς εἰμποροῦν νὰ μᾶς βραδύασουν μὲ τὰς γεωγραφικὰς φλυαρίας των, Μιλτιάδη· ἀλλ' εἰπάτέ μας σεῖς, παρακαλῶ, ὀλίγα περὶ αὐτοῦ τοῦ Λουκιανοῦ. Ἐπιθυμοῦν πολὺ ν' ἀκούσω τὸ ὄνειρόν του.

Μ. Μοὶ τὸ ἐπιτρέπετε, Θεμιστόκλεις ;

Θ. Μάλιστα· ἀφοῦ ἡ κυρία 'Ελένη τὸ θέλει οὕτως

Μ. Ὁ Λουκιανὸς κατήγετο ἐκ πενιχροῦς οἰκογενείας. Ὁ πατήρ του, καίτοι πτωχός, τὸν εἶχε στείλει εἰς τὸ σχολεῖον· ἀλλ' αὐτός ἀντὶ νὰ ἀσχολῆται εἰς τὰ μαθήματά του, ἄμα ἐσχόλα, ἔπαιρνε

κηρόν καὶ κατεγίνετο εἰς τὸ νὰ κατασκευάζῃ ἄλλοτε βοιδάκια, ἄλλοτε ἀλογάκια καὶ ἄλλοτε ἀνθρωπάκια. Εἰς τὰ παιγνίδια αὐτὰ τόσον πολὺ ἐπετύγγανεν, ὥστε ὁ πατήρ τὸ εἶχε κρυφὴν χαρὰν. Τέλος ἀφοῦ ἔμαθεν ὀλίγα γράμματα, ἐπειδὴ πλέον εἶχε φθάσει τὸ 12ον ἔτος τῆς ἡλικίας του, ὁ πατήρ του τὸν ἀπέστυρεν ἀπὸ τὸ σχολεῖον καὶ τὸν ἔδωκεν εἰς τὸν θεῖόν του διὰ νὰ τὸν μάθῃ λιθοξόον. Ἀλλὰ εὐθὺς τὴν πρώτην ἡμέραν, ἃν καὶ αὐτὴ δὲ ἦτον ἀποφράς, ἐντούτοις ἡ ράβδος ἐσύριξεν ἀπαισιώτατα ἐπὶ τῆς δυστυχοῦς ράχως τοῦ πτωχοῦ μας Λουκιανοῦ· δηλ. ἔφαγε παρὰ μίαν τεσσαράκοντα, διότι ὡς ἐκ τῆς ἀπειρίας του ἔσπασε τὴν πλάκα, ἐπὶ τῆς ὁποίας ὁ θεὸς τὸν εἶχε προστάξει νὰ ἐργασθῇ.

Ἐλ. ὦ τὸν δυστυχῆ! Ἀλλὰ τὰ αὐτὰ ἔπαθα καὶ ἐγὼ μίαν ἡμέραν εἰς τὸ μάθημα τῆς γεωγραφίας.

Κ. Ἐλένη εἶται ἀστεία· μὴ διακόπτῃς.

Μ. Εὐθὺς ὁ κύρ Λουκιανὸς ἐξέρχεται δῆθεν πρὸς χροεῖαν του κοί . . . ποῦ τὸν πιάνεις! Τρέχει εἰς τὴν μητέρα, πίπτει εἰς τὰ γόνατά της καὶ ἀρχίζει τὰ κλαύματα! Ἡ μήτηρ ἀγανακτεῖ κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ της, τὸν ὑβρίζει καὶ παρηγορεῖ τὸν υἱὸν της διὰ θωπειῶν καὶ φιλημάτων. Ὁ Λουκιανὸς ἀφοῦ ἔκλαυσεν ἐπὶ ἀρκετὴν ὥραν, ἀπεκοιμήθη· ἐνῶ δὲ ἐκοιμᾶτο τὸν γλυκὺν ἐκεῖνον ὕπνον, εἶδε τὸ ὄνειρον, κυρία Ἐλένη.

Ἐλ. Ἐ! τὸ ὄνειρον ν' ἀκούσωμεν, τὸ ὄνειρον!

Μ. Τί θὰ τάξης;

Ἐλ. Ὅ,τι θέλετε· ἔν κοφφίνι σῦκα μπαρτατζίκια, σῦκα!!

Μ. ὦ! καλὰ· εἶδε λοιπὸν εἰς τὸν ὕπνον του δύο γυναῖκας. Ἡ μία ἦτο κατασκοπισμένη, μὲ χεῖρας ρυπαρὰς καὶ πλήρεις ἀπὸ τύλους, ἡ δὲ ἄλλη καθαρὰ, εὐγενὴς καὶ ὡραία. Αἱ δύο αὐταὶ γυναῖκες, μαλλώνουσαι, τὸν ἐπλησίασαν καὶ ἤρχισαν νὰ τὸν σύρωσιν ἢ μίαν ἀπὸ τὴν μίαν χεῖρα καὶ ἡ ἄλλη ἀπὸ τὴν ἄλλην.

Ἐλ. ὦ τὸν καυμένον! Ἀπὸ δυστύχημα εἰς δυστύχημα. Φοβοῦμαι μὴ τὸν ἐξέσχισαν.

Μ. Ὀλίγον ἔλειψεν· ἀλλ' ἐπειδὴ οὔτε ἡ μία, οὔτε ἡ ἄλλη ἤδου-

νήθη νὰ ὑπερισχύσῃ, ἀναγκάζονται καὶ καθίζουσι τὸν καλὸν μας Λουκιανὸν εἰς τὴν ἔδραν τοῦ δικαστοῦ! Ἄφινουσι εἰς αὐτὸν ν' ἀποφασίσῃ καὶ συμφωνοῦσι μετ' αὐτοῦ τὴν ἢ ἀπόφασίν του νὰ ᾖ ἀνέκκλητος.

Ἐλ. Ἔ! τὴν εἶνε τὸ νόστιμον· τί ἀπεφάσισε;

Κ. Περιέργον! Τί ἀπεφάσισε θέλεις νὰ μάθῃς, Ἐλένη· ἀλλὰ δὲν ἐρωτᾷς τίνας ἦσαν αὐταὶ αἱ γυναῖκες;

Ἐλ. Ἡ μία ἦτον ἡ μήτηρ του καὶ ἡ ἄλλη ὁ θεῖος του.

Μ. Κ· Θ, Χᾶχ! ᾗχ! ᾗ! !

Ἐλ. Τί γελάτε; Δὲν εἶναι ἔτσι;

Κ. Δὲν εἶνε ἔτσι, κυρία μου· ἡ κατασκοπισμένη ἦτον ἡ τέχνη, ἡ δὲ εὐγενής ἦτον ἡ παιδεία.

Ἐλ. Πῶς τὸ ἔξυρτε!

Κ. Ἀνάγνωστον τὸ ἐνύπνιον τοῦ Λουκιανοῦ, διὰ νὰ ἴδῃς πῶς τὸ ἔξυρομεν.

Ἐλ. Ποῦ ὑπάρχει αὐτὸ τὸ ἐνύπνιον; μέσα εἰς τὴν γεωγραφίαν;

Κ. ὦ! κατήνητες ἀνυπόφορος.

Ἐλ. Βλέπω ἐθύμωσες. Ἄς μὴ τὰ καταντήσωμεν χειρότερα. Λοιπὸν, Μιλτιάδη, τί ἀπεφάσισεν ὁ Λουκιανός;

Μ. Ὁ Λουκιανός—ἀφοῦ ἤκουσε καὶ τὰς δύο, αἵτινες ἀμφοτέραι μὲ τὰ ζωηρότερα χρώματα ἐξέθεσαν τὰ δῶρα, τὰ ὅποια εἶχον δι' αὐτὸν προητοιμασμένα ἐκάστη—χωρὶς νὰ περιμείῃ μάλιστα νὰ τελειώσῃ ἡ παιδεία, ἡ ὅποια δευτέρα εἶχε λάβει τὸν λόγον, ἀμέσως ἐξέδωκε τὴν ἀπόφασίν του ὑπὲρ αὐτῆς, ἀποχαιρετίσας διὰ παντὸς τὴν τέχνην τοῦ θεοῦ του.

Ἐλ. Πύχαριστήθη διὰ τοῦτο ἡ παιδεία;

Μ. Καὶ ἀμφιβάλλετε;

Ἐλ. Ἡ δ' ἄλλη τί ἀπέγινεν;

Μ. Ἐσκάσεν ἀπὸ τὸ κακὸν τῆς.

Ἐλ. Καὶ ποῖα εἶνε τὰ δῶρα, τὰ ὅποια προσέφερον ἡ παιδεία;

Μ. Ἐκεῖνα, τὰ ὅποια εἶχεν εἰπεῖ ἐν ἀρχῇ ὁ Θεμιστοκλῆς καὶ

τὰ ὁποῖα εἶπεν ὅτι ποτέ δὲν θὰ ἐξαλειφῶσιν ἀπὸ τῆς μνήμης του.

Θ. Μόνον ἐκεῖνα, Μιλτιάδη;

Μ. Ἡ παιδεία κατέστησεν αὐτὸν ἄνδρα ἔνδοξον. Ὁ τότε αὐτοκράτωρ τῶν Ῥωμαίων Μάρκος Αὐρήλιος, ὁ καὶ Ἀντωνῖνος, ὁ φιλόσοφος ἐπικαλούμενος, τοσοῦτον εἶχεν ἀγαπήσει καὶ ἐκτιμήσει αὐτόν, ὥστε τὸν εἶχε διορίσει τοπάρχην, ἢ κατὰ τὴν γλῶσσαν τῶν Ῥωμαίων προκουράτορα, τῆς Αἰγύπτου. Ἐγραψε δὲ τοσαῦτα καὶ τοιαῦτα συγγράμματα, ὥστε ἐδοξάσθη, δοξάζεται καὶ θὰ δοξάζεται εἰς αἰῶνα τὸν ἅπαντα. Ἡ παιδεία ἔθεν κατέστησεν αὐτὸν ἀθάνατον, διότι ἂν καὶ ἀπελθὼν ἐκ τοῦ βίου, ἀλλ' οὐ ποτε παύσεται συνῶν τοῖς πεπαιδευμένης καὶ προσομιλῶν τοῖς ἀρίστοις.

Ἐλ. Ἄνω κάτω τὰ κάματε. Ἐξάλισθηκα. Τὸ ὄνειρον ἐτελείωσεν;

Κ. Ἐτελείωσε, κόρη μου. Τὸ ὄνειρον τοῦτο εἶνε πλαστόν. Τὸ συνέθεσεν ἴσια ἴσια ὁ Δουκιανός, ἵνα διδάξῃ δι' αὐτοῦ τίνα τὰ προτερήματα τῆς παιδείας καὶ πόσον μεγάλην ζημίαν ζημιοῦνται οἱ νέοι ἢ αἱ νέαι, ὅσαι προτιμῶσι νὰ ἐξοδεύωσι τὸν χρονοῦν καὶ τὴν νεότητός των εἰς ἀνωφελῆ πράγματα, πολλὰ δὲ ἐξ αὐτῶν μάλιστα καὶ ἐπιβλαβῆ. Ἰδίως συμβουλεύει τοὺς πτωχοὺς νέους, τῶν ὁποίων πολλοὶ προφρασιζόμενοι τὴν πτωχίαν διακόπτουσιν ἐν τῇ μέσῃ τὰ μαθήματά των, μένοντες διὰ παντὸς ἀμαθεῖς, φύσιν οὐκ ἀγενῆ διαφθείροντες.

Ἐλ. Ἔτσι ἔ; λοιπὸν καὶ ἐγὼ ἀπὸ τόρα καὶ εἰς τὸ ἐξῆς θὰ μελετῶ πλέον καλὰ τὰ μαθήματά μου.

Μ. Θεμιστόκλειε, λοιπὸν ὁλος ὁ κόσμος πρέπει νὰ γίνωνται πεπαιδευμένοι; Τότε χαίρετε τέχνη! χαῖρε γεωργία!! χαῖρε βιομηχανία!!! Καὶ ἔπειτα αὐτοὶ οἱ πεπαιδευμένοι ἂν ψοφήσουν, μὰ τὸ ναί, ὅλοι τῆς πείνας δὲν ἔχει οὕτως;

Ἐλ. Καὶ θὰ γυμνωθῶν! καὶ θὰ μείνουν ἄστεγοι, εἰς τὸ ὑπαίθρον!! δὲν λέτε;

Θ. Δὲν ἔχουσιν οὕτω τὰ πράγματα. Αἱ τέχνη τρέφουσι τὸ σῶ-

μα, ἡ δὲ παιδεία τρέφει τὴν ψυχὴν κατὰ τὸ λόγιον « τοῦ μὲν σώματος σῆτος τροφή, τῆς δὲ ψυχῆς λόγος ». Καθὼς λοιπὸν οὔτε τὸ σῶμα δύναται ν' ἀμελήσῃ ὁ ἄνθρωπος, οὔτε τὴν ψυχὴν, οὔτω καὶ οὔτε τὰς τέχνας πρέπει νὰ παραβλέπῃ οὔτε τὴν παιδείαν. Ὁ ἄνθρωπος ἐν γένει χρεωστῆ νὰ τελειώσῃ τὴν ἐγκύκλιον παιδείαν του καὶ μετὰ ταῦτα κατὰ τὴν ὁποίαν αἰσθάνεται κλίσιν νὰ σπουδάζῃ ἢ ἐπιστήμην ἢ τέχνην.

Κ. Καὶ πόσον ἐξαιρέτος θὰ ᾔην ὁ τοιοῦτος τεχνίτης ! !

Θ. Βεβχίως. Τοιοῦτοὶ εἰσιν οἱ τεχνῖται τῶν πεπολιτισμένων ἐθνῶν διὰ τοῦτο καὶ εἰς τὰ ἔθνη ταῦτα αἱ τέχνη ἀκαμαν γιγαντιαίας προόδους. Οἱ τοιοῦτοι τεχνῖται ὄχι μόνον ἐξευγενίζουσι καὶ τὴν βαναυσωτέραν τέχνην καὶ καθιστῶσιν αὐτὴν ὅσον τὸ δυνατόν ὀλιγώτερον ἐπίπονον, ἀλλὰ γνωρίζουσι καὶ πῶς νὰ διαθέτωσι τὰς ὥρας τῆς ἀργίας αὐτῶν.

Κ. Τὸ κυριώτερον, γνωρίζουσι πῶς νὰ εὐαρεστῶσι καὶ Θεῶ καὶ ἀνθρώποις.

Θ. Βέβαια.

Μ. Ὑγίαινε, Θεμιστόκλεις μου· μίαν ἄλλην ἡμέραν πάλιν τὰ λέγομεν. Πρέπει ν' ἀναχωρήσω, διότι ἡ ὥρα παρῆλθε. Κυραὶ, σὰς προσκυνῶ.

Ὅλοι. Ὁρα καλὴ Μιλτιάδῃ. Μὴ μᾶς λησμονῆτε. Σὰς μένομεν λίαν ὑπόχρεοι διὰ τὴν ὥραίαν σας συναναστροφὴν.

— Μ. (Ἀπερχόμενος) εὐχαριστῶ πολὺ.

ΤΟ ΦΘΙΝΟΠΩΡΟΝ.

ΠΟΙΗΜΑ ΕΙΣ ΓΛΩΣΣΑΝ ΔΗΜΩΔΗ.

Τὸ βουρκομένο σύννεφο τὸν οὐρανὸ μαυρίζει.

Ψιλὴ ψιλὴ ἀρχίνησε βροχὴ νὰ ψηχάλιζῃ·

Εἶνε ἡ φύσις ποῦ θρηνεῖ.

Τὰ δάκρυά της εἶν' αὐτὰ ὅπου πυκνοσταλάζουν

Τὰ σύννεφα, ὅπου βογγοῦν καὶ βαρειαναστενάζουν.

Εἶν' ἡ θλιμμένη της φωνή.

Εἶνε πουρνό· τί καταχνιά λευκὴ σὰν Ναϊάδα!

Δὲν βλέπεις μῆτε τὸ βουνό, μῆτε τὴν πεδιάδα.

Τοῦ χρόνου τὰ γεράματα!

Γιὰ δὲς τὸν ἥλιο· ἔκρουσε τὰ χρύσινα μαλλιά του,

Χλωμὸ φεγγάρι ἔγεινε, κ' εἶν' ὄλο ἡ θωριά του

Παράπονο καὶ κλάματα!

Νὰ βράχῃ καὶ τὸ ξερὸ τῆς ἔρημιᾶς ποτάμι.

Ἄκουῖς τί κρότο τὸ νερὸ μέσ' στὰ χαλίγια κάμει;

Βλέπεις τὸν ἄσπρο τὸν ἄφρό,

Σταῖς λυγαριάς ἀνάμεσα ἦτον πουλιχὰ κρυμμένα:

Τὸν κρότο καθὼς ἄκουσαν, ἔφυγαν τρομαγμένα

Μ' ἕνα τους πέταγμα! ἔλαφρό.

Ψυχὴ δὲν βλέπεις· ἔρημος ὁ τόπος κ' ἀφειμένος.

Ὁ γέρος μόνος χωρικός πηγαίνει φορτωμένος

Μὲ τὰ κομμένα ξύλα του.

Κ' ἐγὼ μονάχος κάθομαι στὴν ρίζα τοῦ πλατάνου,

Κι' ἀκούγω τὴν πυκνὴ βροχὴ ὅπου χτυπᾷ ἐπάνου

Στὰ μαραμμένα φύλλα του.

Δεκαοχτῶ φθινόπωρα ὡς τώρα μόλις εἶδα·

Ἄλλ' ἂν καὶ τόσο ἐνωρίς γυρίσω παρ' ἐλπίδα

Στὴν γῆν ὅπου μ' ἐγέννησε,

Ἄς θάψουν χέρια φιλικὰ τὸ ἄψυχο κορμί μου

Κοντὰ στὴ ρίζα τῆς ἐλιάς, ποῦ τόσαις στὴ ζωὴ μου

Φοραῖς μ' ἐφιλοξένησε.

Τοὺς κλώνους της τοὺς λιγυροῦς ὁ ζέφυρος νὰ κλίνη.

Καὶ ἴσκιο μελαγχολικὸ στὸν τάφον μου νὰ χύνη

Τὴν ὥραν τοῦ καλοκαιριοῦ.

Καὶ πάλιν ὅταν ὁ καιρὸς ἀρχίξῃ νὰ κρούνη,

Νὰ πίπτῃ εἰς τὸ μάρμαρο ἡ χάλαζα, τὸ χιόνι

Καὶ ἡ βροχὴ τοῦ Γεναριοῦ. I. ΚΑΡΑΣΟΥΤΣΑΣ.

Ο ΜΕΧΡΙ 4ης ΟΔΕΥΟΝΤΟΣ
ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΣΜΥΡΝΗΣ

ΧΡΥΣΑΝΘΟΣ.

ΓΕΓΝΗΘΗ [†] εν Δαφίοις τῆς Λέσβου. Ἐξαπαιδεύθη εν Κυδωνίαις. Διηύθυνε τοὺς ἐκκλησιαστικούς οἴκους τῶν Μητροπόλεων Σμύρνης, Κρήτης, Φιλιππουπόλεως καὶ αὐτῆς Σμύρνης, ἐν ᾗ ἐξεμέτρησε τὸ ζῆν ὁ ἀοίδιμος ὥραν 10 1/2 π. μ. τῆς 4ης Σεπτεμβρίου ἔτους 1869ου ἐν ἡλικίᾳ ἐτῶν ὀγδοήκοντά καὶ τριῶν. Ἡ

(ΜΕΝΤΟΡΟΣ Τόμ. Α'. Τεύχ. Α'.)

2

κηδεία τοῦ ἱεροῦ νεκροῦ ἐγένετο τῇ ἐπαύριον μετὰ τῆς μεγαλειτέρας παρατάξεως καὶ τῆς ἐπισημοτέρας πομπῆς τὴν 10ην ὥραν π. μ. Αἱ Ἄρχαι πᾶσαι, μηδεμιᾶς ἐξαιρουμένης, παρῆσαν καὶ ἐπιτάφιος ἐξαίρετος ὑπὸ τοῦ ἀρχidiaκόνου τῆς Α. Σεβασμύτητος καὶ ἱεροδιδασκάλου κ. Δαρθέου ἐξεφωνήθη.

Τὸ μᾶλλον τερπνὸν κατὰ τὴν ἐπίσημον ταύτην κηδείαν ὑπῆρξεν ἡ συγκέντρωσις ἅπαντος τοῦ χριστιανικοῦ Κλήρου, Ὁρθοδόξων, Ἀρμενίων καὶ Διαμαρτυρομένων, οἵτινες ὡς ἀληθεῖς τοῦ Χριστοῦ ὁπαδοὶ καὶ ὡς ἀληθεῖς ἀδελφοί, συνέψαλλον τὴν ἐπικήδειον ἀκολουθίαν τοῦ Ἱεράρχου. Τὸ μᾶλλον ἄξιον θαυμασμοῦ, ὅτι καὶ ὁ Ἰσραηλιτικὸς Κλῆρος παρηκολούθησε τὴν πομπὴν ἀπὸ τῆς Μητροπόλεως μέχρι τοῦ ἱεροῦ νάρθηκος· τὸ δὲ μᾶλλον λυπηρὸν, ὅτι τοῦ Καθολικοῦ Κλήρου οὔτε πούς πουθενὰ ἐφάνη, ἂν καὶ ἐπὶ χριστιανισμῷ καυχωμένου.

Τὸν λόγον τοῦ Ἱερικῆρυκος παρηκολούθησεν ἕτερον λογιδῶριον, τὸ ὁποῖον τις τῶν συμπολιτῶν τοῦ ἀειμνήστου ἀπήγγειλε, καὶ τοῦ ὁποίου, ἐν μέσῳ χαρᾶς καὶ θλίψεως εὐρισκόμενος, προέταξε ταῦτα.

« Ἰδὸ ὁ δὴ· τί καλὸν ἦ τί τερπνόν, ἀλλ' ἦ τὸ κατωικεῖν ἀδελφούς ἐπὶ τὸ αὐτό; Πάντες οἱ ἄνθρωποι ἔσμεν ἀδελφοί, διότι πάντες ἔχομεν ἓνα καὶ τὸν αὐτὸν γεννήτορα, τὸν Ἀδάμ. Πάντες ἔσμεν ἀδελφοί, διότι πάντες ἔχομεν ἓνα καὶ τὸν αὐτὸν πατέρα, τὸν Κτίστην τοῦ σύμπαντος. Πάντες οἱ παρευρισκόμενοι ἔσμεν ἀδελφοὶ ἐν στενοτέρῳ ὅπως οὖν σημασίᾳ τῆς λέξεως, διότι πάντες ἀνεγεννήθημεν ἐν τῇ αὐτῇ ἱεραῖ τοῦ χριστιανισμοῦ κολυμβήθρα».

Μετὰ δ' ὀλίγην ἀνάπαυλαν ἤρξατο τοῦ μικροῦ ἐπιταφίου του ὡς ἀκολούθως·

« Σεβάσμιοι Ἱεράρχαι (*), Ἱερεῖς τοῦ Ὑψίστου, Ἐκλαμπρότατοι Κύριοι, ἀπωφανισμένον ἄχροατήριον!

Πανήγυρις· ἀλλὰ πανήγυρις πένθιμος. Σιγὴ ριγαλέα βασιλευεῖ. Μελαγχολία θανάτου ἐπικρατεῖ. Σκυθρωπότης βαρυσάλγητος ἐπικέ-

(*) Παρῆσαν οἱ θεοφιλέστατοι Ἐπίσκοποι Ἅγιοι Ξανθοπόλεως, Ἡλιουπόλεως, Κρήνης καὶ Ἐρυθρῶν.

χυται ἐφ' ἀπάσας τὰς ὄψεις. Μυστήριον φοβερόν ἐτελέσθη. Δεσμός στενότερος διερρήχθη. Ψυχὴ ἀπὸ σώματος ἀπεσπάσθη, καὶ ἀπεσπάσθη μετὰ νόσον ὀδυνηράν.

Ὁ ἀρχιερεὺς τῆς Σμύρνης, ἐγκαταλιπὼν τὸ γήϊνον αὐτοῦ σκεῦος ἐπὶ τῆς γῆς, ἀφίπταται ἐναέριος πρὸς τὸν μέγαν Ἀρχιερέα τοῦ οὐρανοῦ εἰς τὰ ἀγλαοφεγγῆ ἅγια τῶν ἁγίων, ἐνθα μετὰ τῶν Χερουβειμ καὶ τῶν Σεραφεϊμ αἰωνίως θά ἀνυμνῇ τὸ ὕψος τῆς θείας μεγαλειότητος. Τὸ ποίμνιον κηδεύει σήμερον τὸν ποιμένα του. Οἱ δὲ ἱερεῖς Σαβαώθ προπέμπουσιν εἰς τὴν αἰωνιότητα τὸν ἀρχιερέα των.

Ὡ ἄνθρωπε, μὴ λυπῆσαι, ἀλλὰ σύνελθε εἰς σεαυτὸν καὶ ὄς προσοχὴν εἰς τὴν διδασκαλίαν, τὴν ὁποῖαν ἡ μήτηρ σου ἐκκλησία τὴν στιγμὴν ταύτην σοὶ οἶδει. Ἐπωφελέστερον μάθημα ποτὲ ἄλλοτε δὲν θ' ἀκουστῆς· δρόξαι τῆς εὐκαιρίας καὶ ὠφελήθητι. Ὁφελήθητι, διότι τὸ μάθημα εἶνε ὑψηλόν. Ὁφελήθητι, διότι ἡ διδασκαλία εἶνε ψυχωφελής.

Ἄνθρωπε—ἀναθοῶ ἀπὸ τῆς νεκρικῆς αὐτοῦ ἕδρας ὁ σεπτὸς ἡμῶν Ἱεράρχης—ἄνθρωπε, ἕως πότε βαρυκάρδιος; ἵνα τί ἀγαπᾷς ματαιότητα καὶ ζητῆς ψεῦδος; Ἀναλογίσθητι ὅτι εἶσαι τὸ κάλλιστον τῆς φύσεως προῖόν· ἐνθυμήθητι ὅτι εἶσαι τὸ ἄνθος τῆς δημιουργίας· ἔχε πάντοτε ὑπ' ὄψιν ὅτι σὺ μόνος ὄλων τῶν ἐπὶ γῆς δημιουργημάτων ἐπλάσθης ἀθάνατος, σὺ μόνος ἐπροικίσθης μετὰ τὸν λόγον, ὅστις σὲ καθιστᾷ εἰκόνα τοῦ Πλάστου σου.

Λοιπὸν ἔχεις ψυχὴν, καὶ ἡ ψυχὴ σου αὕτη εἶνε ἀθάνατος. Ἐχεις καὶ σῶμα τὸ ὁποῖον ἰδοὺ ὀφθαλμοφανέστατα βλέπεις ὅτι θ' ἀφίσης καὶ σὺ, ἵνα ἀπέλθῃ εἰς τὴν γῆν, διότι γῆ εἶνε· ἵνα γίνῃ χοῦς, διότι χοῦς εἶνε.

Ἡ ψυχὴ λοιπὸν, ἡ ψυχὴ εἶνε ὁ ἄνθρωπος. Περὶ τῆς ψυχῆς φρόντιζε, διότι ἡ ψυχὴ σου εἶσαι σὺ· τὸ σῶμά σου εἶνε ξένον τι, τὸ ὁποῖον καὶ ἀκουσίως σου θ' ἀναγκασθῆς νὰ ἀποδώσῃς εἰς τὸν ἰδιοκτήτην του. Ναι, θὰ παρουσιασθῇ, λέγει, θὰ παρουσιασθῇ καὶ εἰς σὲ μεθαύριον ἡ κρίσιμος ἡ μοναδικὴ αὕτη στιγμὴ, καθ' ἣν θ' ἀναγκασθῆς ν' ἀποδώσῃς τὰ τοῦ καίσαρος τῷ καίσαρι καὶ τὰ τοῦ Θεοῦ τῷ Θεῷ, τὴν γῆν ὀηλ. εἰς τὴν γῆν καὶ τὴν ψυχὴν εἰς τὸν Πλάστην της.

Τῶ ὄντι, ἀγαπητοὶ ἀδελφοί, ἂν ἦτο δυνατόν νὰ διαμένη ἐν ἡμῖν πάντοτε ζωηρὰ ἢ ἐντύπωσις, τὴν ὅποιαν ἢ μυστηριώδης αὕτη λειτουργία τῆς φύσεως προσενεῖ εἰς ἡμᾶς, οὐδεμία ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι ὁ ἄνθρωπος θὰ ἦτον ἐκ διαμέτρου διάφορος ἀπὸ ὅτι εἶνε. Τὴν στιγμήν ταύτην βλέπει, κατανοεῖ ὅτι ἡ ζωὴ εἶνε ὄνειρον· ὅτι ὁ κόσμος εἶνε ἀπάτη. Ἀρχιερεὺς, καὶ ἀρχιερεὺς Σμύρνης. Ἀρχιερεὺς, ὁ ὅποιος τὰ μὲν πρῶτα τῆς νεότητος αὐτοῦ ἔτη διήνυσεν ἐν τῇ ἀκμαζούσῃ τότε σχολῇ τῶν Κυδωνιῶν, θερμότητος τῶν Μουσῶν λάτρης καὶ ἐπιστήθιος ὁμιλητῆς τοῦ ἀειμνήστου Γρηγορίου, τὰ δὲ μετὰ τὴν μαθητείαν του ὅλα πενήτηντα κατηνάλωσε τοῦ Χριστοῦ στρατιώτης, στρατιώτης μεγάλου. Ἡ Φιλιππούπολις ὑπῆρξε πνευματικὸν τέκνον τοῦ προκειμένου νεκροῦ. Ἡ μεγάλη νῆσος Κρήτη συγκαταλέγεται μετὰ τῶν προβάτων, τὰ ὅποια ἦσαν προωρισμένα διὰ τὴν νομὴν τοῦ Χρυσάνθου. Ἡ Σμύρνη, ἡ κορωνὶς αὕτη τῶν ἐπτά Ἐκκλησιῶν τῆς ἀποκαλύψεως, δις ἀπῆλαυσε τὸ πρόνόμιον τοῦτο.

Ὁ διάδοχος τοῦ Πολυκάρπου, ἀδελφοί, προεδρεύει τῆς συνεδριάσεως ἡμῶν ταύτης, ἀλλὰ προεδρεύει νεκρός. Συμπαράκληται ἡμῖν ἐν τῇ συναναστροφῇ ταύτῃ, ἀλλὰ συμπαράκληται ἄφανος. Ἀγαπητοί, προπέμπεται εἰς τὴν αἰώνιον αὐτοῦ κατοικίαν ἀρχιερεὺς, οὗ οὐδεὶς τολμᾷ νὰ εἴπῃ ἐγκώμιον ὑπὸ φόβου μὴ ἀκούσῃ τὸ Καὶ τίς βέγει αὐτόν;

Τοιοῦτος, σεβάσμιος τῶν μυστηρίων τοῦ Σωτῆρος ἱεροφάνται, τοιοῦτος ὑπῆρξεν ὁ προκειμένος ἄνθρωπος, ἀλλ' ἐν τούτοις ἅπασιν ἰδοὺ καὶ οὗτος νεκρός. Τίς λοιπόν, ἀδελφοί, ἀμφιβάλλει εἰσέτι ὅτι καὶ αὐτὸς τὴν αὐτὴν ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμήν ἀναμένει μοῖραν; Τίς ἀγνοεῖ ὅτι καὶ αὐτὸς ἂν ὄχι· σήμερον, αὔριον—ἂν ὄχι αὔριον, μεθαύριον θὰ παράκηται ἐπίσης νεκρός; Ὁ νεκροπομπὸς οὗτος πόσους ἄρᾳ γε μέχρι σήμερον δὲν εἶχε κηδεύσει! ἀλλ' ἰδοὺ, καὶ αὐτὸς τὴν στιγμήν ταύτην κηδεύεται. Πρὸς τί λοιπόν, δι' ἀγάπην Θεοῦ, πρὸς τί ὅλα τοῦ κόσμου τὰ πράγματα, πρὸς τί ἀπαξίας τῶν ματαιότητων ὁ ὄμιλος; ὦ! πόσον μαρῶς, πόσον γελοῖος τῶ ὄντι αὐ-

τὸς ἀπ' ἑαυτοῦ κατέστη ὁ δυστυχῆς ἄνθρωπος ! Κακοδαίμονεϊ, μοχθεϊ, ἰδρόνει, τρέχει ἄνω καὶ κάτω, τέλος διέρχεται ὅλην τὴν μικρὰν ταύτην ἐπίγειον ζωὴν του ὡς αὐτόχρημα κόλασιν· διατί; διότι ὁ εἶς παρὰ τοῦ ἄλλου ἀμοιβαίως παρασυρόμεθα—διότι δὲν θέλομεν γὰρ νοήσωμεν ὅτι ἐσμὲν ξένοι καὶ πάροικοι ἐν τῇ γῆ ταύτῃ καὶ ὅτι ἀληθὴς ἡμῶν πατὴρ εἶνε ὁ οὐρανός !

Πάτερ ἡμῶν, ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς ! ἀγιασθήτω τὸ ὄνομά σου. Ἐλθέτω, πάτερ, ἡ βασιλεία σου. Γενηθήτω τὸ θέλημά σου ὡς ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ τῆς γῆς. Τὸν ἄρτον ἡμῶν, Κύριε, τὸν ἄρτον ἡμῶν τὸν ἐπιούσιον ὁδὸς ἡμῖν σήμερον καὶ ἄφες ἡμῖν τὰ ὀφειλήματα ἡμῶν. Τέλος, ἐπουράνιε Ἱεράρχα, δέξαι ἐν τῇ χώρᾳ τῶν ζώντων καὶ τοῦτον τὸν ἐπίγειον Ἱεράρχην σου· κατὰταξον, Κύριε, καὶ αὐτὸν ἐν σκηνᾷ δικαίων, ἔνθα ἀπέδρα πᾶσα ὀδύνη, λύπη καὶ σνεναγμός.

Σεβάσμιε πάτερ! ἐπίτρεψον καὶ εἰς ἐμὲ τὸ ἐλάχιστον τέκνον σου, ἐπίτρεψον καὶ εἰς ἐμὲ τὸν μικρὸν συμπολίτην σου ἵνα κλαύσω ἐπὶ τοῦ ἀρχιερατικοῦ σκήνου σου τοῦ κόσμου τὴν ματαιότητα, ἵνα θρηνήσω τὴν ἑλεεινὴν μικρόνοιαν τῆς δυστυχοῦς ἀνθρωπότητος. Ἐπίτρεψον καὶ εἰς ἐμὲ γὰρ ἀσπασθῶ διὰ τελευταίαν φορὰν τὴν παναγίαν Σου δεξιὰν καὶ χορηγήσον ἡμῖν τὰς πανιέρους εὐχὰς Σου, καθικετεύων τοῦ Ἰψιστοῦ ὅπως ἀξιῶτῃ ἡμᾶς ἵνα διαπλεύσωμεν τὸ πολυκύμαντον τοῦτο πελαγὸς ὅσον ἔνεστι Θεαρῆστως.

Ἄπωρφνιτισμένοι ἀδελφοί, ἅς ὑψώσωμεν χεῖρας ἱκετικὰς καὶ ἅς δεηθῶμεν τοῦ Βασιλέως τῶν βασιλευόντων καὶ τοῦ Ἀρχιερέως τῶν ἀρχιερέων ἐκ βάλθους ψυχῆς καὶ καρδίας ὑπὲρ τῆς ἱεραῆς ψυχῆς τοῦ σεβαστοῦ καὶ λαοφιλοῦς ἡμῶν Ποιμενάρχου, ἵνα κατατάξῃ αὐτὴν ὅπου χοροὶ τῶν ἁγίων καὶ οἱ δίκαιοι ἐκλάμψουσιν ὡς φωστῆρες. Γενοίτο. »

Μετὰ ταῦτα ἀπετάθη πρὸς τὸν ἱερὸν Κληρὸν ἰδίως ὁ Ἐξαρχὸς τῆς Σμύρνης κύριος Νικόδημος, ὁ ὅποιος ἐν ὀλίγοις καὶ αὐτὸς ἐπαναλαβὼν τὰς ἀρετὰς τοῦ Ἱεράρχου, συνεθροήγησε μετὰ τῶν συναδέλφων του τὴν ἀπορφάνισίν των. Ὁ Νεκρὸς ἔμεινεν ἐν τῷ ναῷ, ἔνθα μέχρι τῆς 8ῆς ὥρας μ. μ. συνέρρεεν ὁ λαὸς κατασπαζόμενος τὴν σεπτὴν Αὐτοῦ δεξιάν.

Αἱ περικνημίδες

(Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ.)

Καθ' ἐκάστην πρωΐαν περνῶμεν εἰς τοὺς πόδας τὰς περικνημίδας, ἄλλα ποτὲ δὲν ἐσυλλογίσθημεν τίς ἄρα ὑπῆρξεν ὁ πρῶτος, ὅστις ἐπενόησε τὴν κατασκευὴν τοῦ μικροῦ τούτου ἐνδύματος, τὸ ὁποῖον σήμερον θεωρεῖται ὡς ἐν τῶν ἀναγκαιοτάτων, ἐνῶ οἱ πάπποι ἡμῶν ἐπεριπάτουσαν γυμνόποδες.

Πολλοί, ἔχοντες μητέρας ἢ ἀδελφὰς φιλέργους, εὐρίσκουσιν ἐτοίμους ὠραίας περικνημίδας, τὰς ὁποίας μὲ ἀρκετὴν εὐχαρίστησιν τῶν φοροῦσιν· ἀλλ' οἱ περισσότεροι μεταχειρίζονται ὑφαντάς, τῆς Εὐρώπης καὶ ἰδίως τῆς Ἀγγλίας.

Τίς ὁ ἐπινοήσας τὸν ἱστὸν (τὸν ἐργαλεῖόν), δι' οὗ ὑφαινόνται; Τοῦτο προτίθεται ἐνταῦθ' ἡ ἐξιτορήσω· ἀλλὰ πρὶν τούτου θὰ εἶπω ἐν ὀλίγοις τὴν καταγωγὴν τῆς περικνημίδος,

Πρὸ ὀκτακοσίων ἐτῶν, ἤτοι περὶ τὰ 1000 μ. Χ., οἱ μεγάλοι καὶ οἱ πλούσιοι κατὰ πρῶτον ἤρχισαν νὰ καλύπτωσι τὰς κνήμας διὰ ταινιῶν ἐξ ὑφάσματος, τὰς ὁποίας ἔδενον εἰς τὸ ἄνω μέρος μὲ ἱμάντας (λουριά). Τὸ εἶδος τοῦτο τῶν περικνημίδων, αἵτινες ἐνέδουσαν μόνην τὴν κνήμην, ἀπὸ τοῦ γόνατος μέχρι τῶν ἀστραγάλων, ἐθεωροῦντο ὡς μεγάλη πολυτέλεια· οἱ ἄνθρωποι τοῦ λαοῦ ἐπεριπάτουσαν μὲ γυμνάς τὰς κνήμας, μόνον τοὺς ἄκρους πόδας προσφυλάττοντες διὰ τινος εἶδους σανδάλων.

Ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἐν τούτοις ἐτελειοποίησαν τὴν πρώτην ἰδέαν, καὶ περικνημίδες ἐντελέσταται, ἔχουσαι τὴν μορφήν τῆς κνήμης, κατασκευάσθησαν ἐξ ἑριούχου (τσόχας) καὶ ἐξ ὑφασμάτων πολὺ λεπτοτέρων, αἷ ὁποῖα ἐκλείοντο ἀπὸ τὸ ὄπισθεν μέρος διὰ τινος εἶδους ραφῆς.

Ἐν Γαλλίᾳ, περὶ τὰ 1540 μ. Χ., ἐπὶ Φραγκίσκου τοῦ Α'. ἐ-
πενοήθη ἕν τι χωρίῳ αὐτῆς, Tricot ὀνομαζομένη καὶ ἀνήκοντι
σήμερον εἰς τὸν νομὸν Αἰσνης (Aisne), ἡ τέχνη τοῦ πλέκειν πε-
ρικνημιῖδας ἐκ μιᾶς κλωστῆς διὰ πέντε βελονῶν, ὡς πλέκουσιν αἱ
μητέρες μας.

Τέλος ἐπὶ Λουδοβίκου τοῦ ΙΔ', βασιλεύσαντος ἐν Γαλλίᾳ ἀπὸ
τοῦ 1643—1715, παλαιὸς τις στρατιώτης, ὀνομαζόμενος Ἰω-
άννης Ἰνδρῆς (Jean Hindres), ἄνθρωπος ἀρκούντως εὐφυῆς καὶ
ἀρκούντως πεπαιδευμένος, πρᾶγμα σπάνιον εἰς τοὺς στρατιώτας
κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν, ἤρχισε νὰ συλλογίζηται πῶς εἰς τὴν ἄνωθι
ἐργασίαν δύναται ν' ἀντικαταστήσῃ τὴν χεῖρα δι' ἄλλου ὄργανου.

Παρεκινήθη δὲ εἰς τοῦτο ὑπὸ τῆς ἐπιθυμίας τοῦ ν' ἀπαλλάξῃ τὴν
γυναῖκά του τῆς ἐπιπόνου ταύτης ἐργασίας, εἰς τὴν ἀνευδότης ἡσχο-
λεῖτο, ἀκόμη καὶ καθ' ἣν στιγμὴν ἐκράτει εἰς τὸν μικτὸν τὸ μικρὸν
της, ἐπιθυμοῦσα ν' ἀνακουφίξῃ τὸν σύζυγον εἰς τὰ οἰκογενειακὰ αὐ-
τοῦ ἔξοδα.

Αἱ πρῶται αὐτοῦ ἀπόπειραι οὐδένα ἔφεραν καρπὸν. Ἄλλ' ὁ Ἰ-
ωάννης δὲν ἀπηλπύθη διὰ τῆς ἐπιμονῆς καὶ τῆς ὑπομονῆς κατέρ-
θωσεν νὰ κατασκευάσῃ μηχανήν, πολὺ μὲν ἀπέχουσαν τοῦ νὰ ἦεν
τοσοῦτον τελειοποιημένη ὅσον αἱ σημεριναί, ἀλλ' ἐν τούτοις ἰκα-
νὴν διὰ τὸν σκοπὸν, τὸν ὁποῖον ἐπεδίωκεν.

Ὅτε κατεσκευάσεν ζευγὸς περικνημιῶν, αἵτινες τῷ ἐφάνησαν
καλαὶ καὶ ὠραῖαι, ἀπεφάσισε νὰ τὸ προσφέρῃ πρὸς τὸν βασιλέα, ἐλ-
πίζων ὅτι, ἂν ἠδύνατο νὰ κατορθώσῃ ὥστε ὁ βασιλεὺς νὰ δεχθῇ
καὶ φορέσῃ αὐτάς, ἡ ἐφεύρεσίς του θὰ τῷ ἐχορήγηι πλείστας ὠφε-
λείας.

Χάρις εἰς τινὰς σχέσεις, τὰς ὁποίας εἶχεν ἐν τῇ αὐτῇ, ἠδυνήθη
νὰ κάμῃ ὥστε νὰ φθάσῃ μέχρι τοῦ βασιλέως τὸ ὠραῖον ζευγὸς τῶν
μεταξωτῶν περικνημιῶν του.

Ὁ Ἰωάννης Ἰνδρῆς θεώρει πλέον βεβαιοτάτην τὴν ἐπιτυχίαν
τοῦ καὶ ὑπερέχειρε μετὰ τῆς γυναικὸς του, πολλὰ ὄνειροπολῶν,
ὅτε ἡ ζηλοτυπία τοῦ σωματείου τῶν πλεόντων καὶ πωλούντων

σλούφους, κάλτσας και άλλα τοιαῦτα (des bonnetiers), τὸν ἔκαμα νὰ ναυαγήσῃ πρὸ τοῦ λιμένος· διότι, προϊδόντες ὅτι ἡ ἐφεύρεσις αὕτη θὰ ἐδραπτε μεγάλως τὰ συμφέροντα αὐτῶν, ἔσπευσαν εὐθὺς και ἐδωροδύκησαν ἓνα τῶν θαλαμηπέλων τοῦ Λουδοβίκου ΙΔ', ὅστις ἔκοψεν ἐδῶ κ' ἐκεῖ μερικὰ 'μμάτια. Εἰς τὴν στιγμήν λοιπόν, καθ' ἣν ὁ βασιλεὺς τὰς ἐπέρνα εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ, αἱ περικνημίδες ἐξίσχισθησαν, ἐφάνησαν μηδαμηνὰ και ἀπερρίφθησαν· οὕτε λόγος δὲ πλεόν ἔγινε περὶ ὑφαντῶν περικνημίδων. Οἱ ραδιουργήσαντες ἐθροιάμβευσαν.

Ὁ δυστυχὴς Ἰνδρὸς ἀπελπισθεὶς, ἐπέρασεν εἰς Ἀγγλίαν. Ἐκεῖ τῷ ἔγιναν μεγάλαι ὑπιδόχαί και τῷ ἐδόθησαν πλεῖσται ὑποσχέσεις· εὐθὺς ὑπὸ τὴν διεύθυνσίν του ἄπειρα ἐργαστάσια ἰδρύθησαν και αἱ ὑφαντικαὶ περικνημίδες ἐπλημμύρισαν ὅλον τὸν κόσμον ἕνεκα τῆς μεγάλης εὐθηνίας, μεθ' ἧς ἐπωλοῦντο.

Ἡ Γαλλία ἐπίσης παρεδέχθη αὐτάς, ὡς και τὰ ἄλλα ἔθνη.

Ἐν τούτοις ἡ Ἀγγλία ἔδειξε τοσαύτην ἐπιθυμίαν νὰ διατηρήσῃ διὰ μόνην ἑαυτὴν τὸ μονοπώλιον ταύτης τῆς βιομηχανίας, ὥστε ρητῶς ἀπηγορεύθη ἐπὶ ποινῇ θανάτου τὸ νὰ δοθῇ ἐξωτερικὸν διαβατήριον οὔτε εἰς ἓνα τεχνίτην τῶν ἐργαστασίων Ἰωάννου Ἰνδρῆ.

Ἄλλ' ὁ Ἰωάννης Ἰνδρὸς ἐν τῷ μέσῳ τοῦ πλοῦτου, τὸν ὁποῖον νομίμως εἶχεν ἀποκτήσει διὰ τῆς ἐργασίας και τῆς εὐφυΐας του, δὲν ἐλησμόνει ποσῶς ὅτι ἦτο Γάλλος.

Ἦλθε στιγμή, καθ' ἣν κυριευθεὶς ὑπὸ νοσταλγίας, ἠθέλησε νὰ ἐπανέλθῃ εἰς Γαλλίαν. Ταύτην τὴν φορὰν τὸν ὑπεδέχθησαν μετὰ τῆς μεγαλειτέρας φιλοφρονήσεως και ἴδρυσεν τὸ 1656 τὸ πρῶτον γαλλικὸν ἐργαστάσιον περικνημιδοποιίας.

Ἡ ἱστορία τῶν τελευταίων χρόνων τοῦ Ἰωάννου Ἰνδρῆ εἶνε λίαν σκοτεινὴ· θέλουσί τινες ὅτι ἀπέβίωσεν ἐν νοσοκομείῳ πένης και ἄθλιος.

Ἄλλ' ἄς πιστεῦσωμεν μᾶλλον ὅτι τοῦτο εἶνε μῦθος καθ' ὅλα ὁμοίως μ' ἐκεῖνον, τὸν ὁποῖον ἐπὶ πολὺν καιρὸν διηγοῦντο διὰ τὸν Σολομῶντα Δεκάου (Salomon de Caus), ἓνα τῶν ἀνδρῶν, οἵτινες

συνετέλεσαν εἰς τὴν ἀνακάλυψιν τοῦ ἀτμοῦ, καὶ τὸν ὀπρίον, ἤθελαν ὅτι ἀπέθανεν ἐν τῷ φρένοκομείῳ τῆς Βικέτρης (à Bicêtre) μεταξύ τῶν μωρῶν.

Τοῦτο, ἂν ἦτον ἀληθές, θὰ ἦτον ἀπελπισία διὰ τοὺς μεγαλοφυεῖς ἀνδρας καὶ τοὺς εφευρτάς.

Σ. Δ. Τὰ εὐγενῆ αἰσθήματα ὥθησαν πάντοτε τοὺς μεγαλοφυεῖς ἀνδρας εἰς τὰς εφευρέσεις καὶ τὰς ἀνακαλύψεις. Ὁ Ἰωάννης Ἰνδρὸς εἶνε τῷ ὄντι ἄξιος ἀγάπης διὰ τὴν λύπην, ἣν ἠσθάνετο ὑπὲρ τῆς συζύγου του.

Ἐπίκρισις.

Τὰ μάχαιτε; Ὁ γέρο Λουκιανὸς ἐν τῷ μέσῳ τῆς γενικῆς προ-
όδου τοῦ 19^{ου} αἰῶνος παρουσιάσθη καὶ αὐτὸς μετὰ τὰ ἐνύπνια του νὰ
μᾶς διδάξῃ. Τὴν ἔπαθεν ὁμως καλὰ. Τὸν ἐβάλαμεν ἐμπρός, ὅπου
δὲν ἤξευρε ποῦ νὰ κρυφθῇ. Ἐνῶ ἔχομεν σήμερον τόσα καὶ τόσα ὄ-
ραϊα καὶ ὠφέλιμα πράγματα νὰ μάθωμεν, ἀπήτησεν ὁ ἄνθρωπος
ν' ἀκούσωμεν τὰς ἰδικὰς του ψυχρολογίας. Αἱ! μὰ νὰ σᾶς πῶ,
μόνον τοῦτο δὲν γίνεταί.

— Ὅπως καὶ ἂν ἦνε, φίλε μου, τὸ γῆρα; εἶνε πάντοτε σεβα-
στόν. Ἐκεῖνος, ἐπειδὴ ἴσια ἴσια ἀνοίγουν τώρα τὰ σχολεῖα, ἠθέ-
λησε κατὰ νὰ εἶπῃ πρὸς τοὺς νεανίας καὶ τὰς νεάνιδας, φοβούμενος
μὴ τινες ἐξ αὐτῶν ὑπὸ πενία; ἐθελοκακῆσωσι καὶ πρὸς τὰ ἥττω ἀ-
ποκλίνωσι, φύσιν οὐκ ἀγενῆ διαφθείροντες, εὐέλπεις ὅτι διὰ τῶν ὀλί-
γων του λόγων τούτων ἐπιρρωσθήσονται. Ἐπειτα εἶδατε πόσον ἐ-
φρόντισε νὰ ποιικίλῃ τὸν λόγον του διὰ βιογραφικῶν καὶ διὰ γεωγρα

φικῶν παρατηρήσεων, ἀκόμη (ἂν θέλετε) καὶ διὰ θρησκευτικῶν! Εἰς τὸ τέλος μάλιστα πόσον συνιστᾷ τὴν ἐκμάθησιν τῶν τεχνῶν, πρᾶγμα πρωτάκουστον ἀπὸ τὸ στόμα του. "Ἄν καὶ πάντοτε ὄξει γήρατος, ἐν τούτοις βλέπετε ὅτι προσπαθεῖ νὰ συμμορφωθῇ καὶ μὲ τὸ πνεῦμα τοῦ αἰῶνος. 'Ἡ διδασκαλία του αὕτη, φίλιτατε, πιστευσόν με, εἶνε ἀγία. "Ἄμποτε νὰ τὴν ἔθετεν εἰς πράξιν ἢ κοινωνία μας. Βλέπετε σήμερον; ἅμα νέος τις τελειώσῃ ἢ τὸ ἑλληνικὸν σχολεῖον ἢ τὸ γυμνάσιον, εὐθὺς ὁ πατὴρ του, ἡ μήτηρ του, οἱ θεοὶ του, ὅλοι οἱ συγγενεῖς τρέχουν ἄνω καὶ κάτω νὰ εὐροῦν θέσιν διὰ τὴν λογιώτατον, ἂν ἦνε υἱός, γαμβρὸν δέ, ἂν ἦνε κόρη. "Ὅχι δὲν εὐδαιμονοῦσιν οὕτως οἱ λαοί. Οἱ λαοί, διὰ νὰ εὐδαιμονήσωσιν, εἶνε ἀνάγκη πρῶτον νὰ ἐκπαιδεύωνται τὴν ἐγκύκλιον παιδείαν καὶ μετὰ ταῦτα νὰ δίδωνται εἰς τὰς τέχνας καὶ εἰς τὰς ἐπιστήμας κατὰ τὸν προορισμόν, τὸν ὁποῖον ἕκαστος εἰς ἑαυτὸν συναισθάνεται. 'Ἡμεῖς τώρα τί κάμνομεν; Τὴν μὲν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν καὶ τὰς τέχνας, ἅτινά εἰσιν ὁ ἀληθὴς πλουτισμὸς τῶν ἐθνῶν, περιφρονοῦμεν' τὰς δὲ θέσεις τὰς ἐμπορικὰς θηρεύομεν καὶ τὰς ὑπαλληλικὰς, συσσωρευόμενοι πάντες ἐντὸς ἐνὸς κύκλου, καὶ αὐτοῦ στενοτάτου, ἐν τῷ ὁποίῳ λακτικόμεθα ἀμοιβαίως τίς τὸν ἄλλον νὰ παραγκωνίσῃ. Εἶνε αὕτη κατάστασις; Αἰωνίως θὰ βασιλεύῃ τοιοῦτοτρόπως ἡ δυστυχία καὶ ἡ ἀθλιότης. "Ἐπειτα πάσχομεν καὶ ἀπὸ ἕν ἄλλο κακόν. Θέλομεν νὰ ἔχωμεν τὰ παιδιὰ μας πλησίον μας, νὰ τὰ βλέπωμεν νὰ τὰ καμαρόνωμεν. Στεῖλε, ἀδελφέ, στεῖλε τὸν υἱόν σου ἐκεῖ ἔνθα ὑπάρχουσιν ἄνθρωποι καλλίτεροι ἀπὸ ἡμᾶς νὰ ἴδῃ νὰ μάθῃ, νὰ διδαχθῇ πῶς ζῶσιν οἱ ἄνθρωποι, ἵνα, ἐπανελθὼν ἔπειτα εἰς τὴν πατρίδα, διδάξῃ καὶ ἄλλους τῶν συμπολιτῶν του. Δὲν εἶνε καταισχὺνη ἀνωτέρα πάσης μαμφῆς δι' Ἑλληνας νὰ ἀγοράζωμεν ἀπὸ τοῦ Ἑυρωπαϊοῦ; ἀκόμη καὶ αὐτὰ τὰ πυρεῖα, τὰ σπέρτα δηλαδή, αὐτὰ τὰ ξυλάρια, μὲ τὰ ὁποῖα παράγομεν πῦρ; ὦ! δι' ἀγάπην Θεοῦ, πῶς ὑποφέρομεν, πῶς δὲν μᾶς πνίγει ἡ στενοχωρία!

—"Ἐχετε δίκαιον ὡς πρὸς ταῦτα' ἀλλά, ἀναγινώσκων τις τὸν

διάλογον ἐκεῖνον, παρατηρεῖ τρία τινά, τὰ ὅποια εἰς ἔμὲ τοῦλάχιστον δὲν ἀρέσκουσι. Πρῶτον, τὸ ἐνύπνιον αὐτὸ καθ' αὐτὸ εἶνε ἠκρωτηριασμένον· δεύτερον ὑπάρχουσι τροποποιήσεις καὶ προσθήκαι ἴαν τολμηραί, ὡς λ. χ. ὅτι ὁ Λουκιανὸς θαρεῖς ὑπεκρίθη ἀνάγκη νὰ ἐξέλθῃ καὶ οὕτως ἐδραπέτευσε—ὅτι ἡ τέχνη ἀποδοκιμασθεῖσα ἔσκασεν ἀπὸ τὸ κακόν της, καὶ ἄλλα· τρίτον ἐμπεριέχει τι ἢ πραγματεία ἐκείνη, τὸ ὁποῖον κατ' ἐμὲ κριτὴν δὲν εἶνε ὀρθόν, ὅτι δηλαδὴ ἀ λ η θ ῆ ς π ε π α ι δ ε υ μ ἔ ν ο ς καὶ ἀ λ η θ ῆ ς χ ρ ι σ τ ι α ν ὸ ς σ η μ α ἰ ν ε ἶ ν καὶ τὸ α ὐ τὸ π ρ ᾶ γ μ α. Ἄλλο παιδεία καὶ ἄλλο χριστιανισμός. Δύναται τις νὰ ἦνε εἰς ἄκρον πεπαιδευμένος, χωρὶς νὰ ἦνε χριστιανός· καθὼς καὶ τούναντίον, εἰμπορεῖ νὰ ἦνε χριστιανός εὐσεβέστατος, χωρὶς νὰ γνωρίζῃ οὔτε τ' ὄνομα του νὰ γράψῃ.

— Φίλιππε, σκοπὸς τοῦ συρράψαντος τὸν διάλογον ἐκεῖνον ἦτο νὰ ἐκθέσῃ ἐν συντομίᾳ τὰ προτερήματα τῆς παιδείας καὶ τὸν βίον τοῦ Λουκιανοῦ· νὰ ὀρίσῃ ὅσον κάλλιον τὴν πατρίδα τοῦ συγγραφέως αὐτοῦ καί νὰ δώσῃ ἐν τῷ προσώπῳ τῆς Ἑλένης ἐν πολὺ μικρὸν μάθημα εἰς μικροῦς τινὰς προπετεῖς ἀφ' ἐνός, οἰηματίας δ' ἀφ' ἑτέρου καὶ ἀμελεῖς. Ταῦτα δ' ἐκθέσας δὲν πιστεύω νὰ ἔχῃ τὴν ἀξίωσιν ὅτι μεθηρημένους οὔτε πιστῶς οὔτε ὀλόκληρον τὸ ἐνύπνιον τοῦ Λουκιανοῦ· διότι ὁ ἴδιος παραπέμπει τὸν ἀναγνώστην διὰ τῆς Καλλιόπης νὰ τὸ ἀναγνώσῃ ἐν τῇ χρηστομαθείᾳ, ἵνα μάθῃ τίς ἦτον ἢ μία τῶν δύο ἐριζουσῶν γυναικῶν καὶ τίς ἢ ἄλλη. Ἄλλως τε τὸ ἐνύπνιον αὐτὸ εἶνε ποῦ εἶνε μῦθος· ὥστε διότι τις ἐποίκιλεν αὐτὸν ὀπασοῦν ἐπὶ τὸ τερπνότερον, νομίζω δὲν ἀξίζει νὰ ὀνομασθῇ τολμηρός. Ἐδῶ δὲν ἐνοθεύθη καμμία ἱστορία... Ὅσον διὰ τὸ τελευταῖον συμφωνῶ μᾶλλον μ' ἐκεῖνον παρά μὲ σᾶς, διότι σεῖς λέγετε πεπαιδευμένον, ἐνῶ ἐκεῖνος λέγει ἀ λ η θ ῶ ς π ε π α ι δ ε υ μ ἔ ν ο ν· τὸ ἐν διοφέρει ταῦ ἄλλου πολὺ. Ὁ περίφημος Ρενὰν π. χ. εἶνε βέβαια πεπαιδευμένος (ἐνῶ δὲν εἶνε χριστιανός), ἀλλ' εἶνε ψευδῶς πεπαιδευμένος, οὐχὶ ἀληθῶς. Μὴ ἀληθῆς παιδεία ἐστὶ τὸ νὰ γνωρίζῃ τις ὅλας τὰς γλώσσας τοῦ κόσμου καὶ ὅλας τὰς ἐπιστήμας; Ἀ-

ληθής παιδεία, φίλτατε, εἶνε τὸ νὰ νοήσῃ τις ὅτι τὸ πνεῦμα τοῦ ἀνθρώπου εἶνε πεπερασμένον. Ὁ σοφώτατος Σωκράτης οὕτως ὥριξε τὴν ἀληθῆ παιδείαν διὰ τῶν ἀθανάτων ἐκείνων Γνωθὶ σαυτὸν καὶ ἐν οἶδα ὅτι οὐδὲν οἶδα. Ἄμα ὁ σοφὸς Ρενὰν κατῴρθονε νὰ χωρέσῃ ἐν τῇ διανοίᾳ του τὸ μικρὸν τοῦτο μάθημα, δὲν θὰ ἐπροσπάθει πλέον νὰ κατανοήσῃ τὸ μυστήριον τοῦ χριστιανισμοῦ καὶ ἐν τῇ ἀδυναμίᾳ του νὰ ἀποπτύῃ τὸ θαῦμα τοῦτο τῆς ἱστορίας, τοῦ ὁποίου τὴν ὑπαρξιν ὅλον τὸ ἀνθρώπινον γένος μαρτυρεῖ. Ὁ Ρενὰν ἔχει πάρα πολλὰ μεγάλην δόσιν ψευδοπαιδείας, ἀλλὰ δὲν ἐπρόφρασεν ὁ δυστυχὴς νὰ ἐξέλθῃ ἀπὸ τὸν περιθώλον αὐτῆς· ἔπρεπε νὰ προχωρήσῃ ἀκόμη, ἵνα κατορθώσῃ ὅπως, διασκελίσας τὸ μεταίχμιον τῶν δύο περιθῶλων, εἰσέλθῃ εἰς τὸν τῆς ἀληθοῦς παιδείας. Τότε ἐστὲ βέβαιος ὅτι ποσῶς δὲν θὰ ἐφρόνει, ὅπως ἐν τῇ οἴησει του φρονεῖ σήμερον Ὅσον δὲ διὰ τὸ ὕπερ εἶπατε ὅτι ἀμαθέστατός τις δύναται νὰ ἦνε χριστιανὸς ἄριστος, ἐπίσης δὲν συμφωνῶ, διότι ὁ τοιοῦτος χριστιανὸς δὲν εἶνε χριστιανὸς κατ' ἐπίγνωσιν, ἐπομένως ἀδύνατον νὰ ἦνε χριστιανὸς οὔτε ἄριστος οὔτε εὐσεβέστατος· οἱ τοιοῦτοὶ εἰσιν ἢ ὑποκριταὶ ἢ δεισιδαίμονες, ἐκτὸς μόνον ἂν ὑπάρχωσι τινες, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἡ θεία χάρις ἠθέλησε νὰ θαυματουργήσῃ. Ἄλλος ὁ λόγος· ἐνταῦθα περὶ θαυμάτων δὲν πρόκειται.

— Δοιπὸν ἀλλοίμονον εἰς τοσοῦτους ἀμαθεῖς χριστιανούς ! Ὁ λους τοὺς περιμένει ἡ κόλασις.

— Δὲν γνωρίζω τί τοὺς περιμένει, ἀλλ' οὔτε θέλω νὰ ἐπεμβαίνω εἰς τὰ τοῦ Θεοῦ πράγματα. Ὁ λόγος ὅτι, ἵνα ἦ τις τῶ ὄντι χριστιανός, χρεωστεῖ ἀληθῶς νὰ ἐκπαιδευθῇ· καὶ ὅταν τις σήμερον ἀληθῶς ἐκπαιδευθῇ, εἶνε ἀδύνατον νὰ μὴ γίνῃ ἀληθῆς χριστιανός. Πιθανὸν νὰ μοι ἐρωτήσητε : ὁ Κομφούκιος, ὁ Σωκράτης ἦσαν χριστιανοί ; Ἀνευδοιάστως ἀπαντῶ : ναί, εἰμὶ βέβαιος ὅτι, ἂν ἐγεννῶντο ἢ ἐπὶ τοῦ Χριστοῦ ἢ μετὰ τὸν Χριστόν, θὰ ἦσαν οἱ διαπυρότεροι θιασῶται καὶ οἱ διαπρωσιώτεροι κήρυκες τοῦ χριστιανισμοῦ, ὡς ὑπῆρξεν ὁ Παῦλος, ὁ Αὐγουστίνος καὶ ἄλλοι.

— Εἴθε περίεργος ἐν τοσοῦτω, λέγοντες ὅτι ὁ Ρενὰν δὲν εἶε

Χριστιανός. Ὁ Ρενάν, φίλε μου, καὶ οἱ ὅμοιοι τοῦ Ρενάν, ὡς ὁ Στράους καὶ ἄλλοι, εἰσὶ χριστιανοί, ἴσως πολὺ καλλίτεροι ἀπὸ σᾶς.

— Ὡ! Ἐν τῶν δύο νὰ σᾶς χαρῶ ἢ ἐγὼ εἶμι περιεργος ἢ σεῖς. Ἄνθρωπος, ὅστις ἀποκαλεῖ τὸν Χριστὸν ψεύστην, πῶς ἔπειτα δύναται νὰ ὀνομάσῃ ἑαυτὸν ὀπαδὸν τοῦ Χριστοῦ; Δι' ἀγάπην τῆς ἀληθείας!! Ὁ Χριστὸς ἐν τῇ εὐαγγελίῳ πιστοποιεῖ ὅτι ὑπάρχει μεταξὺ ἑαυτοῦ καὶ τοῦ Θεοῦ σχέσις, ἐμφαίνουσα τὴν τ α ὕ τ ὅ τ η τ α τῆς οὐσίας καὶ τὴν διαφορὰν τοῦ προσώπου. «Ἐγὼ, λέγει, καὶ ὁ πατήρ ἐν ἐσμεν» (Ἰωαν. ι'. 30), γνωρίζομεν δὲ ὅτι πατέρα ὀνομάζει τὸν Θεόν· ἀλλαχοῦ δὲ «πάντα μοι παρεδόθη ὑπὸ τοῦ πατρός μου· καὶ οὐδεὶς ἐπιγινώσκει τὸν υἱόν, εἰ μὴ ὁ πατήρ, οὐδὲ τὸν πατέρα τις ἐπιγινώσκει, εἰ μὴ ὁ υἱὸς καὶ ᾧ ἐὰν βούληται ὁ υἱὸς ἀποκαλύψαι» (Ματθ. ια'. 24). Ταῦτα τί σημαίνουν εἰμὴ ὅτι ὁ ἴδιος ἀποκαλεῖ ἑαυτὸν ὀμοούσιον τῷ Θεῷ. ἦτοι Θεόν. διότι εἰς ὁ Θεός; Λοιπὸν δὲν ὑπάρχει μέσος ἕρος· ὁ Χριστὸς ὑπῆρξεν ἢ Θεάνθρωπος ἢ θλάσφημος καὶ ἀπρηνενημένος ψεύστης. Θεάνθρωπον δὲν τὸν θέλουσιν οἱ ψευδοπεπαιδευμένοι, τὰ ἰσχυρὰ πνεύματα· ἄρα κατ' αὐτοὺς ἐστὶ θλάσφημός τις ἀλαζῶν λαοπλάνος. Πῶς λοιπὸν θὰ τολμήσωσι νὰ ὀνομάσωσιν ἑκυτοὺς χριστιανούς; δὲν ἐντρέπονται;

— Καὶ εἴμεθα βέβαιοι ὅτι ὅσα λέγουσιν οἱ εὐαγγελισταὶ εἰσι λόγια τοῦ Χριστοῦ;

— Ἄν οἱ μαθηταὶ ὑπῆρξαν ψεῦστα, ἀναμφιβόλως τοιοῦτος ὑπῆρξε καὶ ὁ διδάσκαλος. Ἐπειτα μόνον αὐτὰ τὰ ὀλίγα, τὰ ὀποῖα εἴπαμεν, δεικνύουσι τὴν θεότητα τοῦ Χριστοῦ; Ὀλόκληροι ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους οἱ εὐαγγελισταὶ περὶ τὴν θεότητα τοῦ Ἰησοῦ, ὡς περὶ ἄξονα, περιστρέφονται. Πόση ἀποκοιτία, πόση ἰκανότης, ἓνα ἄνθρωπον, τὸν ὁποῖον ἐφάνευσαν μὲ τὸν αἰσχρότερον θάνατον οἱ ὀμογενεῖς καὶ οἱ συμπολῖται του, νὰ συμφωνήσου, εὐθύς δέκα ψεῦσται καὶ νὰ σοῦ καταστρώσουν, ἀδελφέ, ὁ καθένας τους ἀπὸ μιὰ μυθολογία τόσο εὐμορφη, τόσο σύμφωνη, τόσο περιεκτικὴ εἰς ὅλα

χωρίς νά τοὺς διαφύγη οὔτε τὸ ἐλάχιστον ἐξ ὧτων ἀπητοῦντο, καὶ νά σοῦ χειροτονήσουν εὐθύς μόνο μῆξ τὸ δάσκαλό τους Θεοῖ ! Τὸ δ' ἔτι παραδοξότερον, ἀδελφέ, νά κατορθώσουν οἱ ψεῦσται οὔτοι νά ἀπατήσουν ὄχι μόνον τοὺς συγχρόνους των, ἀλλὰ ἐν διαστήματι δέκα καὶ ὀκτώ αἰώνων ἑκατομμύρια ἀνθρώπων παντός ἔθνους καὶ πάσης γλώσσης ! ! ἀπλοῦς τε καὶ σοφοῦς, ἀδυνάτους καὶ ἰσχυρούς ! ! Σᾶς βεβαιῶ, πρὸς τοὺς ψεῦστας τούτους ἐγὼ αἰσθάνομαι τὸ μεγαλειότερον σέβας, τὸ ὁποῖον ποτὲ θά ἤσθανόμην εἰς ἄνθρωπον. Εἰπέ μοι τώρα εἰλικρινῶς, ἂν οἱ παραλογιζόμενοι τισαύτους παραλογισμοὺς ἔχουσι τὸν κοινὸν νοῦν πρῶτον, καὶ δευτέρον ἂν ἄνθρωπος, ὁ ὁποῖος δὲν ἔχει τὸν κοινὸν νοῦν, πρέπει νά θεωρῆται καὶ νά ὀνομάζεται πεπαιδευμένος, καὶ μάλιστα ἁ λ η θ ῶ ς πεπαιδευμένος.

— Ἐν τούτοις οἱ πεπαιδευμένοι καὶ πεπαιδευμένοι εἰσι καὶ νοῦν ἀνώτερον τοῦ κοινοῦ ἔχουσι. Τοῦτο εἶνε ἀλήθεια ἀναντίρρητος καὶ, ἂν ἐπιμελήντετε περισσότερο, θά καταταθῆτε γελαῖος· διότι ἄφες κατὰ μέρος τὴν θρησκείαν, ἐξέτασον τοὺς βαθεῖς πεπαιδευμένους, τὰς γνώσεις, τὰς ἀνακαλύψεις, τὰ συγγράμματά των καὶ δὲν θά δυναθῆς νά μὴ τοὺς θαυμάσης καὶ νά μὴ τοὺς ὀνομάσης τῶ ὄντι πεπαιδευμένους.

— Δι' ὅλα ταῦτα εἰσὶν ἐπ' ἀληθείας ἄξιοι θαυμασμοῦ, ἀλλὰ καὶ ἄξιοι οἴκτου ἀφ' ἑτέρου, ἂν δὲν ἔφθασαν μέχρις ἐκεῖνου τοῦ σημείου, ὅθεν καθορᾶται τὸ πεπερασμένον τοῦ ἀνθρώπινου πνεύματος· διότι μόνον ὅταν ἐκεῖ φθάσωσι, τότε γινώσκονται ἑαυτοὺς καὶ ἐπικαλεσθήσονται τὴν θεῖαν ἀντίληψιν, ἣ δὲ θεῖα ἀντίληψις φωτίζει αὐτοὺς καὶ αὐτοὶ κράξουσι μετὰ τοῦ Θωμᾶ ἐξ ὅλης ψυχῆς καὶ καρδίας: ὁ Κύριός μου καὶ ὁ Θεός μου ! Ἐν τῇ γνώσει ταύτῃ ὑπάρχει ἡ ἀ λ η θ ῆ ς παιδεία· ὅλα τὰ πρὶν αὐτῆς εἰσι μικρὰ καὶ μεγάλα· δόσεις ψευδοπαιδείας, ἣτις δὲν ἀρνοῦμαι ὅτι ἔχει ὅλα τὰ θέλητρα ἐνώπιον τῆς ματαιότητος καὶ τῆς κενοδοξίας, καὶ ὅτι τὰ μάλιστα δύναται νά ἐπισύρῃ τὸν θαυμασμόν τῶν ὀπαδῶν αὐτῆς, ἀλλ' οὐχ ἤττον καὶ τὸν οἴκτον τῶν ὀπαδῶν τῆς ἀληθοῦς παιδείας. Ἀνάγνωθι μετ' ἐπιστασίας καὶ καλῆς θελήσεως τὸ ἐσχάτως ὑπὲρ τῆς Εὐαγγελικῆς Σχολῆς ἐκδοθὲν ἀληθῶς σοφὸν σύγγραμμα. Ἀλλὰ ἐπαναλαμβάνω, μετὰ καλῆς θελήσεως. Αναγνοῦς δ' αὐτό, ἐπαναλάβέ το καὶ πάλιν καὶ πάλιν.

Πῶς δύναται τις νὰ γίνη πλούσιος.

Τὰ μεγάλα πλούτη πάντοτε σχεδὸν λαμβάνουσι τὴν ἀφορμὴν ἐκ μικρῶν.

Τὸ ἱστορικὸν τοῦ πλούτου τοῦ Ροσχίλδ εἶνε περιέργον.

Ὁ Ροσχίλδ, ὁ πρῶτος τοῦ ὀνόματος τῆς οἰκογενείας ταύτης, ἦτον ἀπλοῦς μεταπράτης ἐν Φραγκφόρτῃ. Ἡμέραν τινὰ ἔρριψε τρία φιορίνια εἰς τὸ θάθος μιᾶς μαλλίνης περικνημίδος, εἰπὼν: αὐτὴ ἡ περικνημὶς πρέπει νὰ γεμίσῃ.

Ἐπῆρξε φίλεργος, οἰκονόμος, εὐφυής, πολυμήχανος. Ἡ περικνημὶς ἐγέμισε καὶ, ἐπειδὴ ἦτο μικρά, ὁ Ροσχίλδ κατεσκευάσε σακκούλιον. « Αὐτὸ τὸ σακκούλιον πρέπει νὰ γεμίσῃ » εἶπε πάλιν.

Δὲν ἤλλαξε θίου σύστημα. Ἐξηγείρετο εἰς τὸ ἄγρια τοῦ ἀλέκτορος καὶ ἦτον ἀπαύστως ἐπὶ ποδός. Ἠγόραζεν, ἐπώλει, εἰς ὅλα ἐκέρδαινε. Δὲν παρῆλθε πολὺς καιρὸς καὶ τὸ σακκούλιον ἦτο πλήρες. Ἐπῆρε κιβώτιον καὶ, « τοῦτο πρέπει νὰ γεμίσῃ » εἶπε. Καὶ τῷ ὄντι μετ' ὀλίγον καιρὸν τὸ κιβώτιον ἦτο πληρέστατον. Ὁ χρυσὸς καὶ ὁ ἄργυρος ἠλλάγησαν εἰς χαρτονομίσματα καὶ ὁ Ροσχίλδ ἔγεινε τραπεζίτης τοῦ μεγάλου δουκὸς τῆς Ἑτσης, ἡ δὲ οἰκογένειά του ἔχει τὴν σήμερον 150 χιλιάδας φράγκων ἡμερησίον εἰσόδημα. Ἰδέτε πόσον τὰ τρία φιορίνια τῆς μαλλίνης περικνημίδος ἐκαρποφόρησαν.

Ἡ φίλια

(ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ.)

Τὴν ψυχὴν τὴν ἀνθρωπίνην ὁ Θεὸς δημιουργήσας
Καὶ τὰ πάθη τὰ μεγάλα εἰς ἐκείνην ἐμφυσήσας
(Εὐγενῆ τουτέστι φλόγα, πλὴν ἀλλὰ καὶ κινδυνώδη,
Ἥτις εἶνε ὡς πρωζύμη διὰ ἔργα γιγαντώδη)
Καὶ ἰδὼν ὅτι τὰ δῶρα μόλις ἦσαν τὰ ἡμίση,
Ἐἶπε τότε παραχρῆμα: ἡ φίλια ἅς βλαστήσῃ·
Ἐἰς τὸ βάλσαμον τὸ θεῖον τοῦτο τρέχστε ταχέως,
Ὡ καρδίαι πληγωμέναι, καὶ θὰ ἰαθῆτ' εὐθέως.
Ἡ φίλια μεταβάλλει τοῦ νοῦς μας τὴν πικρίαν
Ἐἰς ἡδὺ κ' εὐῶδες μέλι, εἰς τερπνὴν παρηγορίαν.
Ὡ φίλια! θεῖον δῶρον, σὺ τοῦ πλάστου ἐκμαγεῖον,
Θέρμαινέ μου τὴν καρδίαν μὲ τὸ πῦρ τὸ σὸν καὶ θεῖον.
Ἄν ἡ τύχη κατατρέχῃ τὴν ζωὴν μου μὲ μανίαν,
Θ' ἀπανδήσωμεν ποτέ μας ἔχοντες πιστὴν φιλίαν;
Καὶ ἡ δόξα καὶ ὁ πλοῦτος εἰσὶ πράγματα μωρίας.
Εὐτυχὴς ὅς τὰ εὐρίσκει εἰς τοὺς κόλπους τῆς φιλίας.

Ο ΜΕΝΤΩΡ

Περὶ τῆς Εὐαγγελικῆς Σχολῆς.

Τὸ περιβλεπτον τοῦτο τῆς Μικρασίας καθίδρυμα εἶνε τὸ ἔργαστήριον, ἐν ᾧ κατεργάζονται τὰ διάφορα μέρη, ἀφ' ὧν ἀπαρτίζεται ἀκολουθῶς τὸ κοινωνικὸν σῶμα, ὅπερ κοινωνίαν τῆς Σμύρνης ὁ κόσμος ὠνόμασε. Τὸ πενιχρὸν μὲν τὴν ὄψιν, λαμπρὸν ὁμως τὴν οὐσίαν, τῶν Πιερίδων τοῦτο ἀνάκτορον ἔχει καὶ αὐτὸ βεβαίως τὴν ἱστορίαν του, τὴν ὅποιαν εὐχαρίστως ἄλλοτε θὰ σοὶ διηγηθῶ. Σήμερον θέλω νὰ μάθης μόνον τινά, τὰ ὅποια τις ἐπ' ἀληθείας ὀρθοφρονῶν ἐδημοσίευσε καὶ τὰ ὅποια ἔχουσι σχέσιν τινὰ πρὸς τὴν σημερινὴν τῆς Σχολῆς ταύτης κατάστασιν. Ταῦτα ἔχουσιν ὡς ἀκολουθῶς :

« Ἀπεφασίσθη ἡ προικοδότησις τῆς Σχολῆς διὰ μετοχῶν. Ἐκαστος πολίτης κατὰ προαίρεσιν λαμβάνων μίαν ἢ πλεονας μετοχάς, ὧν ἕκαστὴ ἐκ 50 ἀργυρῶν μετζίτιων, ὑποχρεοῦται νὰ καταβάλῃ αὐτὰ εἰς δέκα ἔτη, ἀνὰ 5 μετζίτια, μετὰ τοῦ τόκου των πρὸς 10 0)0. Καὶ ὁ μὲν τόκος θὰ χρησιμεύῃ εἰς τὰς καθημερινὰς τῆς Σχολῆς ἀνάγκας, τὸ δὲ χρεωλύσιον ὡς προῖξ ἱερὰ καὶ ἀπαραβίαστος αὐτῆς.

Ἡ ἀπόφασις αὕτη δὲν χρῆζει σχολίων. Ἄλλ' ὁμως πρέπει νὰ στιγματισθῇ ἐν ἐλάττωμα μέγιστον τὸ ἐλάττωμα τοῦτο εἶνε τὸ λίαν παρ' ἡμῶν ἀψίκορον, ὅπερ παραλύει πᾶσαν ἰδέαν, πᾶν ἔργον ἀγαθόν. Εἶνε ἀπελπιστικὸν τὸ τοιοῦτον! Προκειμένου ὁμως περὶ τῆς Εὐαγγελικῆς Σχολῆς, νὰ πιστεύσω ἄρά γε ὅτι οἱ δυνάμενοι νὰ συντελέσωσιν εἰς τὴν προικοδότησιν αὐτῆς, θὰ καταληφθῶσιν ὑπὸ τοιαύτης ἀναληθσίας, ὥστε νὰ παραμελήσωσι τὴν πραγματοποίησιν τοῦ ἱεροῦ αὐτοῦ ἔργου; Δὲν τὸ πιστεύω. »

Ταῦτα καὶ ἄλλας σκέψεις ὀρθὰς ὑποβάλλων τοῖς ἡμετέροις συμ-

πολίταις ὁ ἄνωθι ρηθεὶς ἀξιότιμος ἀρθρογράφος, συνιστᾷ αὐτοῖς θερμῶς νὰ προσέχῃσι πάντοτε περὶ τὴν ἐκλογὴν τῶν προσώπων, αἵτινα μέλλουσι νὰ διεξαγάγωσιν ἔργον τι ἀγαθόν. Τότε, λέγει, ἀλλὰ τότε μόνον, θὰ ἴδωμεν ὅτι καὶ τὸ ἀψίκορον θὰ ἐκλιπῇ καὶ ἄλλα ἔργα ἐπίσης ἱερά θὰ παραγματοποιηθῶσιν, ὡς ἐπὶ παραδείγματος τὸ Ὀρφανοτροφεῖον.

Πρὶν αἱ ἄνωθι συστάσεις δημοσιευθῶσιν, αἱ εὐχαὶ τοῦ εὐγενοῦς συμπολίτου εἶχαν ἤδη ἐκπληρωθῆ. Τῇ 10ῃ Αὐγούστου παρελθόντος, ἡμέρα Κυριακῆ, ἐξήκοντα περίπου τῶν φιλομουσοτέρων καὶ φιλογενεστέρων τῆς πόλεως κατοίκων, οἱ μέχρι τότε ἀπαρτίζοντες τὴν ἀρτίως ὑπὲρ τῆς Εὐαγγελικῆς Σχολῆς συστηθεῖσαν καὶ παρὰ πάντων εὐλογηθεῖσαν Εὐαγγελικὴν ἑταιρίαν, ἧς ἐκκλησιαστικὸς πρόεδρος εἶνε ὁ Θεοφίλ. Ἅγιος Ἐκθουπόλεως Κ. Ἰγντίος, συνῆλθον καὶ ἐξέλεξαν δεκαμελῆ ἐπιτροπὴν, πρὸς προαγωγὴν τῆς ἑταιρίας, τοὺς ΚΚ. Φίλ. Περδικίδην, Ἄθ. Βουτσινᾶν, Σ. Καρακούσην, Δ. Λαμπίδην, Ν. Παλαιολόγον, Κ. Πρωτοπάτην, Ἀχ. Μιταράγκαν, Κ. Μπαχατῶρην, Γ. Ἐαρινόν, Κ. Ξανθόπουλον.

Μετὰ χαρᾶς ἀπλέτου μανθάνω ἐκ τῶν ἐφημερίδων ὅτι ἡ πρωτοβουλία τοῦ θεοφιλοῦς τούτου ἔργου ὀφείλεται εἰς σέ, φίλη νεολαία. Ἔντεινε λοιπὸν καὶ κατευοδῶ εἰς τοιαύτας πράξεις εὐγενεῖς, διότι οὗτος εἶνε ὁ προορισμὸς σου. Δὲν ἀμφιβάλλω ποσῶς ὅτι σύμπαντες, μικροὶ καὶ μεγάλοι, θὰ σπεύσωσι νὰ προικίσωσιν εἰς τὸ ἐπαρκέστατον τὴν φιλόστοργον ταύτην Μητέρα. Ἐγὼ, ἂν καὶ γέρων, ἐν τούτοις δὲν θὰ λείψω τοῦ νὰ κάμω τὸ χρέος μου. Ἐπιθυμῶ νὰ εὐπορῇ ἡ Εὐαγγελικὴ Σχολή, διότι μόνον εὐποροῦσα δύναται νὰ κινῆται, ὡς λέγει καὶ ἡ ἐφημερίς, καὶ ν' ἀναπτύσσεται ἐλευθέρως· τότε οὔτε θὰ στενοχωρῆται, οὔτε θὰ ἐνοχλῆ ὡς μέχρι τοῦδε· οἱ ἔφοροι θὰ ἐνεργῶσι μετὰ μείζονος ἀνεξαρτησίας καὶ ἐξουσίας· οἱ διδάσκαλοι, γενναϊότερον ἀμειβόμενοι καὶ ἀκριβῶς μισθοδοτούμενοι, θὰ ἐκτελῶσι προθυμότερον τὰ καθήκοντά των· τὰ πάντα θὰ διευσθύνωνται σκοπίμως, ἀρμοδίως, ἀξιοπρεπῶς, καὶ θὰ ἐμπνέωσιν εἰς τὸ κοινὸν σέβας καὶ θάρος.

Ἄς σπεύσωμεν ὅθεν ἀπαξάπαντες καὶ ἄς ἐπαυξήσωμεν τὴν εὐγενῆ ταύτην φάλαγγα τῆς Εὐαγγελικῆς ἑταιρίας, ἐγχειρίζοντες εἰς τὴν συστάσαν ἤδη ἀξιότιμον αὐτῆς ἐπιτροπὴν μίαν, δύο ἢ πλειοτέρας ὁμολογίας, ὅσας ἕκαστος δύναται, ὠρισμένου χρόνου ἐν εἴδει μετοχῶν, διὰ τὰς ὁποίας κατ' ἔτος θὰ πληρώνωμεν τόκους καὶ χρεώλυτρα, μέχρι τῆς τελείας ἐξοφλήσεως, ἣτις γενήσεται μετὰ δέκα ἔτη· ὁ δὲ Ἰψιστος, ἡ πηγὴ τῆς σοφίας, μὴ ἀμφιβάλλετε ὅτι θὰ εὐλογῆ ἡμᾶς τε καὶ τὰ ἔργα ἡμῶν.

Ἄς σπεύτωμεν, ναί· τὸ γοργὸν καὶ χάριν ἔχει· Πρὸ εἴκοσιν ὀκτὼ ἐτῶν συνετάττετο καὶ ἐξεδίδοτο ἐνταῦθα περιοδικὸν « Ἡ Φιλολογία » ὀνομαζόμενον. Τὸ περιοδικὸν τοῦτο ἀναγινώσκων ἡμέραν τινά, εὔρον κατὰ τύχην πραγματείαν, ἧς ἡ ἐπιγραφή « Περὶ τῆς Εὐαγγελικῆς Σχολῆς τῆς Σμύρνης. » Ἐν τῇ πραγματείᾳ ταύτῃ, ἣτις εἶνε σύντομος ἱστορία τοῦ ἐκπαιδευτηρίου τούτου μέχρι τοῦ ἔτους ἐκείνου, ἀναγινώσκονται καὶ τὰ ἐφεξῆς « Τὰ εἰσοδήματα τῆς Εὐαγγελικῆς Σχολῆς συνίστανται κυρίως εἰς ἐκουσίους προσφοράς τῶν πολιτῶν, ἄλλοτε αὐξομένας καὶ ἄλλοτε ἐλαττουμένας ἀναλόγως τῶν περιστάσεων. Λόγος δὲ γίνεται τὰ νῦν περὶ τῆς βελτιώσεως τῶν πόρων αὐτῆς, ἀλλὰ μέχρι τῆς ὥρας ἀγγοοῦμεν τὸ τέλος. »

Ἄν ὁ λόγος ἐγένετο καὶ πρᾶγμα τότε, ἂν δηλ. ἡ σήμερον συστηθεῖσα Εὐαγγελικὴ ἑταιρία ὑπῆρχε πρὸ εἴκοσι καὶ ὀκτὼ ἐτῶν συστημένη, σήμερον ἡ Σχολή, φίλτατε, θὰ εἶχεν εἰσέτι εἴκοσι καὶ ὀκτὼ χιλιάδας λιρῶν κεφάλαια ! ! θὰ εἶχε περιουσίαν ἥμισυ εὐκαταφρόνητον. Εἰς τὸ σφάλμα λαίπρον, εἰς τὸ ὁποῖον ὑπέπεσαν οἱ πατέρες ἡμῶν, ἡμεῖς ἄς μὴ ὑποπέσωμεν δι' ἀγάλην τῶν Μουσῶν ! ἐσκέφθημεν ; ἄς ἐπιτελέσωμεν ταχέως τὰ δόξαντα. Οὕτω συμβουλεύει ὁ γέρον Ἰσοκράτης.

Μετριοφροσύνη.

Τί, ὦ ἄνθρωπε, καυχᾶται εἰς τὴν σοφίαν σου ; καὶ τί κομπάζεις εἰς τὰ πλοῦτή σου ; Τὸ πρῶτον πρὸς τὴν σοφίαν βῆμα σου εἶνε ἡ

συναίσθησις τῆς ἐντελοῦς ἀμαθείας σου. Ἐὰν λοιπὸν δὲν θέλῃς εἰ ἄλλοι νὰ σὲ θεωρῶσι μωρόν, παῦσον τοῦ νὰ θεωρῆς σὺ τὸν ἑαυτὸν σου σοφόν. Καθὼς τὸ ἀπλούστατον ἔνδυμα στολιζει μᾶλλον τὴν ἐκ φύσεως εὐεიდῆ γυναῖκα, οὕτως ἡ κοσμιότης τοῦ ἕθους καὶ ἡ εὐσχημοσύνη τοῦ τρόπου εἶνε ὁ κάλλιστος τῆς σοφίας στολισμός· ἡ γλῶσσα τοῦ μετρώφρονος προσθέτει λαμπρότητα εἰς τὴν ἀλήθειαν καὶ αἰ μετὰ συστολῆς ἐκφράσεις καλύπτουν τὰ λάθη του· οὐδέποτε ἔμπιστεύεται εἰς τὴν ἰδίαν του φρόνησιν, ἀλλ', ἀφοῦ ἀκούσῃ καὶ τοῦ φίλου τὴν γνώμην, ἀποφασίζει τὸ βέλτιον.

Ὅταν τὸν ἐπαινῶσι, στρέφει τὰ ὦτα ἀλλαγῶ. Καθὼς τὸ κάλυμμα τῆς αἰδοῦς προσθέτει τι περισσύτερον εἰς τὴν καλλονήν, οὕτως αἱ ἀρεταὶ λάμπουσι μᾶλλον, ὅταν κρύπτονται ὑπὸ τὸν πέπλον τῆς μετριοφροσύνης.

Παρατήρησον ἐξ ἐναντίας τὸν κενόδοξον· θεωρήσον τὸν μάταιον. Καλλωπίζεται μὲ πολυτελεῖς καλλωπισμούς· διέρχεται ἀγέρωχος καὶ σοβαρὸς τὰ διασημότερα μέρη· περιβλέπει ἑαυτὸν καὶ ἀπαιτεῖ νὰ τὸν δακτυλοδεικτώσιν· ὑψώνει ὑπερηφάνως τὴν κεφαλὴν· θεωρεῖ ὑπεροπτικῶς τὸν πτωχόν· αὐθαδιάζει πρὸς τοὺς ὑποδεεστέρους του· καταφρονεῖ τὰς γνώμας τῶν ἄλλων καὶ ἐπιμένων ἀλαζόνως εἰς τὴν στρεβλὴν δοξασίαν του, ἐξελέγχεται κατησχυμένος ἐπὶ τέλους. Πλήρης γελοίας κενοδοξίας καὶ μωρῶν φηκτασιῶν, θεωρεῖ ὡς εὐδαιμονίαν του τὸ νὰ λέγῃ ἢ νὰ ἀκούῃ ἄλλους νὰ λέγωσιν ὑπὲρ ἑαυτοῦ ὅλην τὴν ἡμέραν.

Σκέπτου, θνητὲ ἄνθρωπε, διὰ ποῖον τέλος ἐπλάσθης· θεωρήσον ἀκριβῶς τὰς δυνάμεις σου· ἐξέτασον τὰς χρεῖας καὶ σφέτεις σου, καὶ τότε θ' ἀνακαλύψῃς τὰ χρεῖα σου καὶ θὰ μάθῃς νὰ διευθύνῃσαι ἀσφαλῶς πρὸς τὸν σκοπὸν σου. Στάθμιζε πρῶτον τὰς λέξεις σου, καὶ μετὰ ταῦτα λέγε· ἀναλογίζου πρῶτον τὰς δυνάμεις σου, καὶ μετὰ ταῦτα πράττε. Τότε ἡ ἀτιμία θὰ σὲ φεύγῃ· ἡ κατασχῆνθῃ θὰ ἦνε διὰ σὲ ἄλλοτρία, ἢ μεταμέλεια ἄγνωστος, καὶ λύπη ποτὲ δὲν θ' ἀλλοιώσῃ τὸ πρόσωπόν σου.

Ἔστο λοιπὸν σκεπτικὸς· ἄκουε τὸ λογικόν σου· οἱ λόγοι του εἰσι

φρονήσεως λόγοι και αἱ ὁδοὶ του φέρουτιν ἀσφαλῶς εἰς τὴν εὐτυχίαν.

Τούναντιόν ὁ ἀπερίσκεπτος, ὅστις δὲν ἔχει χαλινὸν εἰς τὴν γλῶσσαν του, λαλεῖ ὅτι εὐχὴ και πίπτει εἰς τὴν παγίδα τῆς ἀπερισκεψίας του. Καθὼς δὲ ὁ τρέχων βικίως και ὑπερπηδῶν τολμηρῶς τοὺς φραγμαῦς κινδυνεύει νὰ πέσῃ εἰς ἀφανῆ τινὰ τάφρον, οὕτω και ὁ ἐπισπεύδων ἀπροβουλεύτως τινὰ ἐπιχείρησιν δύναται νὰ πάθῃ, χωρὶς νὰ προβλέψῃ τὰ ἀποτελέσματά της.

ΚΟΜΦΥΚΙΟΣ.

Ἡ βελονοθραύστρια.

(Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ.)

Κοράσιον, τοῦ ὁποίου τὸ ὄνομα δὲν θέλω νὰ ἀναφέρω, ἤρχιζεν ἤδη νὰ προκόπη εἰς τὰ χειροτεχνήματα και ἰδίως τὴν ραπτικήν. Ἐν τούτοις εἶχε τὸ ἐλάττωμα νὰ θραύῃ συχνὰ βελόνας. Τοῦτο ἦτο κακόν· ἀλλὰ τὸ χειρότερον ἦτον ὅτι ἔρριπτε τὰ κομμάτια ἐδῶ και ἐκεῖ, χωρὶς ποτῶς νὰ σκέπτεται ὅτι ἡ ἀκαταστασία της αὕτη ἠδύνατο νὰ προσενήσῃ δυσάρεστα ἐπακόλουθα.

— Πρότεξτε, κόρη μου, τῇ εἶπε πολλάκις ἡ μήτηρ της, μὴ αὕτη ἡ κακὴ ἔξῃς, τὴν ὁποίαν δὲν θέλεις νὰ διορθώτης, μᾶλλον φέρη βέσσανα εἰς τὸ κεφάλι μας. Τότε θὰ κλαίης και θὰ λυπηῖται κατὰ καρδία, ἀλλὰ χωρὶς κομμῖαν ὠφέλειαν. Ἐρχομεν μικρὰ παιδία, τὰ ὁποῖα πολλάκις συμβαίνει νὰ περιπατῶσι και ἀνυπόδητα. Ἐάν μία μύτη ἀπὸ αὐτὰς ἐμβῇ εἰς κανὲν ποδαράκι, ἐτυλλογιότης ποτὲ εἰς ποῖαν θέσιν θὰ εὑρεθῶμεν; Ἢ ἴτως τοῦτο εἶνε εἰς σὲ ἀδιάφορον;

— «ὦ! ὄχι, μαμμὰ! αὕτη εἶνε ἡ τελευταία φορά, ὅπου ἔρριψα» ἀνέκραξεν ἔντρομος και ἤρχισε νὰ συνάξῃ τὰς σπασμένας βελόνας, ἀπὸ τὰς ὁποίας ἦτο πλήρες τὸ μέρος, ἐνθα ἐκάθητο.

Ἐν τούτοις αὕτη δὲν ὑπῆρξεν ἡ τελευταία φορά.

Ἐξηκολούθει νὰ ἐργάζεται, χωρὶς παντάπασι νὰ διορθωθῆ. Τὸ ἔδαφος ἦτο πάντοτε πλήρες ἀπὸ σπασμένας βελόνας. Ἡ κόρη προσέθεσεν εἰς τὰ ἐλαττώματά της καὶ τρίτον, τὴν ἀπείθειαν. Τοῦτο δὲν εἶνε λυπηρὸν ; Τὸ κατ' ἐμέ, πολὺ καὶ μάλιστα, καθ' ὅσον ἐκ τῶν ἐπομένων θὰ ἴδωμεν, ἀφοῦ ἡ ἀνόητος αὕτη μικρὰ δὲν ἦτον κακῆ.

Πρωῖαν τινὰ τὸ μικρότερον ἀδελφάκι της, τὸ ὁποῖον μολὶς ἤρχιζε νὰ περιπατῆ, ἀφῆθη διὰ μίαν στιγμὴν πλησίον τοῦ λίκνου (τῆς κούνιας) του, πρὶν τῷ βάλωσι τὰ σανδάλιά του. Τὸ παιδάριον, κατάρμονον καὶ ὑπερχαρές, ἔτρεξε γυμνόπουν, διὰ νὰ ἐναγκαλισθῆ τὴν ἀδελφὴν του, ἡ ὁποία ἠσχολεῖτο ἐπὶ ἐνὸς προσκεφαλαίου καὶ ἡ ὁποία δι' αὐτὸ εἶχε σπάσει πλείστας βελόνας.

Φωνὴ σπαραξικάρδιος τοῦ ἀθώου πλάσματος ἔκαμε νὰ χάσῃ τὴν χροιάν της ἡ μικρὰ ράπτρια. Μὲ παλμὸν καρδίας, τὸν ὁποῖον ἕκαστος μαντεύει, ἔτρεξε πρὸς βοήθειαν τοῦ παιδίου, τὸ ὁποῖον εὐθὺς ἔπεσε κάτω ἀπὸ τοὺς πόλους καὶ ἐσῆκωσεν εἰς τὸν ἀέρα τὸν μικρὸν πόδα του· ἐφώνασε δὲ τοσοῦτον δυνατὰ, ὥστε ἡ καλὴ ἀδελφὴ δὲν εἶδύνατο νὰ πνίξῃ τὴν φωνὴν του, ἀν καὶ τὸ ἐφιλεῖ ἐπὶ τοῦ στόματος καὶ μετεχειρίζετο ὅσας κολακείας ἐγνώριζε καὶ ὅσα θωπεύματα.

Ἦτο λυπηρότατον νὰ βλέπῃ τις τὸν μικρὸν ἐκεῖνον τρυφερὸν πόδα πρισμένον, ἀσθενῆ καὶ τυρέσσοντα. Ἐγένεν ἀνάγκη νὰ βράζωσι μολόχας καὶ νὰ τῷ κάμνωσιν ἐπανειλημμένως λουτρόν· νὰ βρέχωσι πανία εἰς τὸ γάλα καὶ νὰ τὰ ἐπιθέτωσιν ἐπὶ τῆς πληγῆς· νὰ περιδένωσιν ὅλον τὸ μέλος μὲ ἐτιδέττους καὶ ν' ἀγρυπνήσῃ πολλὰ ἡμερόνυχτα πλησίον του ἡ ἀτυχῆς μήτηρ, διὰ νὰ κατορθώσωσιν ὥστε νὰ μὴ κοπῆ τὸ ὠραῖον ἐκεῖνο ποδαράκι· πράγμα, τὸ ὁποῖον νὰ συλλογισθῆ τις μόνον, προσεγενεῖ φόβικην. Ἀλλὰ δὲν ἦτον ὀλιγώτερον λυπηρὸν νὰ βλέπῃ τις καὶ τὴν πτωχὴν βελονοθραύστριαν νὰ κάθηται πλήρης μεταμελείας, γλωμῆ καὶ κατησχυμένη μεταξὺ τῆς μητρὸς, ἣτις εἶχεν ἦθος σοβαρώτατον, καὶ τοῦ μικροῦ γυλοῦ ἀδελφοῦ της, ὁ ὁποῖος τὴν ἐχάδευεν ἄντι νὰ τὴν ἐπιπλήττῃ.

Ὁρπεῖω νὰ φωνῶ δίκκιος καὶ νὰ εἶπω ὅτι μετὰ τὸ συμβεβηκὸς τοῦτο διωρθώθη διὰ παντὸς τὸ ἀκατάστατον ἐκεῖνο κοράτιον. Ἀλλὰ

ἔπρεπε νὰ συμβῆ τοιοῦτόν τι, διὰ νὰ διορθωθῆ; δὲν ἦτο καλλίτερον νὰ ὑπακούσῃ εὐθύς ἐξ ἀρχῆς εἰς τὴν μητέρα, ἢ ὅποια ὡς ἄλλη προφῆτις εἶχε προειπεῖ ὅλα αὐτὰ τὰ δυσάρεστα, τὰ ὅποια συνέβησαν; Τί λέγετε, μικρὰ ἀναγνώστρια; δὲν ἔχει οὕτως; ἐγὼ ταύλάχιστον νομίζω ὅτι μυριάκις τοῦτο θὰ ἦτο καλλίτερον. Παρακαλῶ σεῖς μὲν νὰ ὤρεληθῆτε ἐκ τοῦ παθήματός της, αὐτὴν δὲ νὰ συγχωρήσητε, ὡς καὶ ὁ Θεὸς βεβαίως τὴν ἐσυγχώρησεν.

Σ. Πολλὰι ράπτριαι συνηθίζουσι νὰ καρφώνωσι τὰς βελόνας τῶν ἐδῶ καὶ ἐκεῖ, ἄλλας εἰς τὰ προσκέφαλα, ἄλλας εἰς τὰ παραπετάσματα τῶν παραθύρων καὶ ἄλλας νὰ τὰς ἀφίνωσιν ἐπάνω εἰς τὰ φορέματα. Κατὰ συνέπειαν πόσοι, πόσαι καὶ πόσα δὲν συνέβη πολλάκις ἐλεινῶς νὰ κατακεντηθῶσι! Πόσαι πτωχαὶ πλύστραι, πολλάκις δὲν ὑπέφεραν τῶν παθῶν τῶν τὸν τάραχον!

Σπουδαιοτάτη ἐφεύρεσις.

Εἰς τὸν Ἅγιον Φραγκίσκον ἐν Ἀμερικῇ ἐδοκιμάσθη ἐσχάτως μετὰ πλήρους ἐπιτυχίας εἶδος ἀεροπόρου πλοίου, φέροντος μηχανήν, δι' ἧς καὶ ὑψοῦται εἰς τὸν ἀέρα καὶ διευθύνεται κατὰ βούλησιν. Τὸ σύνολον τοῦτο, ὅλως νέου μηχανισμοῦ, δυνάμενον νὰ περιλάβῃ δέκα ἄτομα, κατεσκευάσθη ὑπὸ τοῦ ἐφευρέτου ἐπὶ τῷ σκοπῷ νὰ ἐκτελῆ εἰς 24 ὥρας τὸ μεταξὺ Νέας Ὑόρκης καὶ Ἁγίου Φραγκίσκου διάστημα, ὀλόκληρον δηλονότι τὸ κολοσσαῖον ἑπτάήμερον ταξίδιον, τὸ ὅποιον γίνεται διὰ τοῦ νέου σιδηροδρόμου, τοῦ διερχομένου κατὰ πλάτος τὴν βορείαν Ἀμερικὴν καὶ ἐνοῦντος τοὺς δύο ὠκεανούς. Ἄν ἡ τελειωτικὴ δοκιμὴ ἐπιτύχῃ, ὅπως ἐπέτυχαν αἱ προκαταρκτικαί, ἰδοὺ λελυμένον ἐν τῶν δυσκολωτέρων ζητημάτων, ἢ πηδάλιούχια δηλονότι ἐν τῇ ἀεροναυτικῇ, καὶ ὁ ἀμφωκεάνειος σιδηρόδρομος ἠναγκασμένος νὰ συναγωνίζηται πρὸς τοὺς ἄνω αὐτοῦ διαπλέοντας ἀεροναύτας.

Ὁ σοφὸς Ἀδαμάντιος Κοραΐης.

« Ἄνδρῶν ἐπιφανῶν πᾶσα γῆ τάφος. »

(Θουκυδίδης).

Ἐκ χρυσοῦ καὶ ἐξ ἀργύρου ἀνδριάντας στήσατέ του,
καὶ πρὸς μνήμην τοῦ μεγάλου τῆς Ἑλλάδος εὐεργέτου
Πανελλήνιος κατ' ἔτος ἑορτὴ θς συστηθῆ,
καὶ ὡς ἔφορος τῶν φώτων ἔς τὴν Ἑλλάδ' ἄς τιμηθῆ.
καὶ χωρὸς Ἑλληνοπαίδων ἀμετρήτων μυριάδων,

Εἰς τὸν τάφον τοῦ τριγύρω τὸν λαμπρὸν τοῦ ὕμνον ᾄδων,
Ἄς δεικνύῃ πόσῃν δόξαν, πόσον μέγεθος τιμῶν
Ἀποδίδ' εἰς τὴν Παιδείαν ἡ σεπτὴ Πατρίς ἡμῶν.

Τ' ὄνομά σου, Μουσηγέτα, εἰς τοῦ Ἑλλήνος τὰ χεῖλη
Δὲν προφέρεται μὲ δίχως σεβασμὸν περικλητῆ,
Καὶ μὲ δίχως ἔκπληξιν των οἱ πιστοὶ τῶν φῶτων φίλοι
Δὲν ἐξύμνησαν τὴν δόξαν τοῦ μεγάλου Κοραῆ.

Τὸν μεγάλον νοῦν θαυμάσας τῶν προγόνων κ' ὑψιπέτην
Εἰς τῶν θείων των ἐδόθη συγγραμμάτων τὴν μελέτην,
Καὶ ἀπέκτησε ταχέως ὁ φιλόσοφός μας τόσῃν
Τῶν μεγάλων ἰδεῶν των καθαρότητα καὶ γνῶσιν,
Καὶ μ' ἐντέλειαν τοσαύτην ἀπὸ ταύτας ὤφελήθη,
Καὶ τοσοῦτον τοῦ Σωκράτους τὴν σοφίαν ἐμιμήθη,
Ὅστε κάτοχος ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΑΛΗΘΟΥΣ κ' ἐντελεστάτης,
Ἐν τῷ μέσῳ τῆς Εὐρώπης τῶν Ἑλλήνων παραστάτης,
Ὅλων εἴλκυε τὸ βλέμμα

Τῆς πατρίδος του τὸ κλέος τῆς σπουδῆς του θύλων θέμα.

Ὅ αἰὼν τῶν φῶτων τότε ἐπλητρίαζ' ἤδη πλέον.

Τῆς ἐλευθερίας φέρων τὴν πυρίφλεκτον ρομφαίαν

Ὅ γιγαντιαῖος ἦρωσ τῆς Γαλλίας Ναπολέων

Πρὸς τὰ νέφη ἀνεπέτα τὴν τριχρόματον σημαίαν.

Εἰς τὸ νόμα τῆς παιδείας ἡ Ἑλλάς βαπτισομένη,

Πρὸς τὰ ἔμπροσθεν ἀρχίζει κατ' ὀλίγον νὰ προδύη.

Καὶ ὁ Κοραῆς μακρόθεν μ' ἐνθουσιασμὸν μέγιστον

Θεωρῶν τῆς Οἰκουμένης τὸν σωτηριῶδη σάλον,

Καὶ τὸ μέλλον τῆς Ἑλλάδος εὐφροσύνως ὑποβλέπων,

Νὰ τὸ ἐξυψώσῃ σπεύδει πρὸς τὸν ἔρωτα προτρέπων
ΤΗΣ ΑΛΗΘΙΝΗΣ παιδείας τῆς Πατρίδος τοῦ τοῦς νέους,
Τὴν ἀνάμνησιν προβάλλων τοῦ προγονικοῦ των κλέους,
Μὲ ἐκφράσεις πολυτίμους
Καὶ μὲ συμβουλάς ἐπίσης σοφωτάτας καὶ φρονίμους.

.

.

Εἰς τῶν Ἡλυσίων τόρα καὶ πολυτερνῶν πεδίων
Τὰς ἐνδόξους τῶν μακάρων καὶ τὰς θείας ἐξοχὰς
Ἄμβροσίαν ἀ.απνέων, τὸν οὐράνιον ζῆ βίον,
Ἄθανάτους φίλους ἔχων τῶν προγόνων τὰς ψυχάς.
Ἐκ χροστοῦ καὶ ἐξ ἀργύρου ἀνδριάντας στήσατέ του
Καὶ πρὸς μνήμην τοῦ μεγάλου τῆς Ἑλλάδος εὐεργέτου
Πανελλήνιος κατ' ἔτος ἑορτὴ ἄς συστηθῆ,
Καὶ ὡς ἔφορος τῶν φώτων στήν Ἑλλάδ' ἄς τιμηθῆ.
Καὶ χορὸς Ἑλληνοπαίδων ἀμετρήτων μυριάδων,
Εἰς τὸν τάφον τοῦ τριγύρω τὸν λαμπρὸν τοῦ ὕμνον ἄδων,
Ἄς δεικνύη πόσῃ δόξαν, πόσον μέγεθος τιμῶν
Ἄποδίδ' εἰς τὴν Παιδείαν ἢ σεπτῇ Πατρὶς ἡμῶν.

Ι. Δ. ΚΑΡΑΣΟΥΤΣΑΣ.

Φυσική.

Φυσική ὀνομάζεται ἡ διδασκαλία, τῆς ὁποίας ἀντικείμενον εἶνε ἡ φύσις, δηλαδή ὅλα ὅσα ὑποπίπτουσιν εἰς τὰς αἰσθήσεις ἡμῶν. Ἡ φυσική, εἶπε σοφός τις Γάλλος, εἶνε ἡ λογικὴ τῶν πραγματικοτήτων (*la Physique est la logique des réalités*). ὁ δὲ Πλάτων ποτὲ ἐρωτηθεὶς τί ἐκ τῆς φιλοσοφίας αὐτῷ περιέγεγονε; τὸ μὴδὲν θαυμάζειν ἀπεκρίνατο· ἀπάντησις ἐφαρμοζομένη κυρίως εἰς τοῦτο τὸ εἶδος τῆς φιλοσοφίας. Ὅχι μόνον δὲν χάσκει τις εἰς τὴν θέαν τοῦ ἀπλουστεροῦ φαινομένου μετὰ τὴν σπουδὴν τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν, ἀλλ' ἀποκτᾷ καὶ τὴν ἰκανότητα τοῦ κατασκευάζεσθαι καὶ διευθύνειν διαφόρους μηχανὰς χρήσιμους εἰς βιομηχανικὰς ἐργασίας, τὴν ναυτιλίαν καὶ τὸ ἐμπόριον. Ἡ ἔλλειψις βιομηχανικῶν καταστημάτων παρ' ἡμῖν εἰς τί ἄλλο δύναται ν' ἀποδοθῇ, εἰμὴ εἰς τὸν περιορισμὸν τῶν τοιούτων γνώσεων; ἐπειδὴ, ὅταν ᾔηνε ἀνάγκη νὰ μεταφέρωνται μηχαναὶ ἐκ τῆς Εὐρώπης μὲ τόσην ἀξίαν καὶ νὰ διευθύνωνται ἀκόμη ἀπὸ ξένας χεῖρας ἐπίσης δαπανηράς, δὲν βλέπει τις οὐδὲν ὄφελος εἰς τὸν Ἑλληνα κεφαλαιοῦχον καὶ κτηματίαν, εἰμὴ μόνον τὸν κίνδυνον τῶν ἰδίων ἐαυτοῦ καὶ τῶν ξένων κεφαλαίων. Ἐνεκα τούτου ἀναγκάζομεθα ν' ἀγοράζωμεν ἀπὸ τοῦ δεινοῦς περὶ τὰ τοιαῦτα τὰ πλεῖστα τῶν ὄσων ἐν τῷ βίῳ ἔχομεν, καὶ μάλιστα εἰς τὸν παρόντα πολυποίκιλον τοῦ συρμοῦ βίον, συγχωροῦντες οὕτω νὰ κανονίζεται κατὰ μέγα μέρος τὸ ἐμπόριον ἡμῶν ἀπὸ τὸν ἐργοστασιαάρχην τῆς Μαγχεστρίας καὶ τοῦ Λίβερπουλ. Ἀνάγκη λοιπὸν τὸ ἔθνος νὰ συνοικειωθῇ καλῶς μὲ τὰς φυσικὰς ἐπιστήμας, νὰ καταστήσῃ δη μὴ ὅς ἡ λογικὴ αὕτη τῶν πραγματικοτήτων, ὅπως καὶ ἡ ὕλικὴ ἡμῶν ὑπαρξίς κατασταθῇ αὐτοτελεστέρα· διότι δυστυχῶς τὰ εὐαρεστότερα καὶ ὄνησιμώτερα ταῦτα μαθήματα ἢ παντάπασι παραμελοῦνται, ἢ ἀτελῶς σπουδάζονται ἀπὸ τὴν νεότητα τοῦ ἔθνους.

E. M. ΚΑΜΠΕΡ.

Ἡ χημεία θεραπεύουσα τὴν ἀλαζονείαν.

Γνωστὸν ὅτι ἡ θρησκεία διὰ τῆς οὐρανόου αὐτῆς διδασκαλίας θεραπεύει πολλάκις τὴν ἀλαζονείαν· δὲν ἐγνωρίζαμεν ὅμως ὅτι καὶ ἡ χημεία, ἐπιστήμη ὅλως φυσικὴ, μεταξὺ τῶν ἄλλων τῆς ἀποτελεσμάτων ἔχει καὶ τοῦτο. Τὸ ἐφεξῆς ἀληθέστατον ἀνέκδοτον τὸ ἀποδεικνύει.

Βαρόνος τις ἐν Γερμανίᾳ, ἀνήκων εἰς ἀρχαιοτάτην οικογένειαν, ἤκουεν ἐν Βερολίῳ τὸ μάθημα τῆς χημείας, τὸ ὅποιον παρέδιδεν ὁ Κλαπρόθ, σοφώτατος καθηγητῆς. Μίαν τῶν ἡμερῶν ἐνῶ μετέβαινον εἰς τὸ χημικὸν ἐργαστήριον τοῦ καθηγητοῦ τούτου, ἀνετράπη τὸ ὄχημά του, αὐτὸς δὲ καὶ ὁ ἠνιόχος ἔπαθαν ἀρκετά, ὥστε ὁ ἰατρὸς παρήγγειλε νὰ φλεβοτομηθῶσι καὶ οἱ δύο. Ὁ βαρόνος εθεώρησε τότε τὴν ὥραν ἀρμοδίαν, διὰ νὰ λύσῃ ζήτημα, πρὸ πολλοῦ ἀνησυχῶν αὐτόν· ἠθέλησε διὰ χημικῆς ἀναλύσεως νὰ πληροφορηθῆ ἂν μεταξὺ τοῦ αἵματος βαρόνου Γερμανοῦ καὶ τοῦ αἵματος ἀνθρώπου τοῦ ὄχλου ὑπάρχει τῆ ὄντι φυσικὴ διαφορά, ὡς ἀξιοῦσιν οἱ εὐγενεῖς. Ὁθεν διέταξε νὰ βάλωσι τὸ αἷμα αὐτοῦ τε καὶ τοῦ ἠνιόχου εἰς ἰδιαίτερα ἀγγεῖα καὶ νὰ τὸ στείλωσιν εἰς τὸν σοφὸν καθηγητήν, διὰ νὰ τὸ ἀναλύσῃ μετὰ μεγίστης ἀκριβείας.

Γενομένης δὲ τῆς ἀναλύσεως, εὗρέθη ὅτι ἕκαστον περιεῖχε τὴν αὐτὴν ποσότητα τοῦ σιδήρου, τῆς τιτάνου, τῆς μαγνησίας, τῆς φωσφορικῆς τιτάνου, τοῦ λευκώματος, τοῦ ἀλικοῦ καλλίου καὶ νάτρου, τοῦ ὑπανθρακικοῦ νάτρου, τοῦ θεικοῦ καλλίου καὶ τῆς βλενωδούς καὶ ἐκχυλισματικῆς ὕλης καὶ ὕδατος. Μία μόνη διαφορά ὑπῆρχεν, ὅτι τὸ αἷμα τοῦ βαρόνου περιεῖχε περισσότερα μέρη ὕδατος, τὸ ὅποιον ἀπεδείκνυεν ὅτι τὸ τοῦ ἠνιόχου ἦτο καλλίτερον τοῦ αἵματος τοῦ κυρίου του.

Ὁ βαρόνος πεισθεὶς ἐκ τῆς συγκριτικῆς ταύτης ἀναλύσεως ὅτι τὸ αἷμα καὶ τῶν εὐγενῶν καὶ τῶν ἀγενῶν εἶνε φυσικῶς καὶ χημικῶς τὸ αὐτό, παρήγγειλε τὸν διδάσκαλον τοῦ υἱοῦ του νὰ βάλῃ πάντοτε ὑπὸ τὰς ὄψεις τοῦ μαθητοῦ του ἀντίγραφον τῆς περὶ τῆς ἀνα-

λύσεως εκθέσεως, ὡσάκις τὸν ἔβλεπε θεωροῦντα τὸ ἑαυτοῦ αἷμα ἀνώτερον τοῦ αἵματος τῶν ἄλλων ἀνθρώπων.

Ὁ γῦρος τοῦ κόσμου.

Διὰ τῶν νῦν σιδηροδρόμων καὶ ἀτμοπλοίων δύναται τις νὰ περιέλθῃ τὸν κόσμον ἐντὸς 80 ἡμερῶν, διότι ἀπαιτοῦνται ἡμέραι ἀπὸ

Παρισίων εἰς Νέαν Ἰόρκην	11
ἐκεῖθεν εἰς Ἅγιον Φραγκίσκον (σιδηρόδρομος)	7
» Ἰσκοχάμαν τῆς Ἰαπωνίας (ἀτμόπλου)	21
» Χογκόγκον τῆς Κίνας (ἀτμόπλου)	6
» Καλκούταν (ἀτμόπλου)	12
» Βομβάην (σιδηρόδρομος)	3
» Κάϊρον (ἀτμοπλ. καὶ σιδηροδρ.)	14
» Παρισίους (ὡσαύτως)	6

Τὸ ὅλον ἡμέραι 80

Μόνον τὸ μεταξὺ Ἀλλαχαβάδης καὶ Βομβάης διάστημα ὁ ὁδοιπόρος ἀναγκάζεται νὰ διανύσῃ ἄνευ ἀτμοῦ· ἀλλὰ καὶ αὐτόθι ἐργάζονται σήμερον πρὸς κατασκευὴν σιδηροδρόμου.

Οἱ ἀστέρες.

Πάντες οἱ ἐν τῷ στερεώματι ὄρατοι ἀστέρες δι' ἀόπλου ὀφθαλμοῦ, δηλαδὴ ἄνευ τηλεσκοπίου, εἶνε 6000 ! Καὶ ἐν τούτοις νομίζομεν ὅτι βλέπομεν ἑκατομμύρια ! Μάλιστα δὲ πρέπει νὰ ἔχῃ τις ὑγιᾶ τὴν ὄρασιν, ἵνα διακρίνῃ τὸν ἀριθμὸν αὐτὸν· συνήθως 4—5 χιλ. βλέπομεν.

Ἀλλὰ διὰ τοῦ τηλεσκοπίου παρατηροῦμεν ἀληθῶς ἑκατοντάδας χιλιάδων. Διὰ τῶν σημερινῶν δὲ τελειοτάτων ὀπτικῶν ὀργάνων βλέπομεν εἰς τὰ μέρη τοῦ ἀπείρου πληθὺν ἀστέρων ὡς λεπτὴν κόκκιν λάμπουσαν, ἐνῶ ὁ γυμνὸς ὀφθαλμὸς δὲν δύναται νὰ διακρίνῃ ἐκεῖ εἰμὴ σκότος πυκνόν.

Τὸ βόρειον σέλας.

Ἐν Στοκόλμῃ ὦν, εἶδον ἔν τῶν περιεργότερων θεαμάτων! τὸ βόρειον σέλας. Ἦμην μετὰ τινος φίλου μου καὶ θαυμάζομεν τὸ καθαρὸν τῆς σελήνης φέγγος κατὰ τὰ μέσα τῆς νυκτός, ὅτε αἰφνης παρετηρήσαμεν ἀμφίβολόν τινα καὶ ὑπόλευκον λάμπιν ἐξαπλουμένην ἐπὶ τοῦ στερεώματος. Κατ' ἀρχὰς ἐνομίσαμεν ὅτι ἦτο νέφος φωτιζόμενον ὑπὸ τῆς σελήνης, ἀλλὰ μετ' ὀλίγον γραμμὴ τις φωτεινὴ ἐσχηματίσθη καὶ αἰφνηδῶς διεκρίναμεν μεγίστους πυροπήδακας μακρὰς ξιφειδεῖς ἀκτῖνας ἐπὶ τοῦ οὐρανοῦ· καὶ μετὰ μικρὸν πάντα ταῦτα τὰ σχήματα συνεχωνεύθησαν, καὶ εἰς τὴν θέσιν αὐτῶν ἐπεφάνη φωταυγὲς τόξον, ἐκ τοῦ ὁποίου κατέπιπτε βροχὴ φωτεινῆ. Τὸ συμβαῖνον τότε ἐνώπιον ἡμῶν οὔτε περιγραφὴν ἐπιδέχεται, ἀλλ' οὔτε οἱ ὀφθαλμοὶ ἡμῶν ἠδύναντο νὰ προφθάσῃ τὰς τόσον ταχέως διαδεχόμενας ἀλλήλας καὶ ποικιλωτάτας φάσεις τοῦ οὐρανοῦ τούτου φαινομένου. Ὅ,τι ἐνομίζαμεν ὅτι παρατηροῦμεν εἶχεν ἤδη ἀφανισθῆ, ἐνῶ ἀκόμη τὸ ἐζητοῦμεν, ἵνα λάβωμεν εὐκρινῆ ἰδέαν αὐτοῦ. Τὸ θαυμάσιον θέαμα ἐφαίνετο ἀφανιζόμενον ἅμα καὶ ἀναφανόμενον εἰς τὸ αὐτὸ μέρος τοῦ οὐρανοῦ. Ἐν ὀλίγοις, οὐδεμίᾳ περιγραφῇ δύναται νὰ δώσῃ πιστὴν εἰκόνα τῆς εὐκινήσιας καὶ τοῦ ἀκαταλήπτου τῶν λαμπρῶν παιγνιδίων τοῦ νυκτερινοῦ φωτός, τὸ ὁποῖον ἐζημιούτο κατὰ τι παρὰ τοῦ φέγγους τῆς πανσελήνου, διότι ἔνεκα αὐτῆς ἦτο ὠγρὸν καὶ ὑπόλευκον. Διήρκεσε δὲ πολλὰς ὥρας ἀνανεούμενον, μεταβάλλον θέσιν, μετασχηματιζόμενον ἀδιακόπως καὶ ἠκούσαμεν ὅτι πρὸ τριάκοντα ἔτων δὲν ἐπεφάνη ὠραιότερον εἰς τὴν Στοκόλμην.

Ἄστειον.

Δύο νεόνυμφοι ἀνεχώρησαν ἐκ Βιέννης, ἅμα στεφθέντες, ὅπως διέλθωσι τὸν μῆνα τοῦ μέλιτος εἰς τὰ μεταξὺ τῆς Πράγας καὶ Δρέσδης εὐφρόσυια μέρη. Φθάσαντες σιδηροδρομικῶς εἰς Σάδαν, τὸν τόπον τῆς μελλούσης τρυφῆς των, ἔμαθαν ὅτι συνοδεία τις εὐωχουμένων κατέλαβε πάντα τὰ ἐκεῖ καταλύματα. Ἐπρόκειτο λοιπὸν νὰ περά-

σωσι τὴν νύκτα τῶν ὑπὸ τοῦ ἀστέρως, ἂν ξενοδόχος τις δὲν ἐσυλλογίζετο νὰ μετασκευάσῃ τὸν λουτρῶνα τοῦ ξενοδοχείου του εἰς δωμάτιον ὕπνου.

Οὕτως ἠκονομήθη καὶ διὰ τοὺς νεονύμφους φωλεά, καὶ ἦδη ὁ Μορφεὺς εἶχε κλείσει ὄλων τῶν ἐν τῷ ξενοδοχείῳ τὰ βλέφαρα, ὅτε περὶ μέσας νύκτας ἡ νύμφη ἀγρυπνοῦσα ἐνόμισεν ὅτι ἤκουσεν ἀπαισιᾶς καταπνιγομένης κραυγᾶς καὶ θέλουσα νὰ θέσῃ τέρμα εἰς τὴν ἀγωνίαν, ἔστυρεν (ὅπως καλέσῃ ὑπηρετρίαν τινα) σχοινίον, ὅπερ ἐνόμιζεν ἀνταποκρινόμενον πρὸς κώδινα. Πλὴν μόλις εἴλκυσε καὶ ἀμέσως βροχὴ ψυχροῦ ὕδατος ἐξηκοντίσθη κατὰ τῆς κεφαλῆς τῆς. Ἡ νύμφη λοιπόν, κατατρομάξασα, ἤρχισε νὰ κραυγάζῃ! Τὸ σχοινίον ἀνταπεκρίνετο εἰς douche. *

Ὁ γαμβρὸς αἰφνηδῶς ἀφυπνισθεὶς ἀπὸ τῆς συζύγου του τὰς κραυγὰς καὶ τρομάξας σημαίνει ἐπίσης, ἀλλὰ ἀντὶ τοῦ ἤχου κώδιωνος καταρράκτης θερμοῦ ὕδατος καταπίπτει ἐπὶ τῆς κεφαλῆς του. Τὸ σχοινίον του ἀνταπεκρίνετο ἐπίσης εἰς douche θερμόν. Τότε ἐξερράγη καὶ οὗτος εἰς φωνάς, ἀλλὰ πολὺ ἡχηροτέρας τῶν τῆς γυναικὸς του. Τὸ ξενοδοχεῖον ἦλθεν ἄνω κάτω, καὶ, ὅταν ἔτρεξαν εἰς τὸ λουτρόν, εὔρον τοὺς νεονύμφους ἀρκετὰ καλὰ διατκεδάτάντας εἰς τὸν πρωτότυπον τοῦτον νυμφικὸν θάλαμον.

Ἐν καλλιτέχνημα.

Εἰς τὴν παγκόσμιον ἐκθεσιν τῶν Παρισίων τοῦ 1855 εἶχαν βραβευθῆ καὶ τινα ἐξ Ἀθηνῶν σταλέντα καλλιτεχνικὰ ἔργα, ἐν οἷς δύο ἀγαλμάτια, τὰ ὁποῖα οἱ γνωστοὶ καὶ εἰς τὸν παρ' ἡμῶν φιλόκαλον κόσμον ἀδελφοὶ Λάζαρος καὶ Γεώργιος Φυτάλαι ἐκ Τήνου εἶχαν κατασκευάσει. Τὸ ἐν τῶν δύο τούτων ἀγαλματιῶν παριστᾶ ἡ ὄπισθεν εἰκὼν, τὴν ὁποῖαν ὁ ἡμέτερος ξυλογλύπτῃς κ. Μ. Νικολαΐδης ξυλογραφήσας προστήνεγκε δωρεὰν τῷ Μέντορι.

Ἐκφράζοντες δημοσίᾳ τὴν εὐγνωμοσύνην ἡμῶν πρὸς τὸν ἀκάμα-

* Douche, κατάνηλις, ἐπίσταξις, εἶδος λουτροῦ, διὰ τοῦ ὁποίου καταχέεται ἐπὶ τοῦ πάσχοντος μέλους ὕδωρ θερμὸν ἢ ψυχρὸν, τεχνητὸν ἢ φυσικόν.

τον τοῦτον
καλλιτέ-
χνην, πα-
ρακαλοῦ-
μεν τοὺς φι-
λοκάλους
ὁμογενεῖς
ἵνα ἐνθαρ-
ρύνωσιν ὅ-
σον ἔνεστι
πλεῖον τὰς
ὥραιας τέ-
χνας, αἵτι-
νες τοσοῦ-
τον εἶχον
συντελέσει
εἰς τὸ μεγα-
λεῖον τῆς
ἀρχαίας
Ἑλλάδος,
τῆς μητρὸς
τῶν ἠρώων.
Ὁ ρη-
θεὶς ἔυλο-
γῶν ὑπὲρ τῆς

εἶνε πολ-
λῶν ἐπαί-
νων καὶ πά-
σης ὑπο-
στρέψεως
ἄξιος, διότι
ἂπὸ τοῦ
«Τῆ ἐπιμε-
λεῖα τὰ
πάντα ἀ-
λωτὰ γί-
γνεται» ὁρ-
μηθεὶς, κα-
τέγειν ἐν ἰ-
διαίτατα εἰς
τὴν τέχνην
ταύτην, εἰς
ἣν καὶ το-
σοῦτον εὖ-
δοκίμως ἐ-
πέδωκεν.
Ἀπόδειξις
τοῦ του ἡ
πανομοί-
ωτος εἰκῶν

τοῦ ἐν μακαρία τῇ λήξει γεραροῦ ἡμῶν Ἱεράρχου, δι' ἧς ἐκοσμήθη
τὸ προηγούμενον φύλλον.

Ἡ εἰκὼν εἶνε ἐπίνοια τοῦ ἀγαλματοποιοῦ Λαζάρου Φυτάλη καὶ
παριστᾷ ποιεμένα ὄρθιον καὶ αὐλοῦντα· παρὰ τοὺς πόδας δὲ αὐτοῦ
κάθηται κύων, ἔχων ἐστραμμένην τὴν κεφαλὴν πρὸς τὸν ἐκ τοῦ αὐ-
λοῦ ἐξερχόμενον ἦχον.

Θαρσεῖν χρῆ· τάχ' αὔριον ἔσσει' ἄμεινον.

Ο ΚΡΙΝΟΣ

ΔΙΟΓΕΝΗΣ

Ὁ φιλόσοφος οὗτος ἐγεννήθη τὸ 414 π. Χ. καὶ ἀπέθανε τὸ 324. Περὶ τοῦ προτέρου βίου του τοῦτο μόνον γνωρίζομεν, ὅτι μετὰ τοῦ πατρὸς του μετήρχετο ἐν Σινώπῃ, πόλει παραλίῳ τῆς Μαύρης θαλάσσης, τὴν κολουβιστικὴν. Κατηγορηθεὶς δὲ ἐπὶ κибδηλοποιίᾳ, ἔφυγεν ἐκ τῆς πατρίδος του καὶ ἦλθεν εἰς Ἀθήνας, ἔνθα ἀπεφάσισε νὰ ζῆσῃ εἰς τὸ ἐξῆς φιλοσοφικῶς. Ἐκ πάντων τῶν φιλοσοφικῶν συζημάτων τῶ ἤρесе τὸ τοῦ Ἀντισθένης· ὅθεν ἐλθὼν πρὸς αὐτόν, ἐζήτησε νὰ γίνῃ μαθητὴς του. Ἀλλ' ὁ Ἀντισθένης, περιφρονηθεὶς παρὰ τῆς νεολαίας καὶ ἔχων ἀπόφασιν νὰ μὴ δεχθῆ ποτὲ μαθητὴν, ἀπεποιεῖτο τὴν αἴτησιν ταύτην τοῦ Διογένης. Ἐπειδὴ ὁμῶς οὗτος ἀσυστόλως ἐπέμενε, ὁ Ἀντισθένης ἠναγκάσθη νὰ προστρέξῃ εἰς τὴν βίαν καὶ νὰ τὸν φοβηρίσῃ διὰ τῆς ράβδου· τότε ὁ ἄκαμπτος Διογένης οὐδοσιμῶς διαταραχθεὶς ἐκ τούτου, κύψας τὴν ράβδον ὑπὸ τὴν ράβδον, εἶπε μετ' ἀποφάσεως «Κτύπα, κτύπα ὅσον θέλεις, Ἀντισθέναι· ἀλλὰ δὲν θὰ εὔρησ ραβδίον τόσον σκληρόν, ὥστε νὰ μὲ ἀπομακρύνῃς ἀπὸ σοῦ!» Ἐκ τῆς ἐπιμονῆς λοιπὸν ταύτης συγκινηθεὶς ὁ φιλόσοφος, τὸν ἐδέχθη μαθητὴν του.

Ὁ Διογένης εἰς τὰς περὶ φιλοσοφικὰς ἰδέας του ὑπερέβη πᾶν ὄριον μετριότητος· πᾶσα ἡ φιλοσοφία κατ' αὐτὸν ἔπρεπε νὰ περιστρέφῃται εἰς τὸν πρακτικὸν βίον καὶ κατεφρόνει τὰς θεωρητικὰς σπουδὰς. Κατ' αὐτὸν ὁ ἀληθὴς καὶ μόνος φιλόσοφος περιορίζει ὅσον τὸ δυνατόν τὰς ἀνάγκας τῆς φύσεως καὶ αὐτὰς τὰς κυριωτέρας· ἡ δὲ ἐκπλήρωσις τῶν ἀληθῶν ἀναγκῶν τῆς φύσεως οὐδὲν ἔχει τὸ αἰσχρόν. "Ὅθεν κατ' αὐτὸν οἱ ἄνθρωποι ἦσαν γελοῖοι, αἰσχυνόμενοι νὰ φάγωσιν εἰς τὸν δρόμον ἢ νὰ ἐκπληρώσωσιν ἄλλην τινα χρείαν. Τὴν θεωρίαν ταύτην ἐφαρμόσας εἰς τὴν διαγωγὴν του, ἔζη εἰς τοὺς δρόμους ὡς ἀληθὴς κύων, ὡς καὶ ὠνόμαζεν αὐτὸν ὁ ὄχλος. Ἐκ τῆς ὑπερμέτρου δὲ ταύτης ὑπερβολῆς τῆς σωκρατικῆς ἀπλότητος δικαίως ἐπωνομάσθη ὑπὸ τοῦ Πλάτωνος Σωκράτης μαινόμενος.

Τὰ λοιπὰ τοῦ βίου του ὡς καὶ τὰ διάφορα ἀποφθέγματά του, διασωθέντα παρὰ Διογένη τοῦ Λαερτιά, εἰσὶ λίαν ἄξια ἀναγνώσεως.

Ἠθική.

Διογένης λύχνον μεθ' ἡμέραν ἄψας, ἄνθρωπον,
ἔφη, ζητῶ.

Ὡ τῆς μεμψιμοιρίας σου, παράξενε καὶ σιγχαμερὲ σκυλοφιλόσοφε !! Ἐχάθη πλέον ὁ κόσμος ἀπὸ ἀνθρώπους καὶ πρέπει νὰ περιφέρησαι μετὸν λύχνον εἰς τὴν χεῖρα ἐν πλήρει μεσημβρίᾳ νὰ ζητῆς ἄνθρωπον ; Δὲν βλέπεις τὸν πίθον σου ; Τί σέ μέλει !!

—Ναί, βέλτιστε, ἄνθρωπον ζητῶ, ἀλλὰ ἄνθρωπον ἠθικόν ἔχεις πολλοὺς τοιούτους νὰ μοι δείξης ;

— Καὶ τί σημαίνει ἄνθρωπος ἠθικός ;

— Ἄνθρωπος ἠθικός λέγεται ὁ καὶ θεωρία καὶ πράξις σπουδάσας τὴν Ἠθικὴν ἐπιστήμην.

— Καὶ ὁποία τις αὕτη ἡ ἐπιστήμη ;

— Ἐκείνη, ἣτις διδάσκει τὸν ἄνθρωπον πῶς δύναται νὰ κατασταθῇ τέλειος.

— Καὶ πότε δύναται νὰ ὀνομασθῇ τέλειος ὁ ἄνθρωπος ;

— Ὅταν—γνωρίζων τί ἐστὶ Θεός, τί ἐστὶν ἄνθρωπος, τί ἐστὶ κοινωνία πρῶτον, καὶ δεύτερον ὁποῖα καθήκοντα ἔχει πρὸς τὸν Θεόν, ὁποῖα πρὸς τὸν ἄνθρωπον ἦτοι ἑαυτόν, καὶ ὁποῖα πρὸς τὴν κοινωνίαν ἦτοι τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους—ἐκτελῇ μεθ' ὅσον δύναται μεγαλύτερας ἀκριβείας αὐτὰ τὰ καθήκοντα.

— Λοιπὸν ἡ Ἠθικὴ διδάσκει τὰ τριπλᾶ ταῦτα καθήκοντα ;

— Ναί.

— Τί σημαίνει ἡ λέξις καθήκον ;

— Ἡ λέξις καθήκον, κύριε, εἶνε μετοχή· γνωρίζεις γραμματικὴν ; εἶνε μετοχὴ τοῦ ρήματος καθήκω.

— Ἐ !

— Λοιπὸν ὡς μετοχὴ ἔχει καὶ ὑπονοούμενον οὐσιαστικόν. Τὸ οὐσιαστικὸν τοῦτο εἶνε ἡ λέξις ἔργον. Ὡστε καθήκον ἔργον

ἔστι τὸ ἔργον, ὅπερ καθήκει, ἤτοι ἔρχεται ἐπὶ τινος ἢ ἐπιβάλλεται εἰς τινα.

— Καθαρὰ ἐξηγήσου, παρακαλῶ !! τὸ καθήκον ἔργον ἔστιν ἔργον, τὸ ὁποῖον ἔρχεται ἐπὶ τινος, ἢ τὸ ὁποῖον ἐπιβάλλεται εἰς τινα; διότι τὸ ἐν διαφέρει τοῦ ἄλλου. Ἐὰν εἴπωμεν ἔρχεται, ἔρχεται ἀφ' ἑαυτοῦ· ἀλλ' ἐὰν εἴπωμεν ἐπιβάλλεται, ἐπιβάλλεται παρ' ἄλλου.

— Ἐχεις δίκαιον· λοιπὸν σοὶ λέγω ὅτι πρῶτον ἐπιβάλλεται καὶ δεύτερον ἔρχεται. Ὁ ὀρθὸς λόγος—ἵστις εἶνε ὁ κυβερνήτης τοῦ μικροκόσμου ἐκείνου, ὁ ὁποῖος ὀνομάζεται ἄνθρωπος—αὐτὸς ἐπιβάλλει τῷ ἀνθρώπῳ τὸ ἔργον τοῦτο· τὸ δ' ἔργον, ἐπιβληθὲν ἤδη ἀπὸ τοῦ ἡγεμονικοῦ θρόνου τοῦ κυβερνήτου, κατέρχεται καὶ ἀπαιτεῖ παρὰ τοῦ ἀνθρώπου τὴν ἐκτέλεσίν του. Ὁ ἄνθρωπος λοιπὸν ὀφείλει πρῶτον νὰ νοήσῃ καλῶς ὅποια εἰσὶ τὰ παρὰ τοῦ ὀρθοῦ λόγου ἐπιβαλλόμενα καὶ μετὰ ταῦτα νὰ ΣΥΝΗΘΙΣῃ ἑαυτὸν εἰς τὴν ἀμείνων τούτων ἐκτέλεσιν. Καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸ νὰ μάθῃ τις ὅποια εἰσὶ ταῦτα τὰ ἔργα, τοῦτο δὲν εἶνε πολὺ δύσκολον· καθ' ὅσον ἀφορᾷ ὅμως τὸ δεύτερον, ἤτοι τὸ νὰ συνηθίσῃ ἑαυτὸν εἰς τὴν τούτων ἐκτέλεσιν, τοῦτο εἶνε παρὰ πολὺ δύσκολον, δυσκολώτατον. Τοῦτο εἶνε τὸ ὁποῖον μὲ κάμνει νὰ σηκῶν τὸν λύχνον μου καὶ μέρᾳ μεσημέρι νὰ περιφέρωμαι.

— Φιλοσοφίας μὲ ἤρχιστες καὶ δὲν ἤξεύρω πῶς θὰ τὰ ξεμπερδεύσωμεν. Ὁ ἄνθρωπος εἶνε τέλειος, ὅταν γνωρίζων ὅποια καθήκοντα ἔχει, ἐκτελῇ αὐτά· ἀλλὰ τοῦτο εἶνε ἔργον, λέγεις, μιᾶς ἐπιστήμης, ἢ ὅποια ὀνομάζεται ἠθική. Διατί ἡ ἐπιστήμη αὕτη δὲν ὠνομάσθη μᾶλλον καθήκοντολόγιον, ἀφοῦ διδάσκει τὰ καθήκοντα, διὰ τῆς γνώσεως καὶ ἐκτελέσεως τῶν ὁποίων ὁ ἄνθρωπος γίνεται τέλειος;

— Διότι εἴπαμεν ὅτι τὴν τελειότητα προξενεῖ οὐχὶ ἡ ἐπιβολὴ τοῦ καθήκοντος ἀλλὰ ἡ ἐκτέλεσις αὐτοῦ· διὰ τὴν ἐκτέλεσιν ὅμως ἀπαιτεῖται συνήθεια, τουτέστι συγχὴ ἐπανάληψις· ἄνευ ταύτης οὐδὲν κατορθοῦται. Αὐτὸ δέ, τὸ ὁποῖον σεῖς ὀνομάζετε συνήθειαν, ἐγώ

καὶ οἱ σύγχρονοί μου ὠνομάζαμεν συντομώτερα ἔθος καὶ ἦθος. Πιστεύω ὅτι ἀνέγνωτες τὸ σύγγραμμα ἐκεῖνο τοῦ Ἀριστοτέλους, τὸ ποῖον ὀνομάζεται Ἠθικὰ μεγάλα. Εἰς τὸ σ'. κεφάλαιον τοῦ α'. βιβλίου του ἐνθυμεῖται τί λέγει ;

— Ναί, ἐνθυμοῦμαι.

— Τί ;

— Τὸ γὰρ ἦθος ἀπὸ τοῦ ἔθους ἔχει τὴν ἐπωνυμίαν. Ἠθικὴ γὰρ καλεῖται διὰ τὸ ἐθίζεσθαι.

— Ἄλλ' εἰς τὰ Ἠθικὰ Νικομάχεια του ἐνθυμεῖται τί λέγει ἐν βιβλ. β'. κεφ. α'.

— Ναί, λέγει « ἡ ἠθικὴ ἀρετὴ ἐξ ἔθους περιγίγνεται, ὅθεν καὶ τοῦνομα ἔσχηκε, μικρὸν παρεκκλίνον ἀπὸ τοῦ ἔθους... οὐ μὲν κρὸν οὖν διαφέρει τὸ οὕτως ἢ οὕτως ἐϋθύς ἐκ νέων ἐθίζεσθαι, ἀλλὰ πᾶμπολυ, μᾶλλον δὲ τὸ πᾶν !

— Ὡστε βλέπετε ὅτι ἡ βᾶσις τῆς τελειότητος τοῦ ἀνθρώπου εἶνε τὸ ἦθος, τὸ ὁποῖον σεῖς συνήθειαν ὀνομάζετε καὶ τὸ ὁποῖον ἐκνε αρωτάτης ἡλικίας πρέπει νὰ λάβῃ χώραν ! Διὰ τοῦτο ὄχι μόνον ἡ ἐπιστήμη, ἡ ἀντικείμενον ἔχουσα τὴν τελειοποίησιν τοῦ ἀνθρώπου, ὠνομάσθη Ἠθικὴ, ἀλλὰ καὶ αἱ πράξεις ἀκόμη αὐτοῦ, ὅσαι φέρουσιν εἴτε τὴν εὐδαιμονίαν εἴτε τὴν κακοδαιμονίαν, ὠνομάσθησαν ἐπίσης ἦθη, ὡς τῆς συνηθείας ἔχουσαι ἀνάγκην ἵνα προξενήσωσιν ἢ τὴν πρώτην ἢ τὴν δευτέραν· ὅθεν χρηστοθήης μὲν ὁ πράττων πράξεις χρηστάς, ἦτοι πρὸς τὴν τελειοποίησιν συντελοῦσας—κακοθήης δὲ ὁ τὰς ἐναντίας, ἦτοι ἐκείνας, αἵτινες οὐδὲν ἄλλο ἐπιφέρουσιν ἢ τὴν καταστροφὴν, τὴν ἐκμηδένισιν, τὸν ἐξευτελισμὸν καὶ τὴν ἐξαχρείωσιν.

— ὦ ! με κατεζάλισες, κύριε Διόγενες.

— Ἄ ! σὲ κατεζάλισα. Εἶπέ μοι λοιπόν : ἔχεις πολλοὺς ἀνθρώπους τοιοῦτους νὰ μοὶ δείξῃς, ὅποιον ἐγὼ ζητῶ ;

— Δηλαδὴ τελείους ;

— Ναί.

— Δηλαδὴ γνωρίζοντας τὰ πρὸς ἑαυτοῦς, τὰ πρὸς τὸν πλησίον

καὶ τὰ πρὸς τὸν Θεὸν τριπλᾶ, περὶ τῶν ὁποίων εἶπες, καθήκοντα καὶ ἐκτελοῦντας αὐτά ;

— *Ναί.*

— *Νὰ συλλογισθῶ καὶ ἀκολούθως σοὶ δίδω ἀπάντησιν.*

— *Λοιπὸν ! ! μὴ τοσοῦτον αὐθαιρέτως καὶ αὐθαδῶς μὲ ὀνομάζης παράξενον καὶ σιγχαμερόν. Ἐγὼ δὲν εἶμαι παράξενος, ἀλλὰ μάλιστα ἔχω καὶ πολὺ δίκαιον.*

— *Εἶσαι ὅμως σιγχαμερὸς κύων καὶ ἀνυπόφορος.*

— *Ὅχι, βέλτιστε, οὔτε ταῦτα δὲν εἶμαι· σὺ ὁ ἴδιος ἀνεγίνωσκεις προχθὲς Saepe est etiam sub palliolo sordido sapientia. Ἐγὼ, ξεύρεις, λατινικὰ δὲν γνωρίζω. Τί σημαίνουναι ταῦτα ;*

— *Πολλάκις καὶ ὑπὸ παλαιὸν βράκος ὑπάρχει σοφία.*

— *Λοιπὸν ἄς μὴ σὲ συγχίζῃ, παρακαλῶ, τόσον ὁ πολύθυρος καὶ ρυπαρὸς τρίβων μου.*

— *Ἔργον δὲν ἔχεις· περιφέρου. Ἄλλὰ, φοβοῦμαι, θὰ σοῦ τελειώσῃ τὸ λάδι, καὶ ἀκόμη θὰ περιφέρῃσαι· θὰ ἔκαμνες ἴσως καλὰ, ἂν ἐφορτόνεσο καὶ ἔν λαδικόν. Ὄρα καλή ! ! μὲ τὸν πίθον σου.*

Ἐλεγείον

Εἰς τὸν αἰοδιμον Μητροπολίτην Σμύρνης Χρῦσανθον.

Ἔπνος ἡδὺς ἱερὸς τοῦ δικαίου ὁ θάνατον εἶνε·

Καὶ ὁ τῆς Σμύρνης Ποιμὴν ὁ καλὸς τελευτήσας καθεύδει·

Ὅσπερ ἑτῶν βιωσάμενος ἤδη ἑνεία δεκάδας,

Μάλα δικαίως, καὶ ὡς εἰς κλητὸν Ἰεράρχην ἀρμόζει,

Τοῦ Κορυφαίου τὴν ῥῆσιν ἐθάρρει λυλεῖν « Τὸν ἀγῶνα

Τῆς εὐσεβείας τὸν μέγαν ἠγώνισμ' ἐόρατος τῇ Πίστει,

Δικαιοσύνης λοιπὸν μοὶ ἀπόκειται ἤδη τὸ στέμμα· »

Τοῦτο ἡ θεία ψυχὴ του κληθεῖς ἐκ Κυρίου λαμβάνει.

Τὸ γηραιὸν του δὲ σκῆνος κηδεύουσ' ἡ φίλη του Ποίμνη,

Ἄριπρεπῶς εἰς εὐγόνους τῆς γῆς τῆς παρέδωκε κόλπους.
Πρὸς τὸν αἰδιδίμον Χρῦσανθον κῆδος τοιοῦτον, ὦ Σμύρνη,
Τὰς ἀρετάς του κηρύττει καὶ σοῦ τὸ φιλόθηρον ἦθος.

Ἐν Σμύρνη τῇ 5ῃ 7μβρίου 1869.

Ἰπὸ Σ. Λεοντιάδος.

Ἀπειθία καὶ ματαιοφροσύνη.

(Ἐλευθέρα παραφρ. ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ.)

Ἡ Ἀγλαΐα Δημοσθενίδου ἦτο κόρη ὠραιότατη, ἡλικίας ὀκτώ ἕως δέκα ἐτῶν. Τὴν ἐνθυμοῦμαι ἀκόμη. Ἐνθυμοῦμαι τὴν ὠραίαν ἐκείνην ξανθὴν κόμην τῆς, ἣ ὅποια ἐκυμάτιζε περὶ τὴν ἀκίνητον κεφαλὴν τῆς — τοὺς μεγάλους ἐκείνους μέλανας ὀφθαλμούς, οὕτινες τοσοῦτον ἦσαν ζωηροί, τοσοῦτον γοργοὶ καὶ τοσοῦτον ἐκφραστικοί, ὥστε δι' αὐτῶν ὠμίλει ταχύτερα ἢ διὰ τῶν χελείων. Ἦτον ἐνὶ λόγῳ κορίσιον εὐεΐδης, τὸ ὅποιον ὅτε τις πρώτην φοράν ἐβλεπεν, ἤσθάνετο ἐκυτὸν ἀρκούντως διατεθειμένον νὰ τὸ ἀγαπήσῃ.

Ἄλλ' ἄρά γε τὰ ἰδιώματά τῆς ἀνταπεκρίνοντο πρὸς τὸ χαρίεν τοῦτο ἐξωτερικόν; Φεῦ! ἐὰν πρέπη νὰ φανῶ ἀμερόληπτος, ὀφείλω μετὰ μεγάλης μου λύπης νὰ ὁμολογήσω ὅτι ἡ μικρὰ ἡρώϊς μου εἶχε πολλὰ ἐλαττώματα καὶ ὅτι τὸ ὠραῖον τῆς πρόσωπον ἦτον ἡ αἰτία τῶν περισσοτέρων παρεκτροπῶν τῆς.

Ἰδοὺ ὅτι ἀληθῶς «ἐκαστον νομισματόσημον ἔχει τὸ ὀπισθόσημόν του» ἰδοὺ, ὅτι συχνότατα συμβαίνει νὰ ἐπισκιάζηται πλεονέκτημά τι ὑπὸ ἐλαττώματος, ὅταν τις δὲν φροντίζῃ νὰ διορθώσῃ αὐτό!

Ἡ Ἀγλαΐα δυστυχῶς δὲν εἶχε λάβει ἐξ ἀπαλῶν ὀνύχων τὴν δεοῦσαν ἀνατροφὴν, διότι ὁ μὲν πατὴρ ἦτο σχεδὸν πάντοτε ἀπὼν τῆς οἰκίας ἕνεκα τῶν ἀσχολιῶν του, ἡ δὲ μήτηρ, φιλάσθενος οὔσα, δὲν ἠδύνατο νὰ φροντίσῃ περὶ τῆς θυγατρὸς τῆς. Οἱ ἄλλοι δὲν ἐσκέπτοντο εἰμὴ τίς νὰ θωπεύσῃ αὐτὴν, περισσότερον ὁ μὲν διὰ τὴν ὠ-

ραιότητά της, ὁ δὲ διὰ τὸ πνεῦμα της, ἄλλος διὰ τὰς ἀστείότητάς της καὶ καθέξῃ. Ἐπρόκειτο περὶ τινος ἀπαιτήσεως τῆς μικρᾶς Ἀγλαίας; ὅλοι ἔσπευδον εἰς πρῶτος νὰ τὴν ὑπερήτησῃ. καὶ τοῦτο πάντοτε μὲ πολλὰς κολακείας καὶ μὲ θωπεύματα ἄφθονα. Οὕτως ὅθεν ἐμόρφωσαν μίαν μικρὰν τὴν μᾶλλον ἀνυπόφορον, ἥτις ἠδύνατο νὰ ὑπάρξῃ.

Ἡ Ἀγλαία ἔργον ἄλλο δὲν εἶχεν εἰμὴ νὰ θαυμάζῃ τὸν ἑαυτὸν της. Ποῦ τὴν ἔχανες; ποῦ τὴν εὗρισκες; πρὸ τοῦ καθρέπτου. Ἦτον ἀδύνατον, περιπατῶσα, ν' ἀπαντήσῃ ρυάκιον καὶ νὰ μὴ σταθῇ νὰ ἴδῃ τὸ πρόσωπόν της, διὰ νὰ θαυμάσῃ τὴν καλλονὴν της. Ὅσον διὰ τὴν κρίσιν της, εἶχε τὴν μεγαλειτέραν πεποίθησιν ὅτι οὐδεὶς ἄλλος ἔκρινε περὶ τῶν πραγμάτων ὅλων ἐν γένει τόσον ὀρθῶς, ὅσον αὐτή. Πάντες ἔπρεπε νὰ τὴν ἀκούωσι καὶ νὰ προτιμῶσι τὴν γνώμην αὐτῆς πάντοτε.

Τοσοῦτον τετυφλωμένη ἦτον ὑπὸ τῆς ματαιοφροσύνης, ὥστε οὐτε ἐνόει ὅτι καθίτατο γελοία διὰ τῶν τοιούτων τρόπων της· ἀνδ' ἐνόητε συνέπιπτε τινες νὰ τὴν εἰρωνεύωνται καὶ νὰ γελῶσι μαζί της, αὐτὴ ποσῶς δὲν ἤθελε νὰ πιστεύσῃ ὅτι ταῦτα ἦσαν εἰρωνεῖται καὶ σκώμματα, ἀλλὰ τὰ ἐξελάμβανεν ὡς ἀληθῆ θαυμασμὸν τῆς εὐφυΐας της καὶ ἤρχιζε νὰ προσποιῆται τὴν μετριόφρονα, νὰ κινή τὴν κεφαλὴν καὶ νὰ λέγῃ τοιαῦτα, δι' ὧν κατέστρεφε πᾶσαν καλὴν ἰδέαν, τὴν ὁποίαν ἐν ἐσχῇ ἐσχημάτιζέ τις περὶ αὐτῆς, βλέπων τὴν καλλονὴν καὶ τὸ πνεῦμα της.

Ἐσπέραν τινά, ἥτις, ἂν ἐνθυμοῦμαι καλῶς, ἦτον ἡ ἔσπερα τῆς 14ης ἐνὸς Σεπτεμβρίου, ὁ κ. Δημοσθενίδης εἶχε προσκεκληθῆναι εἰς δεῖπνον πολλοῦς ἐκ τῶν φίλων του. Ἀπὸ ὀμιλίας εἰς ὀμιλίαν ὁ λόγος κατήντησεν εἰς τὴν Ἑλληνικὴν ἱστορίαν.

Ἡ Ἀγλαία ἤθελε νὰ ἐπαινῆ αὐτὸν ὡς κόρη πεπαιδευμένη. Ἀλλ' ὅμως ἐπειδὴ εἶχε τόσῃν ὀκνηρίαν ὅσῃν καὶ ματαιοφροσύνην καὶ ἐπειδὴ ποτὲ δὲν ἐκοπίαζε νὰ μελετήσῃ, διὰ τοῦτο προῶδευε πολλὴ βραδέως εἰς τὰ μαθημάτα της.

Ἐν τῶν μαθημάτων της ἦτο καὶ ἡ Ἑλληνικὴ ἱστορία, εἰς ἣν

μόλις εἶχε φθάσει μέχρι τοῦ Ἡρακλείους. Ἄλλ' ἐπειδὴ ποτὲ δὲν ἐπρόσεχεν εἰς τὴν διδασκαλίαν (καὶ εἶχεν ἀνάγκην ἐκείνη νὰ προσέξῃ ; ἡ ματαιοφροσύνη τῆς τῆ ἔλεγεν ὅτι τὰ ἡξυῦρει ὄλα), δὲν ἐγνώριζεν εἰμὴ λίαν ἀτελῶς καὶ λίαν ἐπιπολαίως τὸ ὀλίγον ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον μὲ κόπον πολὺν τὴν εἶχαν κάμει νὰ μάθῃ.

Ἐν τούτοις ἀδιέφορον δι' αὐτὴν, ἡ γλῶσσα τῆς τὴν ἔτρωγεν. Ἐπρεπε χωρὶς ἄλλο νὰ εὕρῃ μέσον διὰ ν' ἀναμιχθῆ καὶ αὐτὴ εἰς τὴν ὀμιλίαν, τὴν ὁποῖαν οἱ μεγάλοι ἔκαμναν, καὶ νὰ τοὺς κάμῃ νὰ θαυμάσουν τὴν πολυμάθειάν τῆς· ἔβλεπεν ὅτι ἦτον ἀνάγκη μεγάλη νὰ ὀμιλήσῃ καὶ ὀμίλησεν!! ὡς θὰ ἴδωμεν.

Εἶς τῶν συνδαιτυμόνων, ἐν τῷ μέσῳ τῆς ὀμιλίας, ἀνέκραξε.

— Μάλιστα, κύριοι, ὁ Ἡράκλειος, ἂν καὶ οἱ ἐχθροὶ ἴσταντο πρὸ τῶν τειχῶν τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἀν καὶ τὸ κράτος αὐτοῦ ἐπέζετο ὑπὸ λοιμοῦ καὶ λιμοῦ, ἐν τούτοις δὲν ἠθύμηνεν. Αὐτός, κύριοι, ὄχι μόνον τὸ στέμμα του ἔσωσεν, ἀλλὰ καὶ τὸν τίμιον Σταυρὸν ἀπὸ τὰς χεῖρας τῶν Περσῶν ἠλευθέρωσεν. τὸ ὁποῖον γεγονός ἴσται ἴσια σήμερον ἐορτάζει ἡ ἐκκλησία μας, ἀνομαζούσα αὐτὸ ὕψωσιν τοῦ Σταυροῦ, ὡς ἀναφέρει ὁ ἱστορικὸς ἡμῶν Κ. Παπαρρηγόπουλος.

— Ἐχετε δίκαιον, εἶπε τις ἄλλος. Τῷ ὄντι ἂν ὁ Ἡράκλειος δὲν ἤθελε νὰ ἦνε τόσο πολὺ χριστιανὸς καὶ δὲν ἀνεμιγνύετο εἰς τὰς μεταξὺ τοῦ κλήρου τῆς Συρίας καὶ τῆς Παλαιστίνης ἐκραγείσας ἔριδας, οἱ Ἄραβες ποτὲ ἐπὶ τῶν ἡμερῶν του δὲν θὰ κατώρθοναν νὰ ἐπανέλθωσιν εἰς τὰς Ἀσιατικὰς τοῦ κράτους ἐπαρχίας.

— « Εἶμαι καθ' ὀλοκληρίαν σύμφωνος μὲ σὰς, κύριε » ἀνέκραξεν ἡ Ἀγλαία, ἡ ὁποία πρὸ ἡμισείας ὥρας ἐναγωνίως ἐκαρδόκει τὴν στιγμὴν διὰ νὰ εἶπῃ καὶ αὐτὴ τὸν λόγον τῆς. « Τῷ ὄντι ὁ Ἡρακλῆς ἦτο χριστιανὸς μέχρι φανατισμοῦ καὶ αὐτὴ μάλιστα ἡ μεγάλη ἀπλότης του τὸν ἔκαμε νὰ καταστραφῆ· διότι ἂν δὲν ἦτο τόσο ἀπλοῦς, δὲν θὰ ἐφόρει τὸν διληκτικῶδη ἐκεῖνον χιτῶνα τῆς Δηϊανείρας οὔτε θὰ ὑπέφερε τὰ δεινὰ ἐκεῖνα βασιανιστήρια ».

Σεῖς, ἀναγνώσται, οὔτινες γνωρίζετε τὴν ἱστορίαν τοῦ ἔθνους σας

καὶ οἵτινες ἤξεύετε πόσον μέγα χάσμα ὑπάρχει μεταξύ Ἡρακλείου καὶ Ἡρακλείου—ὅτι δηλ. ὁ μὲν Ἡρακλῆς ὑπῆρξεν ἡμίθεος καὶ εἰς τῶν Ἀργοναυτῶν, τούτεστι πέρα τοῦ ἔτος 1263 π. Χ, ὁ δὲ Ἡράκλειος αὐτοκράτωρ τοῦ Βυζαντίου, βασιλεύσας ἀπὸ τοῦ 614 μέχρι τοῦ 641 μ. Χ.—σεῖς, λέγω, οἵτινες γνωρίζετε ὅτι μεταξύ τῶν δύο τούτων προσώπων ὑπῆρξε χρονικὸν διάστημα ἐξ ὧν 1877 ἐτῶν, σεῖς δύνασθε νὰ συμπεράνητε τὸν γέλωτα, ὅστις ἐκινδύνευσεν νὰ ἐκτραγῆ ἐν τῷ μέσῳ τῶν συνδαιτυμόνων μετὰ τὴν παρατήρησιν ταύτην τῆς ματαιόφρονος Ἀγλαίας, ἣτις ἐδείκνυε τοσαύτην ἀμάθειαν ὅσην καὶ οἴησιν.

Ἄλλ' ἐπειδὴ χάριν τοῦ πατρὸς τῆς ἐκρατήθησαν, ὁ μικρὸς οὗτος οἰηματίας οὐδὲν ἄλλο διέβλεπεν ἐν τῇ χαρᾷ καὶ τῇ φαιδρότητι—ἣτις ἐφαινότο ἐπὶ τοῦ προσώπου αὐτῶν ἕνεκα τῆς τάσεως, ἣν εἶχαν νὰ ἐκτραγῶσιν εἰς γέλωτας—εἰμὴ τὴν εὐχαρίστησιν καὶ τὸν θαυμασμόν, ὃν ἤσθάνοντο βλέποντες αὐτὴν τοσοῦτον μικρὰν καὶ ἐν τούτοις τοσοῦτον πεπαιδευμένην.

Εἰς τῶν συνδαιτυμόνων, φίλος στενὸς τοῦ πατρὸς τῆς καὶ πρὸς ὃν οὗτος εἶχε κάμει νεῦμα, στραφεὶς πρὸς αὐτήν, εἶπε :

— Λοιπὸν, μικρά μου, εἶνε ἀληθὲς ὅτι, ἂν καὶ πολὺ νέα εἰσέτι, ἐν τούτοις γνωρίζετε τόσον καλῶς τὴν ἱστορίαν τοῦ ἔθνους σας, ὥστε νὰ δύνασθε νὰ φέρητε κρίσεις ἐπὶ τῶν ἡγεμόνων, οἵτινες ἐβασίλευσαν ἐπ' αὐτοῦ, καὶ ἃ δεικνύουσιν αἱ ἀξιόλογοι παρατηρήσεις, ἃς πρὸ ὀλίγου ἐκάματε ;

— ὦ ! Θεὲ μου—ἀπήντησεν ἡ Ἀγλαία ὑπερχαρῆς καὶ θριαμβούσα ἐν τῷ βῆθει τῆς ψυχῆς τῆς, ἀλλὰ καὶ προσποιομένη μετριοφροσύνην, ἐπὶ ὅποιαν ὅμως πολὺ ἀπέιχε καὶ νὰ ἔχη τῷ ὄντι—τούτο δὲν εἶνε ποσῶς ἄξιον θαυμασμοῦ, κύριε! διότι ἡ ἑλληνικὴ ἱστορία εἶνε τόσον εὐκόλος, ὥστε ἔπρεπε τις νὰ στερεῖται παντάπασιν πνεύματος, ἵνα μὴ γνωρίζῃ αὐτὴν ἐντελέστατα.

— Καὶ ἐπειδὴ πολὺ ἀπέχετε τοῦ νὰ στερεῖσθε πνεύματος, ἀπήντησεν ὁ γέρον μετὰ τρόπον ὀλίγον πάνουργον, θεωρῶ λοιπὸν ὡς βεβαίωτατον ὅτι εἴσθε κάτοχος τῆς ἐπιστήμης ταύτης, καὶ ἐπειδὴ

ἐκτιμῶ πολὺ τὴν κρίσιν σας, ἐπιτρέψατέ μοι, Ἀγλαΐτσα μου, ν' ἀπευθύνω πρὸς ὑμᾶς ἐρώτησιν περὶ τινος πράγματος, τὸ ὅποιον πρὸ πολλοῦ μὲ ἀπασχολεῖ. Τὴν ἐρώτησιν ταύτην ἀπηύθυνα πρὸς πολλοὺς σοφοὺς, ἀλλ' οὐδεὶς αὐτῶν ἐδυνήθη νὰ μ' ἀπαντήσῃ. Ἐν τούτοις πρόκειται περὶ πράγματος τὰ μάλιστα ἐνδιαφέροντος καὶ πᾶσα ἡμέρα, ἣτις παρέρχεται, δεικνύει καθαρώτατα ὅτι ὅστις θὰ ἠδύνατο νὰ δώσῃ μίαν ἀπάντησιν, ἢ ὅποια νὰ ἱκανοποιῇ, οὗτος δικαίως θὰ ἤξιζε νὰ λάβῃ τὸν ὠραῖον τίτλον « εὐεργέτης τῆς ἀνθρωπότητος. » Καὶ σεῖς ἀκόμη ἴσως δὲν ἔτυχε ποτὲ νὰ σκεφθῆτε ἐπ' αὐτῆς· τότε θὰ σᾶς δώσω μίαν προθεσίαν. Προσιμῶ, ἂν καὶ ἀνυπόμονος, νὰ λάβω ταύτην τὴν ἀπάντησιν ὀλίγον βραδύτερα καὶ νὰ τὴν λάβω μᾶλλον σαφῆ καὶ μᾶλλον ἐμπεριστατωμένην, διότι.

Διαρκούσης ὅλης ταύτης τῆς ὁμιλίας, ἣτις ἀπηγγέλλετο μὲ τὴν μεγαλειτέραν σοφρότητα, ἡ Ἀγλαΐχ ἐστενωχωρεῖτο πολὺ. Διέκοψε λοιπὸν τὸν ἀγορεύοντα καί, χωρὶς ποσῶς νὰ παρατηρήσῃ ὅτι ὅλα τὰ βλέμματα ἦσαν ἐστραμμένα ἐπ' αὐτῆς μετὰ περιεργείας ἐμπαικτικῆς, ἀνέκραξεν.

— Ἐξ ἐναντίας, κύριε, σᾶς παρακαλῶ νὰ μ' ἀπευθύνητε ὡς τάχιστα τὴν ἐρώτησιν ταύτην, ἐπειδὴ λέγετε ὅτι εἴσθε ἀνυπόμονος· νὰ λάβητε ἀπάντησιν, θέλω ἀμέσως νὰ σᾶς ἀπαντήσω· τοῦλάχιστον ἐλπίζω νὰ εἰμφορέσω, ἐπρόσθεσεν ἔπειτα, διότι ὑπόκωφοί τινες γέλωτες προσέβαλαν τὸ ὡτίον τῆς καὶ ἐφοβήθη μὴ δὲν ἔδειξεν ὅσῃν ἔπρεπε μετριοφροσύνην. Τὰ πράγματα κατήνησαν πλέον σοβαρά· ἤρχισεν ὅπως οὖν νὰ τὰ ὑποπτεύηται.

Ἐνθυμεῖσθε βέβαια τί εἶπαμεν ἀνωτέρω, ὅτι ὀηλ. ἢ μικρὰ ἡμῶν Ἀγλαΐα τὰ πάντα ἐγίνωσκε καὶ ὅτι περὶ ἐαυτῆς εἶχε τὴν καλλιτέραν ἰδέαν.

— Λοιπὸν, ἀφοῦ ἔχει οὕτω καὶ ἀφοῦ ἔχετε ὅλην αὐτὴν τὴν καλλὴν διάθεσιν—εἶπεν ὁ γέρον μετὴν μεγαλειτέραν ἀταραξίαν—ἀνευ λοιπὸν πλέον μακροῦ προοιμίου θὰ σᾶς ἀπευθύνω μίαν ἐρώτησιν.

Ἔχετε τὴν καλοσύνην νὰ μοι εἴπητε, κυρία, αὐτὸς ὁ ὑπὲρ τὸ δέον χριστιανὸς Ἡρακλῆς, ὁ ὅποιος ἐφόρεσε τὸν χιτῶνα τῆς Δηί-

ανείρας· καὶ κατεστράφη καὶ τοῦ ὁποίου τὴν ἱστορίαν τόσον καλῶς γνωρίζετε—αὐτός, λέγω, ὁ μέγχοι φανατισμοῦ χριστιανὸς Ἡρακλῆς, ἔχετε τὴν εὐχαρίστησιν νὰ μοι εἴπητε, ποῖον μέσον θὰ εὑρίσκει κατὰλληλον, ἵνα διορθώτῃ ἐν κοράσιον τοσοῦτον ὠραῖον ὡς σεῖς, ἀλλὰ καὶ μὲ τοσαύτην οἴησιν, ἥτις ἐκμηδενίζει ὅλα τὰ πλεονεκτήματα, δι' ὧν ἐπροικίσθη ὑπὸ τῆς ἀγαθότητος τοῦ Δημιουργοῦ ;

Ἐμικρὰ Ἀγγλίαν, ἥτις δὲν ἐστερεῖτο πνεύματος, ἐνόησε τὸ κτύπημα καὶ ἀμέσως ἠτάνθη τὴν φιλικυτίαν της κκιριῶς πληγωθεῖσαν. Ἠυθυράσεν ὡς κεράσιον, ἐξεροράγη εἰς ὀλολυγμοῦς· καὶ ἐφυγεν ἀπὸ τῆς τραπέζης κλαίουσα, ἐνῶ ὁ πατὴρ αὐτῆς ἐχειροκρότει καὶ ἐξεκαρδίζετο ἀπὸ τὸν γέλωτα, μὴ γνωρίζων πῶς νὰ εὐχαριστήσῃ τὸν φίλον του διὰ τὸ ὠραῖον μᾶθημα, τὸ ὁποῖον ἔδωκεν εἰς τὴν θυγατέρα του.

Δυστυχῶς ἡ μικρὰ κόρη, τετυφλωμένη ὑπὸ τῆς ἀνιάτου αὐτῆς ματαιοφροσύνης, ἣν εἶχεν ριζῶται ἐπὶ τῆς ἀπαλῆς ψυχῆς της ἡ κολακεία καὶ τὰ θωπεύματα τῶν θεραπευνῶν, ἐλησμονήσεν εὐθὺς τὸ μᾶθημα τοῦτο, καίτοι ἐπότισεν αὐτὴν τοσαύτην πικρίαν, καίτοι τοσοῦτον τὴν ἐξηυτέλισεν. Οὐδεὶς βέβαια θ' ἀρνήθῃ ὅτι τὸ παιγνίδιον τοῦτο τοῦ γέροντος, ὁ λεπτός οὗτος τρόπος, δι' οὗ κατώρθωσε νὰ τὴν γελάσῃ καὶ μετὰ ταῦτα νὰ τὴν ἐμπαιξῇ, οὐδεμίαν εὐχαρίστησιν ἐπροξένησαν εἰς τὸ κοράσιον.

Ἐν τούτοις, πρὶν ἢ ἐντελῶς διορθωθῆ, ὤρειλεν ἡ μικρὰ ἡμῶν ἡρωῖς νὰ ὑποστῇ ἕνεκα τῶν ἐλαττωμάτων της δυστυχήματα πολὺ σοβαρώτερα.

Τὸ πτωχὸν παιδίον δὲν ἐβράδυνε νὰ λάθῃ νέον μᾶθημα καὶ μάλιστα τοσοῦτον αὐστηρόν, ὥστε οὐδ' ὁ χειρότερος ἐχθρός του ποτὲ θὰ τῇ ἤχητο.

Ἴδου τὸ γεγονός :

(Ἐ συνέχεια εἰς τὸ προσεχὲς φύλλον).

Ἀμφιδρόμια.

Ἰδιωτικῆ τῶν Ἀθηναίων ἑορτῆ, καθ' ἣν τὸ νεογνὸν βρέφος εἰσῆ-
γετο εἰς τὴν οἰκογένειαν καὶ ἐτίθετο αὐτῷ τὸ ὄνομα. Κατ' ἄλλους ἐ-
λέγετο ὄνομα ρήρια καὶ ἐτελεῖτο, ὡς μὲν λέγει ὁ Ἀριστοτέλης,
τὴν ἑβδόμην ἀπὸ τῆς γεννήσεως ἡμέραν, ὡς δὲ ὁ Ἀριστοφάνης, τὴν
δεκάτην.

Κατὰ τὸν Σουΐδαν τὰ Ἀμφιδρόμια ἐωρτάζοντο τὴν πέμπτην ἡμέ-
ραν, ὅτε ἐκαθάριζαν τὰς χεῖρας αἱ κατὰ τὸν τοκετὸν παρασταθεῖσαι
γυναῖκες· ὁ καθαρισμὸς οὗτος προηγεῖτο τῆς καθ' αὐτὸ ἑορτῆς. Οἱ
φίλοι καὶ συγγενεῖς τῶν γονέων ἐκαλοῦντο εἰς τὴν ἑορτὴν ταύτην,
ἥτις ἐτελεῖτο ἐσπέρας· ἔφεραν δὲ οὗτοι συνήθως δῶρα, ἐν οἷς ἀνα-
φέρονται καὶ σπηρίαί καὶ πολύποδες. Ἄν μὲν τὸ τεχνὴν ἦτον ἄρρεν,
ἢ οἰκία ἐπεκοσμεῖτο ἕξωθεν μὲ κλάδους ἐλαίας· ἂν δὲ θῆλυ, μὲ ρε-
φάνους ἐξ ἔριου. Παρετίθετο δὲ καὶ δεῖπνον, ἐν ᾧ οἱ δαιτυμόνες διε-
τέλουν εὐθυμοί. Τὸ βρέφος τότε ἐφέρετο ὑπὸ τῆς τροφοῦ πέριξ τῆς
ἐστίας καὶ οὕτως ἀφιερῶτο τρόπον τινα εἰς τοὺς ἐφεστίους θεοὺς καὶ
τὴν οἰκογένειαν, καὶ συγχρόνως ἐτίθετο αὐτῷ τὸ ὄνομα, τῶν δαι-
τυμόνων μαρτύρων γενομένων.

Ἡ περὶ τὴν ἐστίαν περιφορὰ τοῦ βρέφους ἦτο τὸ οὐτιωδέστερον
τῆς ἑορτῆς μέρος, ἥτις ἐκ τῆς τελετῆς ταύτης ὠνομάσθη Ἀμφι-
δρόμια. Ἐτελεῖτο δὲ συνήθως τὴν ἑβδόμην ἡμέραν, εἴτε διότι εἶ-
χαν τὴν ἰδέαν ὅτι πλεῖστα τῶν νεογνῶν ἀποθνήσκουσι πρὸ τῆς ἐ-
βδόμης καὶ δὲν ἤθελαν νὰ τελέσωσιν εἰς μάτην τὴν ἑορτὴν, εἴτε διό-
τι ὁ ἀριθμὸς ἐπτὰ ἦτο παρὰ τοῖς ἀρχαίοις μυστηριώδης καὶ ἱερός.

Ἄν ἐν δικαστηρίῳ προσήγοντο μαρτυρίαί, ὅτι πατήρ τις ἐώρτασε
τὰ Ἀμφιδρόμια, τοῦτο ἦτον ἀποχωρῶσα ἀπόδειξις ὅτι ἀνεγνώρισε τὸ
τέκνον ὡς γνήσιον ἑαυτοῦ.

Ἐκ τῆς συνθεῖας τοῦ νὰ ἔχωσιν οἱ Ἕλληες ἐν μόνον ὄνομα κα-
τέστη ἀναγκαῖα ἢ ὑπαρξίς ἀναριθμητοῦ ποικιλίας ὀνομάτων. Οὐδὲν
δὲ ἔθνος ἀπέδειξε τόσην φιλοκαλίαν καὶ εὐφυῖαν περὶ τὴν εὐρεσιν
καὶ σύνθεσιν αὐτῶν, ὡς οἱ ἀρχαῖοι. Ἕλληες. Ἄλλ' ὅσον πολλὰ

καὶ ἂν ἦσαν τὰ ὀνόματα, ἢ ὁμωνυμία καὶ ἢ σύγχυσις ἦτον ἀναπόφρακτος. Αναγινώσκοντες δὲ τοὺς Ἑλληνας συγγραφεῖς δὲν εἴμεθα πάντοτε βέβαιοι ἂν τὸ αὐτὸ ὄνομα, εἰς διάφορα χωρία τοῦ αὐτοῦ συγγραφέως ἀπαντῶμενον ἢ καὶ εἰς διαφόρους συγγραφεῖς εὐρισκόμενον, εἶνε τοῦ αὐτοῦ ἢ διαφόρων ἀνθρώπων. Καὶ αὐτοὶ οἱ Ἕλληνες, γινώσκοντες τοῦτο, ἐπροσπάθουν, ὅσάκις ἦτον ἀνάγκη ἀκριβείας, διαφοροτρόπως νὰ σαφηνίζωσι τὴν ἐντεῦθεν προερχομένην ἀμφιβολίαν. Καὶ ὅτε μὲν προσέθετον ἐν γενικῇ πτώσει τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς, ὡς Ἀλκιβιάδης ὁ Κλεινίου, ὅτε δὲ τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἢ τῆς χώρας, ἔνθα ὁ μνημονευόμενος ἐγεννήθη, ὡς Θουκυδίδης Ἀθηναῖος· ἐνίοτε ἐσυνδύαζαν τὸ ὄνομα μὲ ἐπίθετον, δηλωτικὸν τοῦ επαγγέλματος ἢ τοῦ ἔργου, ὃ μετῆρχετο ὁ ὀνομαζόμενος, ἢ τῆς σχολῆς, εἰς ἣν ἀνήκεν.

Δύο ἀνόητα στοιχήματα.

Τὰ στοιχήματα εἶνε πολλάκις ἐπιβλαβῆ οὐ μόνον εἰς τὸ θυλάκιον τῶν στοιχηματιζόντων, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν ὑγείαν των.

Εἰς στοιχηματιστῆς ἐστοιχημάτισεν ὅτι ἀλληλοδιαδόχως ἐντὸς τεσσάρων ὥρων ἠδύνατο νὰ καπνίσῃ δώδεκα σιγάρα ἀξίας 25 ἑκατοστῶν τοῦ φράγκου ἕκαστον, ὑπὸ τὸν ὄρον τοῦ νὰ πῆ ἐν τῷ διαστήματι τούτῳ ἐν ποτήριον ζύθου. Μέχρι τοῦ ὀγδοῦ σιγάρου τὰ πάντα ἔβαινον κατ' εὐχὴν, ὅποταν αἴφνης ἤτληάνθη ναυτιάσιν τινα· ἀλλ' ὁμως ἠθέλησε νὰ ἐξκαλουθήσῃ καπνίζων καὶ τὸ ἔννατον. Ἦδη εἴχε καταναλώσει τὸ ἥμισυ αὐτοῦ, ὅτε τῷ ἐπῆλθον βίαιοι ἐμετοί· Κατεσπευμένως προσεκλήθη ὁ ἰατρός, καὶ δι' ἐνεργητικοῦ φαρμάκου κατώρθωσε νὰ καταπαύσῃ τοὺς ἐμετοὺς, διακηρύξας ὅτι προῆλθον ἐκ τοῦ δηλητηρίου τῆς νικοτιανῆς. Ὁ πάσχων ἐσώθη, ἀλλ' ἀπώλεσε τὸ στοιχίμα· ὠρκίσθη δὲ οὐδέποτε πλέον νὰ μὴ δοκιμάσῃ τοιοῦτόν τι. — Ἐτερος δὲ στοιχηματιστῆς ἐρόφησεν ὀγδοήκοντα κύπελλα καφῆ ἐν τῇ καιροπόλει Ἰλλίεσ, καὶ παρ' ὀλίγον ν' ἀποθάνῃ, ἂν δὲν κατέφθινεν ὁ ἰατρός, ὅστις δι' ἀλατισμένου ὕδατος ἠδυνήθη νὰ σώσῃ τὸν κινδυνεύοντα.

Διάφοροι γνῶμαι.

Αἱ κακίαι, τὰς ὁποίας πράττομεν, δὲν μᾶς προξενουσι τοσοῦτον μῖσος καὶ καταδρομὴν, ὅσον τὰ προτερήματά μας. — Ἄν δὲν εἴχαμεν ἡμεῖς αὐτοὶ ἐλαττώματα, δὲν θὰ ἤσθανόμεθα τοσαύτην ἡδονὴν παρατηροῦντες τὰ ἐλαττώματα τῶν ἄλλων. — Ἡ δύναμις εἶνε ἀνωτέρα τῆς θελήσεως, ἀλλὰ διὰ νὰ ἀθιώσωμεν τὸν ἑαυτὸν μας, φανταζόμεθα πολλάκις τὰ πράγματα ἀδύνατα. — Συνήθως παραπονοῦμεθα διὰ τὸ μνημονικὸν μας, ὄχι ὅμως καὶ διὰ τὴν κρίσιν μας.

Στατιστικά.

Γενῶνται κατ' ἔτος ἐν Λονδίῳ νόμιμοι 75,097, νόθοι 3,203.

Παρίσιος » » 49,924, » » 9,707.

Βιέννη » » 8,824, » » 10,360.

Βρυξέλλαις » » 3,448, » » 4,833.

Ρώμη » » 4,215, » » 3,163.

Ὅστε κατὰ ἀκριβῆ ἀναλογίαν τὸ Λονδίνον ἀριθμεῖ εἰς τὰ 100 νόμιμα τέκνα 4 νόθα — οἱ Παρίσιοι 48 — ἡ Βιέννη 118 — αἱ Βρυξέλλαι 94 — ἡ Ρώμη 243.

Ἐν Ρώμῃ, ἥτις ἀριθμεῖ 245,000 κατοίκων, διαμένουσι 2469 — περιληπτικῶς λαμβανόμενοι — Καρδινάλιοι, Ἀρχιεπίσκοποι, Ἐπίσκοποι καὶ Ἱερεῖς· 2736 καλόγηροι καὶ 2447 καλογραῖται. Τὸ ὅλον 7322 ἱερωμένα πρόσωπα.

Ἐν Ἀγγλίᾳ διαπράττεται μία δολοφονία μεταξὺ 478,000 κατοίκων. Ἐν Ὀλλανδίᾳ μία μεταξὺ 163,000. Ἐν Πρωσσίᾳ μία μεταξὺ 100,000. Ἐν Αὐστρίᾳ μία μεταξὺ 57,000. Ἐν Ἰσπανίᾳ μία μεταξὺ 4,113. Ἐν Νεαπόλει μία μεταξὺ 2,750 καὶ ἐν τῇ Παπικῇ ἐπικρατείᾳ μία μεταξὺ 750.

Σημ. Ἐπικαλούμεθα ἐπὶ τῶν ἔκδοθι τὴν προσοχὴν καὶ τὰς σκέψεις ἐκείνων, οἵτινες φρονοῦσιν ὅτι σήμερον περὶ παντὸς ἄλλου πράγματος χρεωστῆ νὰ σκέπτηται καὶ νὰ φροντίζῃ ὁ ἄνθρωπος ἢ περὶ τῆς θρησκείας.

Μνημονικὸν τυφλοῦ.

Ἰπῆρχε κατὰ τὸ 1833 εἰσέτι ἐν Σιρλίγγῃ, πόλει τῆς Σκωτίας ἐν Βρετανίᾳ, γέρον τυφλὸς καὶ ἐπαίτης, εἰς πᾶσαν τὴν χώραν γνωστὸς ὑπὸ τὸ ὄνομα ὁ τυφλὸς Ἀλικ (Blind Alick) καὶ οὔτινος πανταχοῦ ἐξεθείλαζον τὸ ἐξάστιον μνημονικόν. Ἐκ νηπιότητος ὄρφανὸς καὶ ἠνγκκατμένος νὰ ζῆ ἐκ τῆς ἐπαιτείας ὁ Ἄλικ εἶχεν ἀναγνώσει πολλάκις τὴν Ἀγίαν Γραφὴν ὁλόκληρον, πρὶν ἀπολέσῃ τὴν ὄρασίν του· ὅτε δὲ κατέστη τυφλός, εὐρέθη γινώσκων ἐκ στήθους τὴν Παλαιὰν καὶ Νέαν Διαθήκην ἀπὸ τοῦ πρώτου μέχρι τοῦ τελευταίου στίχου. Ἡδύνατό τις νὰ σταματήσῃ τὸν Ἄλικ εἰς τὰς ἀγυῖας τῆς Σιρλίγγης καὶ νὰ τῷ προβάλλῃ τοιοῦτον ἢ τοιοῦτον τι χωρίον τῆς Ἀγίας Γραφῆς· ὁ Ἄλικ τῷ ἔλεγεν, οὐδόλως συγγιζόμενος, ἐν τίνι κεφαλαίῳ εὐρίσκετο καὶ ἐπανελάμβανεν ἀπροσκόπτως πάντας τοὺς προηγουμένους καὶ ἐπομένους στίχους.

Ἡμέραν τινὰ εὐπατριῶδης τις (gentleman), θέλων νὰ συγγίσῃ τὸν τυφλόν, τῷ ἀνέγνωσε στίχον τινὰ τοῦ Εὐαγγελίου, μεταβάλλων πῶς τὴν ἔνοιαν τῶν λέξεων, καὶ τὸν ἠρώτησεν ἐν τίνι κεφαλαίῳ εὐρίσκεται ὁ στίχος. Ὁ Ἄλικ μετὰ μικρὸν διασταγμὸν ὤρισε τὸ κεφάλαιον, ἀλλὰ προσέθετεν ὅτι ὁ μνημονευθεὶς στίχος δὲν εἶχε καλῶς καὶ διώρθωτε τὸ πρὸς εἰρωνεῖαν μεταβληθὲν χωρίον ὑπὸ τοῦ εὐπατριῶδου. Τότε οὗτος παρεκάλεσε τὸν Ἄλικ νὰ τῷ εἴπῃ τὸν ἐνενηκοστὸν στίχον τοῦ ἐξηκοστοῦ κεφαλαίου τῶν Ἀριθμῶν, οἵτινες Ἀριθμοὶ εἰσι τὸ τέταρτον τεύχος τῆς Μωσαϊκῆς πεντατεύχου.* Νέος διαταγμός· ὁ Ἄλικ μεταβάλλεται τότε· ψελλίζει λέξεις τινὰς μεταξὺ τῶν ὀδόντων αὐτοῦ καὶ μετὰ ζωηρότητος « Μὲ περιπαίζετε, κύριε » εἶπε· « τοιοῦτος στίχος δὲν ὑπάρχει εἰς τοὺς Ἀριθμούς. »

Ὁ Ἄλικ ὑπέστη μετὰ τῆς αὐτῆς ἐπιτυχίας πλήθος ἄλλων τοιούτων ἐρωτήσεων. Συχνότατα, ἂν ἠρώτα τις αὐτὸν περὶ λόγου ἢ διδασκαλίας, ἥτις ἔγινε τὴν προτεραίαν ἐν τῷ Ναῶ, ἐπανελάμβανεν αὐτὴν σχεδὸν ὅπως εἶχεν ἐκφωνηθῆ ὑπὸ αὐτοῦ τοῦ ἱεροκέρκυκος.

* Τὰ τεύχη τῆς Μωσαϊκῆς πεντατεύχου εἰσὶν ἡ Γένεσις, ἡ Ἔξοδος, τὸ Λευιτικόν, οἱ Ἀριθμοὶ καὶ τὸ Δευτερονόμιον.